

Heka

PELASTUSSUUNNITELMA

Heka / Velkuanpolku 1

Laadittu: 12.03.2024

Viimeksi päivitetty: 12.03.2024

Tämä pelastussuunnitelma täyttää pelastuslain ja valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta asettamat vaatimukset kiinteistön pelastussuunnitelmalle.
Suunnitelma on toteutettu Safetum Palvelulla.

Sisällysluettelo

1. TURVALLISUUDEN YLLÄPITO	3
2. PELASTUSSUUNNITELMAN SÄÄDÖSTAUSTA	4
3. PELASTUSSUUNNITELMAN YLLÄPITO JA JAKELU	5
4. KIINTEISTÖN PERUSTIEDOT	6
5. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ, TEHTÄVÄT JA VASTUUT	8
6. HÄTÄNUMEROT JA MUUT TÄRKEÄT YHTEYSTIEDOT	11
7. KIINTEISTÖN TURVALLISUUS	13
8. PALOTURVALLISUUSJÄRJESTELYT JA -LAITTEET	21
9. RISKIEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTELMÄT	24
10. TOIMINTAOHJEET	30
11. VÄESTÖNSUOJELU POIKKEUSOLOISSA	61
12. Pelastussuunnitelman päivityshistoria	63
13. LIITTEET	64

1. TURVALLISUUDEN YLLÄPITO

Turvallisuus on jokaisen perusoikeus ja meillä jokaisella on vastuu siitä, ettemme omalla toiminnallamme vaaranna toisten tai omaa turvallisuutta. Pelastuslaki velvoittaa ylläpitämään kiinteistön turvallisuutta. Vaaratilanteita tulee kartoittaa, ennalta ehkäistä ja varautua niihin sellaisin toimenpitein, joihin omatoimisesti kohteessa kyetään. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että rakennus ja sen ympäristö pysyy sellaisessa kunnossa, että tulipalon tai muun onnettomuuden vaara on vähäinen ja pelastustoiminta onnettomuustilanteessa on mahdollista. Kiinteistön turvallisuuden ylläpidosta vastaa hallitus.

Toimenpiteitä turvallisuuden ylläpitämiseksi

Pelastuslaki velvoittaa kiinteistöä omatoimiseen varautumiseen.

Toimenpiteet turvallisuuden ylläpitämiseksi kiinteistössä:

- Pelastussuunnittelu ja suunnitelman pitäminen ajan tasalla
- Pelastussuunnitelman jalkauttaminen ja perehdyttäminen asukkaille sekä kiinteistössä toimiville
- Asukkaiden turvallisuustietouden ja -osaamisen edistäminen
- Asukkaiden ja hallituksen välinen turvallisuusviestintä turvallisuustilanteessa tapahtuvista muutoksista ja kehitysehdotuksista
- Säännöllinen kiinteistön riskien kartoitus ja arviointi sekä toimenpiteisiin ryhtyminen riskien minimoimiseksi (riskien kartoitus ja sen johtopäätelmät myöhemmin suunnitelmassa)
- Turvatekniikan huolto- ja kunnossapitotoimet laitekohtaisten ohjeiden ja kunnossapito-ohjelman mukaisesti
- Rakennuksen kunnon seuranta ja asianmukaiset huoltotoimet

Turvallisuushavaintojen ilmoittaminen

Kiinteistöllä tulee olla selkeä käytäntö turvallisuuspuutteiden ja -havaintojen ilmoittamiseksi. Tavoitteena on, että vastuuhenkilöt saavat tiedon mm. kiinteistössä tapahtuneista läheltä piti- ja onnettomuustilanteista, jotta turvallisuusteen vaikuttaviin asioihin voidaan reagoida ja siten ylläpitää ja kehittää kiinteistön turvallisuutta.

Ilmoita turvallisuuspuutteista ja -havainnoista:

Jätä vikailmoitus joko kirjautuneena Hekan asukassivuilta tai kirjautumatta Hekan kotisivuilla kohdasta "jätä vikailmoitus".

Kotisivujen osoite on hekaoy.fi.

2. PELASTUSSUUNNITELMAN SÄÄDÖSTAUSTA

Pelastuslaki (379/2011) sekä valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011) asettaa vaatimukset kiinteistön pelastussuunnittelulle. Pelastussuunnitelma on **tarkoitettu asukkaiden turvallisuuden edistämiseksi ja viihtyisän asumisen turvaamiseksi**.

Pelastussuunnitelma antaa asukkaille, osakkaille ja muille kiinteistön käyttäjille tietoa tulipalojen ja muiden vaaratilanteiden ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä kiinteistössä. Suunnitelmasta selviää myös, miten rakennusta käytetään turvallisesti sekä toimitaan oikein vaaratilanteissa. Suunnitelman painopisteenä ovat onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja normaali- sekä poikkeusolojen varautumisjärjestelyt.

Pelastussuunnitelmaa ei laadita viranomaisia varten, vaan kiinteistön turvallisuuden edistämiseksi.

Pelastussuunnitelmassa tulee olla vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmät, kuvaus rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä, ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi, sekä selvitys muista mahdollisista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. Lisäksi suunnitelmassa on selvitettävä, miten pelastuslain mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen kiinteistön asukkaille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

3. PELASTUSSUUNNITELMAN YLLÄPITO JA JAKELU

Pelastuslain mukaan pelastussuunnitelma tulee pitää ajan tasalla. Muuttuneet tiedot tulee päivittää suunnitelmaan viipymättä.

Päivityksen perusteena ovat mm.

- Pelastussuunnitelman ajantasaisuus
- Turvallisuuden kehittäminen ja edistäminen
- Turvallisuusohjeiden päivittäminen, kehittäminen ja uusiminen
- Kiinteistön tai tilojen käyttötarkoituksen muuttuminen
- Turvallisuushenkilöstössä/organisaatiossa tapahtuvat muutokset ja yhteystietomuutokset
- Kiinteistön tai sen osien peruskorjaus
- Kiinteistön turvallisuustoiminnassa tapahtuva selkeä muutos
- Suojaustasossa tapahtuvat muutokset: turvallisuustekniikan muutokset, rakenteelliset muutokset, toiminnalliset muutokset

Pelastussuunnitelman laadinnasta ja päivittämisestä on vastuussa kiinteistön johto/haltija.

Pelastussuunnitelmasta ja sen muutoksista tulee tiedottaa kiinteistön asukkaita, osakkaita ja muita kiinteistössä toimivia, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITTÄMISESTÄ VASTAA

Pelastussuunnitelman päivittämisestä vastaa isännöinti.

PELASTUSSUUNNITELMASTA JA TURVALLISUUSJÄRJESTELYISTÄ TIEDOTTAMINEN

Pelastussuunnitelma on luettavissa ja kuitattavissa luetuksi Safetum Palvelussa lukulinkin kautta. Lukulinkki jaetaan kiinteistön käyttäjille.

Pelastussuunnitelman lukulinkki: <https://app.safetum.fi/ps/hekavelkuanpolku1>

Turvallisuus on yhteinen asiamme!

Pelastussuunnitelma laadittu

12.03.2024 09:10

4. KIINTEISTÖN PERUSTIEDOT

Nimi	Heka / Velkuanpolku 1
Osoite	Velkuanpolku 1 , Kemiönkuja 2 , Korppaanmäentie 5 , Velkuanpolku 2 , Velkuanpolku 4
Postinumero	00300
Postitoimipaikka	Helsinki
Kohteen rakennusvuosi	1989
Rakennusluokitus pääluokka	Asuinrakennukset
Rakennusluokitus alaluokka	Asuinkerrostalot
Rakennusten lukumäärä	7
Kerrosten lukumäärä	6
Huoneistojen lkm	128

Kokoontumispaikat

Sijainti	Tilkantori
----------	------------

Sähköpääkeskukset

Sähköpääkeskuksen sijainti	A-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	E-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	G-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	K-rapussa

Lämmitysjärjestelmät

Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Lämmönjakohuoneen sijainti	A-rapussa

Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Lämmönjakohuoneen sijainti	E-rapussa

Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Lämmönjakohuoneen sijainti	G-rapussa

Veden sulku

Veden pääsulun sijainti	A-rapussa
Veden pääsulun sijainti	E-rapussa
Veden pääsulun sijainti	G-rapussa

5. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ, TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Suunnitelmaan nimetty turvallisuushenkilöstö huolehtii kiinteistön turvallisuuskunnosta. Turvallisuushenkilöstön nimeäminen ja valinta ei enää ole pakollista. Kiinteistön turvallisuudesta on vastuussa kiinteistön johto.

Tehtävät kiinteistön turvallisuuden hallinnassa

Kiinteistön johto

- Tietää kiinteistön velvoitteet turvallisuusjärjestelyissä
- Vastaa talosuojelun toteuttamisesta ja johtaa turvallisuusvalmisteluja
- Vastaa asukkaille tiedottamisesta
- Järjestää taloudelliset edellytykset turvallisuustekijöiden toteuttamiselle
- Ottaa vastaan asukkaiden ja turvallisuushenkilöstön esitykset talon turvallisuuden kehittämistä
- Ylläpitää kiinteistön pelastussuunnitelmaa
- On tietoinen vakuutusyhtiön suojeleohjeista ja noudattaa niitä
- Vastaa myös suojelujohtajan / turvallisuusvastaavan tehtävistä, mikäli henkilöä ei ole erikseen nimetty

Suojelujohtaja / Turvallisuusvastaava

- Toimii kiinteistön johdon apuna turvallisuusjohtamisessa. Osallistuu ja järjestää tarpeen mukaan koulutuksia johdolle, vastuuhenkilöille sekä asukkaille ja toimijoille
- Laatii, ylläpitää ja päivittää pelastussuunnitelmaa
- Laatii ja ylläpitää kiinteistön turvallisuusohjeistusta
- Motivoi asukkaita turvalliseen asumiseen
- Tiedottaa ja opastaa asukkaita kiinteistön johdon johdolla turvallisuuteen liittyvissä asioissa
- Pitää tarvittaessa yhteyttä pelastusviranomaisiin ja osallistuu kiinteistössä suoritettaville viranomaistarkastuksille
- Raportoi turvallisuusasioista kiinteistön johdolle ja tekee turvallisuutta edistäviä esityksiä
- Tietää ja osaa oikeat alkutoimet erityyppisissä häiriötilanteissa ja opastaa sekä neuvoo asukkaita häiriötilanteiden varalta
- Suorittaa kiinteistössä säännöllisesti riskien kartoitusta ja arviointia
- Neuvoa ja ohjeistaa asukkaita vaara- ja vahinkotilanteiden varalta
- Jos erillistä turvallisuustiimiä tai turvallisuusvastaavaa ei ole nimetty, tehtävien asianmukaisesta hoitamisesta vastaa kiinteistön johto

Isännöitsijä

- Tietää turvallisuusjärjestelyihin liittyvät velvoitteet
- Osallistuu tarvittaessa kiinteistön turvallisuustyöhön
- Valvoo turvallisuusmääräysten noudattamista

-
- Opastaa tarvittaessa asukkaita ja kiinteistön johtoa turvallisuusasioissa
 - On tietoinen vakuutusyhtiön suojeluohjeista ja noudattaa niitä

Asukkaat ja kiinteistössä toimivat

- Omaavat oikean asenteen turvallisuutta kohtaan
- Huolehtivat asuinhuoneistonsa/hallinnassaan olevan tilan palovaroittimen toimintakunnosta testaamalla palovaroitinta säännöllisesti ja ilmoittamalla vioista viivytystä isännöitsijälle
- Tietävät ja osaavat oikeat alkutoimenpiteet erityyppisissä häiriötilanteissa
- Varautuvat erityyppisiin häiriötilanteisiin
- Noudattavat kiinteistökohtaisia turvallisuusohjeita
- Ilmoittavat havaitsemistaan puutteista ja vioista

Kiinteistön turvallisuudesta vastaavien henkilöiden yhteystiedot

Kiinteistöhoiton päivystys	Hekan asiakaspalvelu 09 5767 3000 Asiakaspalvelun aukiolon ulkopuolella päivystysnumero 09 5767 3100. Kiireettömissä tilanteissa tee vikailmoitus Hekan kotisivujen kautta.
-----------------------------------	---

6. HÄTÄNUMEROT JA MUUT TÄRKEÄT YHTEYSTIEDOT

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112

(Palokunta, poliisi, ambulanssi)

Rikosuhripäivystys p. 116 006

Rikosuhripäivystys palvelee suomeksi ma-pe klo 9-20 sekä ruotsiksi ma-pe klo 12-14.

Rikosuhripäivystys tarjoaa rikoksen uhrille mahdollisuuden keskustella henkilön kanssa, joka ymmärtää mitä rikoksen kohteeksi joutuminen voi merkitä.

Juristin puhelinneuvonta p. 0800 161 177 ma-to klo 17-19

RIKUchat on palvelu verkossa, jossa voit kysyä ohjeistusta rikosuhriasioissa. Chat palvelee arkisin klo 9-15 ja maanantai iltaisin klo 17-19.

www.riku.fi

Myrkytystietokeskus 0800 147 111 (maksuton) tai 09 471 977 (normaalihintainen puhelu)

Myrkytystietokeskus vastaa puhelimitse ympäri vuorokauden äkillisten myrkytysten ehkäisyyn ja hoitoon liittyviin kysymyksiin

Viranomaisen tiedottaa / vaaratiedote: vaaratiedote annetaan aina väestöhälyttimellä soitettavan yleisen vaaramerkin lisäksi radiossa ja teksti-TV:n sivulla 112. Tarvittaessa tiedote annetaan myös televisiossa ruudun yläreunassa juoksevana tekstinä. Vaaratiedote julkaistaan 112 Suomi-sovelluksessa, YLE:n uutisvahtisovelluksessa ja sivustoilla pelastustoimi.fi ja 112.fi.

LIITTYMINEN PAIKKAKUNNAN VÄESTÖNSUOJELUN JA PELASTUSTOIMEN JÄRJESTELMÄÄN

Pelastusviranomaisen antaa poikkeusolojen johtokeskustiedot toimeenpanovaiheessa. Väestöhälytinjärjestelmää kokeillaan jokaisen kuukauden ensimmäisenä arkimaanantaina kello 12.00. Hälyttimien äänet on tarkoitettu kuulumaan ainoastaan ulkoalueella.

PELASTUSTOIMIALUEESI YHTEYSTIEDOT

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

<https://pelastustoimi.fi/helsinki>

Agricolankatu 15,

00530 Helsinki

Vaihde puh: (09) 310 1651 (arkisin kello 8.15–16.00)

Faksi: 09 310 30029

Sähköposti: helsinginpelastuslaitos@hel.fi

Sähköpostiosoitteet henkilöstölle ovat muotoa etunimi.sukunimi@hel.fi

Päivystävä palotarkastaja puh. 09 310 31203 (arkisin kello 9–11 ja 12–14)

palotarkastaja@hel.fi, arkisin kello 9–15

Hätätapauksissa soita 112

VIRANOMAISTEN OPERATIIVINEN TOIMINTA

Alla on kuvattuna viranomaisten operatiiviseen toimintaan liittyviä tai sitä helpottavia asioita kohteella.

Opastus kiinteistöille

Apu ohjataan kiinteistölle osoitteella: Velkuanpolku 1, Kemiönkuja 2, Korppaanmäentie 5, Velkuanpolku 2, Velkuanpolku 4 00300 Helsinki ja kohteella edelleen tarkempaan sijaintiin.

7. KIINTEISTÖN TURVALLISUUS

Seuraavaksi on kerrottu kiinteistön turvallisuuteen vaikuttavista asioista, turvallisuuden ylläpitoon liittyvistä ennalta ehkäisevistä toiminnoista sekä arjen turvallisuuteen liittyvistä asioista.

Ilmoita havaitsemistasi puutteista, vioista tai epäkohdista viipymättä kiinteistön johdolle tai kiinteistöhuoltoon.

Ilmoita turvallisuushavainnoista:

Jätä vikailmoitus joko kirjautuneena Hekan asukassivuilta tai kirjautumatta Hekan kotisivuilla kohdasta "jätä vikailmoitus".

Kotisivujen osoite on hekaoy.fi.

7.1. Poistumisturvallisuus

- Kulkuväylät ja poistumisreitit tulee pitää vapaina ja esteettöminä
- Poistumiseen tarkoitettujen ovien tulee olla avattavissa poistumissuuntaan ilman avainta
- Tutustu ennalta poistumismahdollisuuksiin ja -reitteihin
- Huolehdi uloskäytävien esteettömyydestä ja avoimuudesta

Kuvaus rakennuksen poistumisjärjestelyistä

Ensisijainen poistumisreitti kerrostalon tulipalotilanteessa on aina porrashuone ja ulko-ovet. Mikäli portaan ja ulko-ovien kautta ei voi poistua ja omasta asunnosta on pakko päästä pois, käytetään silloin varatietä. Poistumisreitit pidetään jatkuvasti esteettöminä ja uloskäynneistä on päästävä aina pois ilman avainta.

Kokoontumispaikat

Sijainti	Tilkanatori
----------	-------------

7.2. Palo-osastointi

- Palo-osastoinnin tarkoituksena on palotilanteessa estää savun ja tulipalon leviäminen tilasta toiseen tietyn ajan ja siten esimerkiksi varmistaa henkilöiden turvallinen poistuminen rakennuksesta
- Palo-ovien tulee toimia tarkoituksenmukaisesti eli sulkeutua ja salpautua. Palo-ovea ei saa kiillata auki eikä muutenkaan estää sen toimintaa
- Palo-osastojen osastoivien rakenteiden läpi johdetut läpiviennit eivät saa heikentää rakennusosan osastoivuutta. Läpiviennit tulee osastoida asianmukaisesti

7.3. Alentuneen toimintakyvyn vaikutus poistumisedellytyksiin

Lähtökohta on, että jokaisen henkilön on palon sattuessa voitava itse poistua rakennuksesta tai hänet on voitava muutoin pelastaa. Asukkaiden ja muiden kiinteistössä toimivien kannalta tärkeitä toimintakyvyn osia ovat havaintokyky, ymmärryskyky ja liikuntakyky. Toimintakyvyn aleneminen voi vaarantaa omatoimisen pelastautumisen tai voi lisätä toisaalta tulipalon syttymisen todennäköisyyttä. Tämä turvallisuustekijä on hyvä tiedostaa, jos kiinteistössä asuu henkilöitä, joiden toimintakyky on mahdollisesti alentunut.

Toimintakyvyn aleneminen vaikuttaa asukkaan toimintaedellytyksiin

- Omatoiminen pelastautuminen onnettomuus- ja vaaratilanteessa vaikeutuu
- Kyky muiden varoittamiseen uhkaavasta vaaratekijästä heikkenee
- Mahdollisuus omatoimiseen palon sammuttamiseen (alkusammutus) vaikeutuu tai estyy kokonaan
- Kyky ilmoittaa uhkaavasta vaaratilanteesta viranomaisille heikkenee (häätäilmoitus)

Jokaisen kiinteistössä asuvan on hyvä tiedostaa mahdolliset riskit. Jos tiedät kiinteistössä asuvan henkilöitä, joiden toimintakyky on alentunut esimerkiksi vanhuksia, liikuntarajoitteisia tai sokeita, onnettomuustilanteessa pyri varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa rakennuksesta ja hälytää paikalle viranomaisapua.

Jokaisella on velvollisuus auttaa ja jokaisella on oikeus saada apua

7.4. Kerrostalohuoneiston rakenteellinen paloturvallisuus ja poistumisedellytykset

- Kiinteistön jokainen huoneisto on oma palo-osastonsa
- Huoneisto tulee varustaa riittävällä määrällä palovaroittimia (tarkemmin myöhemmin pelastussuunnitelmassa)
- Huoneistoista poistutaan pääovesta porraskäytävän kautta ulos, mikäli se on mahdollista. Sulje huoneiston ovi poistuessasi!
- Mikäli palo on muualla ja porrashuoneessa on savua, pysy huoneistossa ja sulje ovi. Ilmaise sijaintisi ikkunan tai parvekkeen kautta ja tarvittaessa soita 112. Älä poistu savuiseen tilaan! Varo hengittämästä savua. Savu on erittäin vaarallista ja hengitettynä voi vaarantaa poistumisen tai jopa johtaa menehtymiseen
- Poistumisreitit ja kiinteistön pelastustiet tulee pitää vapaina kaikkien asukkaiden turvallisen poistumisen turvaamiseksi sekä pelastusviranomaisten toiminnan varmistamiseksi
- Jokainen asukas on velvollinen huolehtimaan asuinhuoneistonsa uloskäytävien esteettömyydestä ja avoimuudesta

7.5. Porraskäytävän paloturvallisuus

- Porraskäytävä on oma palo-osastonsa ja se tulee pitää vapaana ja esteettömänä
- Porraskäytävässä ei saa säilyttää mitään tavaraa

- Tavara ja kynnysmatot porraskäytävässä voivat hankaloittaa poistumista sekä pelastajien työtä hätätilanteessa. Lisäksi ne ovat tuhopolttoriski
- Palotilanteessa: Mikäli palo on muualla ja porrashuoneessa on savua, pysy huoneistossasi ja sulje ovi. Ilmaise sijaintisi ikkunan tai parvekkeen kautta ja tarvittaessa soita 112. Älä poistu savuiseen tilaan!

7.6. Hissiturvallisuus

- Hisseissä on hätätilanteiden varalle hälytyspainike, jonka avulla saadaan hälytettyä apua hissin vikatilanteissa
- Älä ahtaudu hissiin ison kuorman kanssa. Jos kuljetat isohkoja esineitä hississä, seiso sivuseinän vieressä
- Hississä hyppiminen on ehdottomasti kielletty. Hyppiminen voi aiheuttaa hissin pysähtymisen
- ***Hissin käyttö tulipalotilanteissa on kielletty***

7.7. Varastotilojen paloturvallisuus

- Varastotilojen kulkureiteillä ja käytävillä ei saa säilyttää mitään tavaraa
- Tilojen ovet tulee pitää suljettuna ja lukittuina
- Noudata voimassa olevia määräyksiä esim. herkästi syttyvien ja palavien nesteiden ja kaasujen osalta
- Lukitukseen ja oviin liittyvistä vioista tulee ilmoittaa kiinteistöhuoltoon

7.8. Piha-alue ja pelastustie

- Pelastustielle tai kulkuväylälle ei saa pysäköidä autoja, kasata lunta, laittaa valaistuspylväitä, istutuksia eikä mitään muutakaan liikennettä estävää
- Kiinteistön asukkaat ja siellä toimivat voivat vaikuttaa pelastustoiminnan toimintamahdollisuuksiin ja asukkaiden turvallisuuteen huolehtimalla siitä, että pelastustiet ja kulkuväylät pysyvät aina vapaina
- Pelastustie tulee merkitä tieliikenneasetuksen (182/1982) 21 §:n mukaisella tekstillisellä lisäkilvellä. Pelastustie-merkkiä ei käytetä, mikäli pelastustietä ei ole merkitty rakennuksen rakennuslupa-asiakirjaan
- Kiinteistön omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet ja muut kulkuyhteydet pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä ja, että ne on tarvittaessa merkitty asianmukaisesti
- Rakennuksen välittömässä läheisyydessä ei saa säilyttää mitään palavaa materiaalia

Pysäköinti

- Pysäköinti on sallittu vain merkityillä paikoilla. Kulkuväylät ja pelastustiet tulee pitää vapaina ja esteettöminä
- Lämmitystolppien kannet tulee pitää kiinni ja lukittuina. Lämmitysjohto tulee irrottaa aina

pistorasiasta käytön jälkeen.

- Lisäksi tulee huomioda, että ulkona tulee käyttää vain ulkokäyttöön tarkoitettuja sähkölaitteita ja -johtoja

Piha-alue

Tontilla ei ole rakennuslupaan merkittyä pelastustietä. Pelastuslaitos toimii tontilla normaaleilta ajoreiteiltä, jotka on pidettävä esteettöminä.

7.9. Talven ja lumen vaikutus turvallisuuteen

- Talvella tulee seurata rakennusten ulko-ovien toimivuutta. Lumi ja sohjo voivat kulkeutua oven ja kynnyksen väliin ja estää ovea sulkeutumasta tai hankaloittaa poistumista
- Rakennuksen omistajan tai haltijan taikka hänen edustajansa on huolehdittava siitä, ettei rakennuksesta tai muun alueella olevan rakennelman katolta putoava lumi, jää tai muu esine/aine aiheuta vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
- Piha-alueen hiekoitus ja liukkauden torjunta tulee toteuttaa niin, että liukastumisvaaraa ei ole
- Jokainen asukas voi osaltaan edistää turvallisuutta ja ilmoittaa vaaratilanteista

7.10. Kattoturvallisuus

- Rakennuksen omistajan tai haltijan taikka hänen edustajansa on huolehdittava siitä, ettei rakennuksesta tai muun alueella olevan rakennelman katolta putoava lumi tai jää taikka muu esine/aine aiheuta vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
- Kaikkiin rakennuksen osiin, joissa on säännöllisesti siivottavia, nuohottavia, huollettavia tai tarkastettavia rakennusosia, varusteita taikka laitteita, on oltava pääsy ja työskentelymahdollisuus vaarantamatta työntekijöiden ja sivullisten turvallisuutta.
- Katolla sijaitseville savupiipuille, ilmanvaihtolaitteille sekä muille säännöllistä käyntiä edellyttävillä rakennusosilla ja laitteilla on oltava turvallinen ja helppokulkuinen katkeamaton kulkutie. Yli 1:8 kaltevilla katolla on käytettävä kattosiltaa, lapetikasta, kattoporrasta, askelasoja tai jalkatukia.

7.11. Lukitus ja avainturvallisuus

Lukituksella pyritään estämään asiattomien pääsy tiloihin ja siten ennalta ehkäisemään rikoksia ja ilkivaltaa. Avainturvallisuus on keskeinen osa lukituksella aikaansaatua turvallisuutta. Mikäli avainturvallisuus ei ole hallinnassa, voi lukituksella luotu turvallisuus heikentyä.

Lukituksessa olennaista on, että lukitus suunnitellaan kohteeseen sopivaksi, lukoston ylläpidosta ja kunnossapidosta huolehditaan ja lukitus uusitaan tarvittaessa. Avainturvallisuudessa tärkeää on, että luovutetuista ja palautetuista avaimista pidetään kirjaa ja avaimet luovutetaan käyttötarpeen mukaan kuittausta vastaan. Avaimet tulee säilyttää turvallisesti ja asianmukaisesti. Lisäävainten teettämisen on syytä olla valvottua ja rajattua. Avainten kadotessa asiasta tulee ilmoittaa viivytyksettä, jotta voidaan aloittaa tarpeelliset toimenpiteet.

7.12. Jätteiden käsittely

- Jäteastiat on tarkoitettu vain kotitalousjätteelle – isokokoiset remonttijätteet ym. kuuluu asukkaan itse toimittaa jätekeskukseen. Asukkaiden velvollisuus on itse toimittaa jäteastioihin kuulumattomat tavarat hyötyjätekeskukseen
- Jäteastiat ovat usein tuhopolttojen kohteena. Tämän vuoksi jätteet tulee laittaa jäteastioihin, eikä jäteastioiden viereen

7.13. Jokaisen huolellisuus- ja toimintavelvollisuus

- Jokaisen asukkaan on oltava huolellinen tulipalon tai muun onnettomuuden välttämiseksi
- Jokainen joka havaitsee onnettomuuden sattuneen tai tulipalon syttyneen on velvollinen ryhtymään välittömiin toimenpiteisiin onnettomuuden rajoittamiseksi ja avun hälyttämiseksi
- Yleinen hätänumero on 112

7.14. Ilmoitusvelvollisuus muutos- ja kunnossapitotöistä

- Osakkeenomistajan on etukäteen ja kirjallisesti ilmoitettava taloyhtiölle muutos- ja kunnossapitotöistä, jotka voivat vaikuttaa taloyhtiön tai toisen osakkeenomistajan vastuulla olevaan tilaan tai toisen osakkeenomistajan huoneiston käyttämiseen
- Aina ennen asuinhuoneiston muutos- ja kunnossapitotöihin ryhtymistä tulee varmistua, onko suoritettava työ ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluva toimenpide. Varmista asia kohteen isännöitsijältä
- Ilmoitusvelvollisuuden lisäksi kiinteistössä tehtäville tulitöille tarvitaan aina tulityölupa ja tulityön tekijältä voimassa oleva tulityökortti
- Tulityölupaa ei tarvita, kun kyseessä on ns. vähäisen palovaaran työt, joita ovat esimerkiksi sähköjuotostyö ja kuuman ilman käyttö (enintään 200 C) olosuhteissa, joissa tulen syttymis- ja leviämisvaara on vähäinen koko työn ajan

7.15. Tulitöiden paloturvallisuus

Pelastuslain mukaan ryhdyttäessä tulitöihin on huolehdittava riittävästä varotoimista.

Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä ovat muun muassa sähkö- ja kaasuhitsaustyöt, kaasujuotostyöt, kuumailmapuhallintyöt, polttoleikkaustyöt sekä metallien hionta ja katkaisu laikkaleikkaimella. Katto- ja vedeneristysalan tulitöitä ovat vedeneristystyöt, joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä ovat esimerkiksi eristettävän alustan kuivaaminen liekillä tai kuumalla ilmalla ja bitumin kuumentaminen bitumipadassa.

Tilapäisellä tulityöpaikalla työskentelevältä ja tulityöluvan myöntäjältä edellytetään tulityökorttikoulutusta.

Vakituinen tulityöpaikka on erityinen tulitöiden tekemiseen varattu palo-osasto tai muu ympäristöstään rajattu alue, jossa tulityöt voidaan tehdä turvallisesti. Vakituksella tulityöpaikalla

työskentelevältä ei edellytetä tulityökorttia.

Kiinteistössä tehtävissä tulitöissä noudatetaan voimassa olevia tulityöstandardeja ja vakuutusyhtiöiden suojeluohjeita.

Vähäisen palovaaran työt

Vähäisen palovaaran työt ovat töitä, joissa tulen syttymis- ja leviämisvaara on vähäinen. Vähäisen palovaaran töitä ovat esimerkiksi sähköjuotostyö ja kuuman ilman käyttö (enintään 200°C) olosuhteissa, joissa tulen syttymis- ja leviämisvaara on vähäinen koko työn ajan. Näissä töissä ei edellytetä tulityölupaa, eikä tulityökorttikoulutusta.

Tulityösuunnitelma

Tulityösuunnitelma on kirjallinen suunnitelma tulitöiden sekä katto- ja vedeneristysalan tulitöiden turvallisesta tekemisestä. Tulityösuunnitelmassa määritellään mm. tulityökäytännöt.

Tulitöihin on oltava aina asianmukainen urakoitsijan tulityölupa ja asiasta on sovittava etukäteen isännöitsijän kanssa.

7.16. Tekniset tilat

Rakennuksen teknisissä tiloissa ei saa säilyttää mitään ylimääräistä tavaraa. Tekniset tilat tulee merkitä ja opastaa siten, että pelastustoiminta hätätilanteessa on mahdollista. Tilojen sijainti tulee opastaa ulko-ovelta saakka.

Sähköpääkeskus

Sähköpääkeskuksen sijainti	A-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	E-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	G-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	K-rapussa

Lämmönjakokeskus

Lämmönjakohuoneen sijainti	A-rapussa
Lämmönjakohuoneen sijainti	E-rapussa
Lämmönjakohuoneen sijainti	G-rapussa

Veden pääsulku

Veden pääsulun sijainti	A-rapussa
Veden pääsulun sijainti	E-rapussa
Veden pääsulun sijainti	G-rapussa

Ensiapuvalmius

Asuinkiinteistöissä ensiapuvalmius on asukkaan vastuulla. Jokaisella on syytä olla kotonaan perusensiaputarvikkeita. Ensiaputarvikkeet on hyvä pitää paikassa, josta ne löytyvät helposti ja nopeasti. Kun olet käyttänyt ensiaputarvikkeita, muista täydentää tarvikkeet. Mahdolliset

kiinteistössä toimivat toiminnanharjoittajat vastaavat ensiapuvalmiudesta omien tilojensa osalta.

8. PALOTURVALLISUUSJÄRJESTELYT JA -LAITTEET

8.1. Alkusammutuskalusto

- Alkusammutuskalustolla tarkoitetaan yhden henkilön käytössä olevia, palon alkujen sammuttamiseen suunniteltuja laitteita, kuten pikapaloposteja ja käsisammuttimia. Laitteiden tulee olla kohteessa tai sen välittömässä läheisyydessä helposti saatavilla
- Kiinteistön omistaja, haltija tai toiminnanharjoittaja on vastuussa alkusammutuskaluston toimintakelpoisuudesta ja hänen on huolehdittava alkusammutuskaluston teknisistä tarkastuksista ja huollosta voimassa olevien määräysten mukaisesti
- Rakennuksen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin toimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät

Yleisissä tiloissa ei ole alkusammutusvalmiutta. Asukkaita suositellaan hankkimaan asuntoonsa riittävän suuri sammutuspeite (120x180cm) ja/tai 6 kg käsisammutin.

Alkusammutuskaluston tarkastukset ja huolto

Alkusammutuskaluston osalta on huolehdittava määrävälein tehtävistä tarkastuksista ja huolloista voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Käsisammuttimet

- **Sisällä ja/tai tasaisissa olosuhteissa** säilytettävien käsisammuttimien tarkastus on tehtävä kahden vuoden välein (kuiva ja tasalämpöinen sisätila)
- **Ulkona tai muutoin vaihtelevissa olosuhteissa** säilytettävien käsisammuttimien tarkastus on tehtävä vuoden välein (alttiina esim. kosteudelle, tärinälle, lämpötilojen vaihtelulle tai pakkaselle)
- Nestesammuttimien huoltoväli on viisi vuotta. Muiden käsisammuttimien huoltoväli on kymmenen vuotta. Ensimmäisen huollon ja tarkastuksen ajankohta määräytyy käsisammuttimen valmistusajankohdasta
- Lisäksi käsisammutin on huollettava jokaisen käyttökerran jälkeen. Käsisammutin on huollettava myös silloin, kun tarkastus antaa siihen aihetta, kuitenkin vähintään valmistajan tai maahantuojan ohjeiden mukaisesti

Sammutuspeitteet

- Sammutuspeite sopii pienten palon alkujen sammuttamiseen ja ihmisten päällä olevien vaatteiden sammuttamiseen tukahduttamalla
- Suositeltava vähimmäiskoko on 180x120 cm
- Sammutuspeitteitä suositellaan keittiöihin, taukotiloihin yms. tiloihin, joissa on keittomahdollisuus, kahvinkeitin, mikro tai muu. Suositellaan kaikkiin asuntoihin
- Sijoita sammutuspeite paikalle, josta se on helposti havaittavissa ja käyttöön otettavissa! Peite kiinnitetään seinälle

- Käytön jälkeen peite uusitaan

8.2. Paristokäyttöiset palovaroittimet

Palovaroitin on laite, joka mahdollisimman aikaisessa vaiheessa havaitsee alkavan tulipalon ja varoittaa siitä voimakkaalla hälytyksäänellä. Tarvittaessa hälytys tulee antaa muutenkin kuin äänimerkillä.

Palovaroitin asunnossa

- Huoneiston jokaisen kerroksen/tasanteen jokaista alkavaa 60 m² kohden tulee olla vähintään yksi palovaroitin. Huoneiston kerrokset sekä niihin yhteydessä olevat kellarikerrokset ja ullakot on varustettava vähintään yhdellä palovaroittimella. Lisäksi palovaroitinta suositellaan kaikkiin tiloihin, joissa nukutaan.
- Vuoden 2024 alusta astui voimaan lakimuutos, jonka myötä vastuu huoneistojen palovaroittimien ylläpidosta ja toimintakunnosta siirtyy asukkaalta rakennuksen omistajalle. Lakimuutos tuli voimaan 1.1.2024, mutta rakennuksen omistajan hankintaa ja kunnossapittoa koskeva velvollisuus tulee voimaan 1.1.2026 alkaen. Kunnossapitovastuun siirtymäaika on siis vuoden 2025 loppuun saakka.
- **Mikäli kunnossapitovastuu ei ole vielä siirtynyt asukkaalta kiinteistölle** (kunnossapitovastuun siirtymäaika), huoneiston haltija eli asukas on velvollinen huolehtimaan huoneistonsa varustamisesta palovaroittimella sekä sen toimintakunnosta. Mikäli et ole varma asiasta, asian voi varmistaa isännöitsijältä tai kiinteistöhuollolta.
- **Mikäli kunnossapitovastuu on jo siirtynyt kiinteistölle**, asukas on velvollinen ilmoittamaan viipymättä kiinteistön omistajalle palovaroittimien toimintakuntoon liittyvistä puutteista tai havainnoista
- Palovaroittimen toimintakunto tulee tarkastaa säännöllisesti kuukauden välein, tai valmistajan ohjeen mukaisesti, sekä aina pidemmän poissaolon jälkeen. Toimintakunto tarkastetaan painamalla testauspainikkeesta.
- Palovaroittimen toimintakunnosta huolehditaan myös uusimalla paristo tai koko palovaroitin (mallista riippuen) säännöllisesti sekä merkkiäänäen kuuluessa. Palovaroitin tulee uusia 5-10 vuoden välein tai valmistajan ohjeen mukaisesti. Uusimmissa palovaroittimissa on ilmoitettu uusimispäivämäärä.
- Palovaroitin tulee puhdistaa liasta ja pölystä valmistajan ohjeiden mukaisesti

Suojausalue

Asunnoissa on palovaroittimet. Lain mukaan jokaisessa asunnossa on oltava palovaroitin ja asukas vastaa sen testaamisesta kuukausittain. Heka asennuttaa kaikkiin asuntoihin palovaroittimet. Jos asunnossasi ei kuitenkaan ole palovaroitinta tai se on viallinen, ilmoita siitä Hekalle jättämällä vikailmoitus.

8.3. Savunpoistojärjestelyt

Savunpoiston tarkoituksena on turvata ihmisten pelastautuminen, helpottaa pelastushenkilöstön pelastus- ja sammutustyötä sekä vähentää savun aiheuttamia palovahinkoja. Rakennukseen tulee

suunnitella ja rakentaa tiloihin soveltuva riittävä mahdollisuus savunpoistoon.

**Yleiskuvaus
savunpoistosta**

Tulipalotilanteessa pelastuslaitos suorittaa savunpoiston avaamalla tai rikkomalla tarvittavan määrän ikkunoita ja rakenteita. Apuna käytetään pelastuslaitoksen tuuletinkalustoa.

Kohteessa ei ole sähköistä savunpoistojärjestelmää

8.4. Yleiset vaatimukset

ILMANVAIHTOKANAVIEN PUHDISTUS

- Ilmanvaihtokanavat tulee puhdistaa säännöllisesti. Puhdistusväli on enintään 10 vuotta; tarvittaessa useammin
- Ilmanvaihtokanavien puhdistuksen yhteydessä väestönsuojallisissa kiinteistöissä on suositeltavaa puhdistaa myös väestönsuojan jakokanavisto

SÄHKÖTARKASTUS

- Asuinkiinteistöjen sähkölaitteistojen kunnosta tulee huolehtia asianmukaisella kunnossapidolla
- Sähköasennusten määräaikaistarkastus suositellaan tehtävän noin 10–15 vuoden välein. Sähköturvallisuuslaki määrittää sähkölaitteistot, joille määräaikaistarkastus on pakollinen

9. RISKIEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTELMÄT

Pelastuslaki velvoittaa rakennuksen tai kohteen omistajaa/haltijaa tekemään kohteessa vaarojen ja riskien arvioinnin ja esittämään johtopäätelmät riskien hallitsemiseksi.

Riskien kartoittamisella, arvioinnilla ja seurannalla pyritään ennaltaehkäisemään ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön kohdistuvia vaaratekijöitä. Tunnistettujen riskitekijöiden perusteella laaditaan riskien arvioinnin johtopäätelmät.

Riskikartoituksessa on huomioitu muun muassa tulipalon, vesivahingon, sähkökatkoksen, pommiuhan tai sairauskohtauksen, tapaturmien, säteily- ja kaasuvaaran, myrskyvaurioiden sekä ulkopuolisten vaikutukset kiinteistön toimintaan.

Seuraavaksi on listattu kohteen vaarojen ja riskien arviointi ja sen johtopäätelmät.

9.1. Selostus vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä

Tulipalo

Kohde tai riskitekijä

- Huolimaton tupakointi tai tupakointi sisätiloissa tai vuoteessa
- Huolimaton tulen käsittely
- Piha-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä tapahtuva palo, esim. autopalo
- Sähkölaitteiden tai kodinkoneiden oikosulusta syttyvä tulipalo
- Päälle unohtunut kahvinkeitin tai leivänpaahdin, muu kodinkone/sähkölaite
- Vialliset tai rikkiäiset sähkölaitteet ja -johdot
- Kuumalle liedelle unohtunut ruoka
- Keittiössä syttyvä rasvapalo
- Roska-astian, irtaimen omaisuuden tai auton tuhopoltto

Tulipalosta aiheutuvat mahdolliset seuraukset

- Savuvahingot, omaisuusvahingot, henkilövahingot, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Huolehditaan palovaroittimien toimintakunnosta
- Alkusammutusvälineistö sammutusvalmiuden parantamiseksi
- Huolehditaan asuinhuoneiston ja kiinteistön uloskäytävien avoimuudesta ja esteettömyydestä
- Tehdään vuosittain kiinteistön riskien kartoitus ja korjataan havaitut puutteet
- Tarkastetaan määrävälein rakennuksen palo-osastointi ja korjataan havaitut puutteet
- Huolehditaan palavien ja syttyvien nesteiden asianmukaisesta säilytyksestä
- Piha-alueen riskien tarkastus
- Ohjeistetaan asukkaita ja kiinteistössä toimivia ennaltaehkäisemään vaaratekijöitä
- Puututaan paloturvallisuutta vaarantavaan toimintaan
- Seurataan sähkölaitteiden kuntoa ja poistetaan käytöstä vialliset laitteet
- Keittiön sähkölaitteiden kunnon seuranta ja kunnossapito
- Kiinteistön sähkölaitteiston kunnon tarkastukset määrävälein
- Ilmanvaihtokanavien kunnon seuranta ja puhdistus
- Huolehditaan rakennuksen ja tilojen säännöllisestä huoltotoiminnasta
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

Tapaturma, sairaskohtaus tai muu terveyttä uhkaava tekijä

Kohde tai riskitekijä

- Liukastuminen, kompastuminen, kaatuminen, putoaminen
- Sairaskohtaus: esim. sydäninfarkti, aivoinfarkti, aivoverenvuoto, epilepsiakohtaus
- Katolta putoava lumi ja jää tm.
- Sähköisku tai muu sähkötapaturma
- Sähkölaitteiden huolimaton käyttö tai kielletty korjaus
- Palovammat
- Tartunta- ja infektiosairaudet, epidemiat, pandemiat

Tapaturmasta tai sairauskohtauksesta aiheutuvat mahdolliset seuraukset

- Henkilövahingot, omaisuusvahingot, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Huolehditaan yleisestä järjestyksestä ja siisteydestä. Säännöllinen siivous
- Huolehditaan piha-alueen kunnosta
- Sauna- ja pesutilojen säännöllinen siivous ja puhdistus
- Asukkaiden toiminta, asenteet ja turvallisuusohjeet
- Talvella liukkaudentorjunta ja lumityöt, lumi- ja jäätilanteen seuranta sekä tarvittaessa lumen pudottaminen
- Riittävä piha- ja sisävalaistus
- Huolehditaan sähkölaitteiden asianmukaisesta kunnosta
- Puututaan läheltä piti -tilanteisiin viivytyksettä ja tehdään tarvittavat toimenpiteet vastaavien tilanteiden varalle
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Viranomaisohjeiden noudattaminen, yleinen hygienia ja siivous, hygieniaohjeista tiedottaminen. Tarvittaessa tarkemmat kiinteistökohtaiset ohjeet taudin leviämisen ehkäisemiseksi sekä toimintaohjeet
- Viestintäkäytänteiden varmistaminen
- Palvelun toimittajien tuotantovarmuuden varmistaminen (esim. huoltoyhtiön toiminta, turvallisuuslaitteiden hoitajat ja muut kriittiset palveluntoimittajat)

Varkaus, vahingonteko tai muu uhkatekijä

Kohde tai riskitekijä

- Asiaton oleskelu kiinteistön alueella tai sisätiloissa
- Asukkaiden kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen kohdistuva vahingonteko tai varkaus (auto, polkupyörä, asuinhuoneisto, moottoripyörä)
- Aseellinen välikohtaus kiinteistössä, joka vaarantaa asukkaiden turvallisuuden
- Pihakalusteiden, valaistuksen, ikkunoiden tai ovien vahingoittaminen, ilkivalta
- Graffitit, sotkeminen

Aiheutuvat seuraukset

- Omaisuusvahingot, henkilövahingot, henkinen kärsimys

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Varastotilojen ja ovien lukitsemisesta huolehtiminen. Huolehditaan ovien ja lukkojen kunnosta
- Lukitukseen ja ovien toimintaan liittyvistä vioista ilmoittaminen kiinteistönhoitajalle tai isännöitsijälle
- Varmuuslukkojen, saranatapppien, ovisilmien ja varmuusketjujen hankinta ja asennus
- Arvoesineiden kuvaaminen ja merkitseminen
- Nopea graffitien ja töhryjen puhdistus
- Asukkaiden toiminta ja turvallisuusohjeet sekä muu turvallisuusviestintä
- Puututaan asiattomaan oleskeluun kiinteistöllä
- Viranomaisyhteistyö
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

LVI-vahingot ja muut vahinkotekijät

Kohde tai riskitekijä

- Putkivuoto ja vesivahinko
- Myrsky, rajuilma, tulva, erilaiset luonnonilmiöt
- Rakenteiden pettäminen
- Kylmälaitteen tai pesukoneen rikkoontuminen
- Sähkökatkos, lämpökatkos, keskeytys/häiriö veden jakelussa
- Viat LVI-järjestelmässä

Aiheutuvat seuraukset

- omaisuusvahingot, henkilövahingot, toiminnan keskeytyminen, taloudelliset menetykset, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Asukkaiden turvallisuusohjeet ko. tilanteiden varalle
- Putkiston ja rakenteiden kunnon seuranta
- Putkiston kuntoarvio ja putkiremontti
- Piha-alueen kunnossapito
- Varautuminen pitkäaikaisiin sähkökatkoksiin ja kotivaran ylläpito
- Laitteiston ja tekniikan huollot toteutetaan ainoastaan ammattilaisten toimesta
- Asuinhuoneistojen huoneistoremonttien asianmukainen valvonta ja dokumentointi
- Kodinkoneiden valvottu käyttö
- Astianpesukoneen ja pesukoneen puhdistus ja kunnossapito, vuotokaukalot
- Jääkaapin, pakastimen ja muiden sähkölaitteiden takaosan imurointi määrävälein ja kunnon seuranta, vuotokaukalot
- Rakennuksen katon ja rännien kunnon seuranta sekä puhdistus
- Viranomaisyhteistyö onnettomuustilanteessa
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

Kaasu- ja säteilyvaara

Kohde tai riskitekijä

- Lähialueella tapahtuva onnettomuus/suuronnettomuus
- Ydinaseen käyttö, sota, sotatila
- Onnettomuus radioaktiivisen aineen tai jätteen käsittelylaitoksella/alueella
- Suuronnettomuus ydinvoimalassa
- Vaarallisen aineen tai kaasun vuotaminen ilmaan tai ympäristöön

Aiheutuvat seuraukset

- Henkilövahingot, säteily- ym. sairaudet, toiminnan keskeytyminen, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Väestönsuojelulliset toimenpiteet ja viranomaisyhteistyö onnettomuustilanteessa
- Kotivaran ylläpito
- Ohjeet sisälle suojautumiseen ja varautuminen
- Ohjeet kaasu- ja säteilyvaaratilanteisiin
- Turvallisuustiedottaminen ja toimintaohjeet

10. TOIMINTAOHJEET

Turvallisuus- ja toimintaohjeet ovat tarkoitettu kiinteistön asukkaille ja toimijoille heidän viihtyvyytensä ja turvallisuutensa edistämiseksi sekä turvaamiseksi. Turvallisuusohjeiden tarkoituksena on ennaltaehkäistä onnettomuus- ja vaaratilanteita ja niiden syntymistä sekä ohjeistaa asukkaita toimimaan oikein onnettomuus- ja vaaratilanteissa. Tutustu toimintaohjeisiin ennalta.

Asukkaalle: Pelastussuunnitelman toimintaohjeet suositellaan käytävän läpi kaikkien perheenjäsenten kanssa, myös lasten kanssa heidän ikätasonsa huomioiden. Erityisesti lapsille on syytä opettaa miten ja missä tilanteissa hätäkeskukseen soitetaan. Samoin lapsille on kerrottava oikea toiminta tulipalotilanteessa; piiloon eikä savuun ei saa mennä.

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

Kun soitat hätänumeroon 112:

- vastaa kysymyksiin
- toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
- lopeta puhelu vasta, kun saat luvan

Mikä on hätänumero 112?

- Suomessa on käytössä vain yksi hätänumero, 112
- Voit soittaa hätänumeroon 112 maksutta mistä tahansa puhelimesta ilman suuntanumeroa
- *Jos hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut, älä sulje puhelinta! Kuulet nauhoitteen, jossa kehoitetaan odottamaan hetki linjalla*
- Hätäpuheluihin vastataan mahdollisimman nopeasti ja aina soittojärjestyksessä

Kiireellisessä tilanteessa soita 112

Hätänumeroon 112 tulee soittaa aina kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa, tai jos on syytä epäillä näin olevan. Jos epäilet, onko kyseessä hätätilanne vai ei, on aina parempi soittaa hätänumeroon 112 kuin olla soittamatta.

Rauhallinen ja selkeä hätäilmoitus takaa nopean lisäavun

**Kiinteistön osoite: Velkuanpolku 1 , Kemiönkuja 2 , Korppaanmäentie 5 , Velkuanpolku 2 ,
Velkuanpolku 4 00300 Helsinki**

TOIMINTAOHJEET ONNETTOMUUSTILANTEESSA

- Arvioi tilanne ja selvitä, mitä on tapahtunut. Älä hätäänny
- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan. Älä kuitenkaan vaaranna omaa tai muiden turvallisuutta
- Estä lisäonnettomuudet
- Tee hätäilmoitus yleiseen hätänumeroon 112
- Anna tarvittaessa hätäensiapua
- Opasta pelastajat paikalla

Kaikki osaavat auttaa. Vähintä mitä voit tehdä on soittaa 112!

HÄTÄENSIAPU

Hätäensiavulla tarkoitetaan henkeä pelastavaa ensiapua. Ensiaputoimenpiteillä pyritään turvaamaan loukkaantuneen hengitys ja verenkierto sekä estämään hänen tilansa huononeminen ammattiavun tuloon saakka. Ensiavun viivästymistä on vaikea korjata, siksi ensimmäiset minuutit ovat ratkaisevia.

Erilaisten ensiaputilanteiden tärkeimpiä toimenpiteitä

- Hengityksen ja sydämen toiminnan varmistaminen
- Voimakkaan verenvuodon tyrehtyttäminen
- Puhallus- ja paineluelvytyksen antaminen
- Potilaan tilan pahenemisen ehkäiseminen

Toiminta ensiaputilanteessa

- Arvioi tilanne. Selvitä, mitä on tapahtunut. Älä hätäänny
- Tee tarvittaessa hätäilmoitus yleiseen hätänumeroon 112. Muista opastaa pelastajat paikalle
- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan. Älä vaaranna itseäsi tai muita auttaessasi
- Estä lisäonnettomuudet ja anna hätäensiapua
- Suojaa, rauhoita ja seuraa autettavan tilaa kunnes saat lisäapua. Seuraa autettavan tilannetta ja ilmoita muutoksista ammattiauttajille (soittamalla uudelleen 112)
- Käyttäydy rauhallisesti

Näin autat tajutonta, hengittävää henkilöä:

- Selvitä ensimmäiseksi onko henkilö herätettävissä
- Jos hän ei herää, soita hätänumeroon 112 ja noudata annettuja ohjeita
- Tarkasta hengittääkö tajuton. Jos hän hengittää, käännä hänet kylkiasentoon

Näin elvytät:

- Mikäli autettavaa ei saa hereille ja hän ei hengitä normaalisti, avaa hengitystiet (taivuta päätä taaksepäin ja nosta leukaa). Aloita paineluelvytys
- Aseta toisen käden kämmenen tyvi keskelle rintalastaa ja toinen käsi sen päälle. Painele rintalastaa 30 kertaa painelutaajuudella 100 kertaa/minuutissa. Anna rintalastan painua alaspäin 4-5 cm
- Jatka puhalluselvytyksellä. Avaa uudestaan hengitystiet. Sulje autettavan sieraimet etusormella ja peukalolla ja paina huulesi tiiviisti hänen suulleen. Puhalla 2 kertaa ilmaa keuhkoihin
- Jatka painelu-puhalluselvytystä rytmillä 30:2, kunnes vastuu siirtyy ammattihenkilölle, hengitys palautuu tai et enää jaksaa elvyttää

TULIPALO

Ennaltaehkäisy

- Huolehdi kotisi palovaroittimen toimintakunnosta ja pidä poistumisreitit avoimina ja esteettöminä
- Huolehdi kodin elektroniikan ja sähkölaitteiden toimintakunnosta
- Uloskäytävillä ja varastojen kulkureiteillä ei saa säilyttää tavaraa turvallisen poistumisen varmistamiseksi

Toiminta tulipalotilanteessa

- Pelasta vaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan
- Yritä sammuttaa alkanut palo, jos se on turvallista
- Hälytä apua hätänumerosta 112
- Poistuessasi huoneistosta sulje ovet perässäsi
- Varoita muita uhkaavasta tulipalosta
- Siirry yhteiselle kokoontumispaikalle ja opasta palokunta paikalle

Mikäli palo on muualla ja savu estää poistumisen:

- Jää asuntoon/tilaan ja pysy rauhallisena
- Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja ilmaise sijaintisi herättämällä huomiota
- Jos tilaan alkaa tulla savua esimerkiksi oven raosta tai postiluukusta, pyri tukkimaan vuotokohdat kosteilla pyyhkeillä tai muilla tekstiileillä
- Noudata viranomaisen antamia käskyjä
- Tarvittaessa soita 112

Kiinteistön osoite: Velkuanpolku 1 , Kemiönkuja 2 , Korppaanmäentie 5 , Velkuanpolku 2 , Velkuanpolku 4 00300 Helsinki

Kokoontumispaikat

Sijainti	Tilkanitori
----------	-------------

Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka on ennalta sovittu turvallinen paikka, jonne kokoonnutaan, mikäli rakennuksesta joudutaan poistumaan. Aina tulee kuitenkin muistaa, mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, poistutaan varakokoontumispaikalle tai muulle turvallisemmalle paikalle. Kokoontumispaikka valitaan siten, että pelastustiet ja kulkuväylät kiinteistölle pysyvät vapaina. Näin varmistetaan pelastajien pääsy kohteelle ja pelastustoiminnan mahdollisuudet.

- Pysy kokoontumispaikalla. Kokoontumispaikalta saa poistua vasta, kun viranomainen on antanut siihen luvan. Sisälle rakennukseen palataan myös vain viranomaisen luvalla

-
- Varmista, että kukaan ei palaa rakennukseen
 - Toimi rauhallisesti ja pyri pitämään henkilöt rauhallisina. Näytä esimerkkiä
 - Opasta ja neuvo muita toimimaan oikein: pyydä pysymään kokoontumispaikalla
 - Huomioi liikenne. Varmista pelastajien pääsy kohteelle
 - Opasta evakuoituja henkilöitä pysymään kokoontumispaikalla. Esim. lähtevä liikenne voi vaikeuttaa pelastajien pääsyä kohteelle
 - Välitä tietoa viranomaisille ennalta sovitulla tavalla. Tiedon on esim. hyvä kulkea yhden henkilön kautta.
 - Mikäli rakennukseen ei voida palata ja/tai sää on huono (esim. paljon pakkasta) pyritään löytämään lähistöltä sopivat sisätilat, jonne ihmiset voidaan ohjata. Tarvittaessa järjestetään kuljetus. Ns. väistötilat kannattaa kartoittaa etukäteen

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN JA YLEINEN VAARAMERKKI

Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen nouseva ja laskeva ääni, jossa nousevan ja laskevan jakson pituudet kumpikin ovat 7 sekuntia.

Väestöhälyttimien kokeiluajankohta on koko maassa kuukauden ensimmäinen arkimaanantai klo 12.00.

Kuultuasi yleisen vaaramerkin:

1. Mene sisälle
2. Sulje ikkunat, ovet ja tuuletusaukot. Pysäytä ilmanvaihto
3. Kuuntele ohjeita radiosta tai katso YLE Teksti-TV:n sivu 112
4. Vältä puhelimen käyttöä, jotta puhelinlinjat eivät tukkeudu
5. Älä poistu asunnostasi tai muustakaan tilasta ilman viranomaisen lupaa
6. Yleinen vaaramerkki kehottaa suojautumaan sisätiloihin
7. Viranomaisen määräyksestä suojaudutaan viranomaisen osoittamaan suojatilaan

Vaaramerkki voidaan antaa esim. seuraavissa tilanteissa: suuret tulipalot, joissa syntyy myrkyllistä kaasua, kaasuvaara, säteilyvaara sekä muut tilanteet, joissa väestöön kohdistuu välitön uhka.

Yleisen vaaramerkin aikana on pysyttävä sisätiloissa/noudatettava viranomaisen ohjeita niin kauan kunnes viranomaiset tiedottavat, että vaara on ohi tai kunnes annetaan Vaara ohi-merkki. Vaara ohi-merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki.

Vaaratiedote

Vaaratiedote on viranomaisen tärkein keino varoittaa asukkaita. Vaaratiedote voidaan antaa tilanteessa, jossa väestöä on varoitettava ihmishenkeen, terveyteen tai ympäristöön kohdistuvasta vaarasta sekä omaisuuden vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta. Tarvittaessa vaaratiedote ohjeistaa, miten voi suojautua vaaralliselta tapahtumalta ja miten välttää vaaratilanteita.

Vaaratiedote annetaan aina väestöhälyttimellä soitetavan yleisen vaaramerkin lisäksi. Vaaratiedote luetaan radiossa ja näytetään teksti-TV:n sivulla 112 sekä tarvittaessa televisiossa ruudun yläreunassa juoksevana tekstinä. Vaaratiedote julkaistaan myös mm. 112 Suomi-sovelluksessa, YLE:n uutisvahtisovelluksessa sekä sivustoilla pelastustoimi.fi ja 112.fi.

Sisälle suojautuminen

Sisälle suojautuminen voi olla tarpeen esimerkiksi silloin, kun lähistöllä on sattunut onnettomuus tai tulipalo, sekä säteilyvaaratilanteessa. Säteilyvaaratilanteessa viranomaiset antavat ohjeita radion ja TV:n välityksellä. Säteilyvaaratilanteessa joditabletti otetaan vain viranomaisen kehotuksesta ja väestönsuojaan suojaudutaan viranomaisten määräyksestä.

Toiminta sisälle suojauduttaessa

- Pysy sisätiloissa
- Sulje ilmanvaihto ja ovet sekä muut mahdolliset kanavat/tuuletusaukot
- Mikäli vaara uhkaa ympäristöstä, avaa radio ja toimi viranomaisten ohjeiden mukaan
- Mikäli vaara uhkaa omassa talossa, ilmoita sijaintisi ikkunan kautta. Soita tarvittaessa 112

TOIMI VIRANOMAISTEN ANTAMIEN OHJEIDEN MUKAAN

KAASUVAARA

Kaasuvaaratilanne voi syntyä esimerkiksi vaarallisten kemikaalien tai -aineiden valmistuksessa, varastoinnissa tai niiden kuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden seurauksena.

Mikäli kaasuvaaratilanne vaatii nopeaa suojautumista, tiedotetaan siitä ihmisille ulkohälyttimillä annettavalla yleisellä vaaramerkillä. Tällöin on siirryttävä sisätiloihin, suljettava koneellinen ilmanvaihto ja kuunneltava television ja radion välityksellä annettavia tarkempia toimintaohjeita.

- Jos olet ulkona, poistu sivutuuleen ja pyri suojautumaan sisätiloihin. Pyri mahdollisimman korkealle. Varoita muita.
- Jos haistat kaasun, paina märkä vaate, ruoho- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi
- Mikäli ajat autolla, sulje ilmanvaihto ja pyri ajamaan sivutuuleen pois vaara-alueelta
- Sisällä sulje ovet, ikkunat ja tuuletusaukot sekä ilmanvaihtolaitteet. Pysy sisätiloissa ja ylemmissä kerroksissa.
- Tarvittaessa tiivistä aukot ja venttiilit esim. teippaamalla tai kankailla
- Avaa radio ja toimi annettujen ohjeiden mukaisesti. Vältä puhelimen käyttöä ettei puhelinverkko kuormitu.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa, televisiossa, kaiutinautolla tai vaara ohi-merkillä, kun vaara on ohi. Tuuleta sisätilat huolellisesti, kun vaara on ohi

SÄTEILYVAARA

Säteilyvaaratilanteesta ja toimintaohjeista tiedotetaan ihmisille viipymättä television ja radion välityksellä.

Säteilyvaarassa suojaudutaan samoin kuin muissakin ympäristöonnettomuuksissa. Jos säteilyvaaratilanne vaatii nopeaa suojautumista, tiedotetaan siitä ihmisille ulkohälyttimillä annettavalla yleisellä vaaramerkillä. Tällöin on siirryttävä sisätiloihin ja kuunneltava televisiota ja radiota, joissa annetaan muut toimintaohjeet esimerkiksi joditablettien ottamisesta, elintarvikkeiden suojaamisesta sekä ulkona liikkumisesta.

- Siirry sisätiloihin
- Sulje ovet ja ikkunat sekä ilmanvaihtolaitteet sekä ilmanvaihtoaukot ja -venttiilit
- Avaa radio ja toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
- Ota joditabletti vasta viranomaisen kehotuksesta
- Vältä puhelimen käyttöä, ettei puhelinverkko kuormitu

RIKOSTEN TORJUNTA

Ennaltaehkäisy

- Huolehdi kiinteistön ja huoneistosi lukitsemisesta, kun liikut kiinteistössä
- Jos kadotat hallussasi olevat huoneiston tai kiinteistön avaimet, ilmoita asiasta viivytyksettä isännöitsijälle
- Älä luovuta avainta / ovikoodia ulkopuolisten käyttöön
- Ilmoita lukkoihin ja ovipumppuihin liittyvistä vioista kiinteistöhuollolle tai isännöitsijälle
- Murtosuojausta voi tehostaa hyvällä käyttö-, varmuuslukolla ja murtosuojatapeilla
- Pidä varastosi ovet aina lukittuna, älä päästä ulkopuolisia kiinteistön tiloihin
- Valokuvaa etenkin arvokas omaisuutesi
- Poliisi tai pelastusviranomainen ei koskaan tule kotiisi pyytämättä tarkastamaan esimerkiksi arvo-omaisuutesi suojausta tai asuntosi lukitusta. Viranomaisilla on aina mukanaan virkamerkki/henkilökortti, jonka voi tarvittaessa pyytää näytettäväksi

Toiminta murron jälkeen

- Hälytä välittömästi poliisi yleisestä hätänumerosta 112
- Älä sotke rikospaikkaa. Älä koske esineisiin
- Tiedustele, onko kukaan nähnyt tapahtumaa
- Laadi luettelo anastetusta omaisuudesta ja toimita poliisille omaisuutesi merkintätiedot
- Saatuasi poliisilta ilmoitusjäljennöksen, toimita se vakuutusyhtiöllesi korvauksen saamista varten

RYÖSTÖ

Kyseessä on ryöstö, kun henkilö uhkaa käyttää väkivaltaa tai käyttää väkivaltaa ja anastaa toisen hallussa olevaa omaisuutta.

Toiminta ryöstötilanteessa

- Pyri olemaan rauhallisena ja käyttäydy neutraalisti
- Tottele ryöstäjän antamia käskyjä ja suhtaudu mahdolliseen aseeseen vakavasti
- Älä vaaranna omaa tai muiden turvallisuutta. Älä leiki sankaria
- Soita hätänumeroon 112 heti, kun voit sen tehdä ketään vaarantamatta. Viimeistään kun ryöstäjä on poistunut. Kuuntele saamiasi ohjeita ja toimi niiden mukaisesti
- Älä lähde seuraamaan ryöstäjää, mutta katso pakosuunta, mahdollinen pakoväline, ajoneuvon rekisterinumero yms. yksityiskohdat
- Paina mieleesi ryöstäjän tuntomerkit, puhetapa, liikkuminen yms. yksityiskohdat

Toiminta ryöstön jälkeen

- Pyydä mahdollisia paikalla olijoita pysymään paikalla, kunnes poliisi saapuu paikalle
- Suojaa alue, jossa ryöstäjä on liikkunut ja tai mihin hän on koskenut. Poliisi taltioi tekijän sormen- ja kengänjäljet sekä tekee rikospaikkatutkinnan

-
- Traumaattinen kokemus on aina syytä käydä läpi myös terveydenhuollon ammattilaisten kanssa

SÄHKÖKATKOS

- Kyse voi olla laiteviasta, sähkökatkosta tai kodin oman sähköverkon viasta
- Kokeile ensin syttyvätkö valot muissa huoneissa ja toimivatko muut kodinkoneet. Varmista sulaketaulusta, että sulakkeet ovat ehjät. Vaihda palanut sulake uuteen tai nosta vikavirtakatkaisin. Jos koko asunto on pimeä eivätkä mitkään laitteet toimi, pääsulake voi olla palanut
- Katso, onko naapurilla valo. Yleensä huoneistot, lähivalot ja lyhyet kadunpätkät kuuluvat samaan sähköverkkoon. Katso siksi, palavatko katuvalot tai sisävalot taloissa hieman kauempana. Jos valot ovat pois sieltäkin, kyseessä on kodin sähköverkkoa laajempi katko
- Kytke virta pois kaikista kodinkoneista ja laitteista sekä säädä liesi 0- asentoon
- Käyttäessäsi kynttilöitä noudata varovaisuutta. Älä jätä kynttilöitä valvomatta
- Sähköyhtiöt valvovat jakeluverkkoaan ympäri vuoden. Siksi sähköyhtiöille ei tarvitse soittaa heti katkoksen alussa ja kertoa, että sähköt ovat poikki
- Odota, kunnes vika on korjattu ja sähköt palaavat
- Silloin, kun katko tuntuu pitkittyvän, saat sähköyhtiöltä tietoa katkon syystä ja ehkä arvion sen kestosta. Seuraa uutisia
- Jos vika on asunnon tai talon omassa verkossa eikä se korjaannu sulaketta vaihtamalla, soita kiinteistöhuoltoon. Korjaustöitä ei saa tehdä omin päin

Hanki sähkökatkon varalle:

- Taskulamppu tai esim. ladattava lyhty
- Kynttilöitä, tuikkua ja tulitikkuja
- Paristokäyttöinen radio
- Paristoja taskulamppua ja radiota varten, sekä laturi, jolla voi ladata matkapuhelimen ilman sähköä
- Kotivaraa: juomavettä, säilykkeitä, kuivamuonaa, lääkkeitä, sidetarpeita, desinfiointiaineita, pyyhkeitä, käteistä rahaa jne.
- Polttopuita, mikäli kotona on takka tai puu-uuni
- Huomioi, että pitkä sähkökatko vaikuttaa myös kiinteistön lämmitykseen

LÄMPÖKATKOS

Rakennusten kylmeneminen lämmityksen katkettua vaihtelee muun muassa vuoden ajan, rakenteiden lämmönvarauskyvyn, lämmöneristyksen tason ja ilmanvaihdon mukaan.

Jos rakennuksen sisälämpötila on lähtenyt laskemaan ja rakennuksessa on pakko oleilla, seuraavia ohjeita voi soveltaa tilanteen ja mahdollisuuksien mukaan:

- Sulje ikkunat ja pidä ulko-ovi kiinni. Sulje väliovet käytäviin, tuulikaappeihin ja eteiseen, sekä tuki raot
- Vähennä ilmanvaihtoa. Seuraa kuitenkin samalla huoneen ilman laatua. Ilman hiilidioksidimäärät voivat nousta korkeiksi, jos ilmanvaihto on kokonaan poikki. Tarvittaessa tuuleta tilat nopeasti ristivedolla
- Yritä pitää yksi tila lämpimänä. Sulje uloimpien huoneiden ovet ja tuki kylmän ilman pääsy niistä matoilla tai pyyhkeillä
- Peitä ikkunat paksuilla verhoilla tai vilteillä. Tuo lattialle lisää mattoja
- Pue päälle lämpimät, hengittävät vaatteet. Lisää jalkaan sukkia tai kengät, vedä tarvittaessa hattu päähän ja käsineet käteen
- Jos joudut yöpymään kylmässä tilassa, kokoa sängyt yhteen, lämpimimpään, tilaan
- Suojaa arat kohteet (putkistot) ja rajoita lämpimän veden käyttöä
- Lämpökatkoksen pitkittyessä tietoa saa lämpöyhtiöltä ja tiedotteista. Seuraa radion uutisia
- Mikäli vika on asunnon tai talon omassa lämpöverkossa, ilmoita asiasta kiinteistöhuoltoon/isännöitsijälle

VESIVAHINKO JA KESKEYTYS VEDENJAKELUSSA

Säännöllinen huoneiston kunnon tarkastelu auttaa havaitsemaan ajoissa veden aiheuttamat vahingot. Kosteusvaurion tai vesivuodon aikainen huomaaminen helpottaa sen hoitamista ja pienentää jälkivahinkoja. Hanki kotiisi asianmukaiset vuotokaukalot pesukoneiden ja kylmälaitteiden alle. Selvitä missä on kiinteistön veden pääsulku ja huoneistokohtainen veden sulku.

Muun muassa seuraavat muutokset voivat kertoa vesivahingosta. Jos havaitset näitä, ota yhteyttä kiinteistöhuoltoon tai isännöitsijään:

- Levy tai parketti turpoaa, maalit irtoavat, rappaus irtoaa
- Pinnoilla on homepilkkuja
- Vesi- ja lämmityskulut nousevat huomattavasti
- Putkistosta kuuluu outoa suhinaa ja kylmävesihanasta tulee pitkään lämmintä vettä

Vesikatkos

- Varastoi vettä astioihin. Varaa puhtaita astioita mahdollista veden säilytystä varten
- Sulje vesihanat
- Tarkista pesukone/tiskikone; sulje tarvittaessa vesihana ja keskeytä pesuohjelma
- Säännöstele veden käyttöä
- Mikäli vesikatkos pitkittyy, kunta ja/tai vesilaitos järjestää vedenjakelupisteen, josta vettä voi noutaa.

Vesivuoto

- Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö
- Tyrehdytä vuoto esimerkiksi veden sululta (tilakohtainen tai pääsulku)
- Ilmoita asiasta viivytyksettä huoltoyhtiölle ja/tai isännöitsijälle
- Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon 112

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta:

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
- Hälytä tarvittaessa lisäapua

Veden sulku

Veden pääsulun sijainti	A-rapussa
Veden pääsulun sijainti	E-rapussa
Veden pääsulun sijainti	G-rapussa

Lämmönjakokeskus

Lämmönjakokeskuksen sijainti	A-rapussa
Lämmönjakohuoneen sijainti	E-rapussa
Lämmönjakohuoneen sijainti	G-rapussa

Sähköpääkeskus

Sähköpääkeskuksen sijainti	A-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	E-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	G-rapussa
Sähköpääkeskuksen sijainti	K-rapussa

TAVARAN SÄILYTTÄMINEN KIINTEISTÖSSÄ

Asuinitilat

- Asunnoissa tulee välttää tarpeettomien tavaroiden varastointia
- Asuinitiloissa, mukaan lukien niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat, saa säilyttää palavia nesteitä sekä aerosoleja yhteensä enintään 25 litraa, mikäli se on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista
- Asuinitiloissa, mukaan lukien niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat, saa säilyttää nestekaasua enintään 25 kg, mikäli se on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista
- Asuinitiloissa voi säilyttää lyhytaikaisesti ilotulitusvälineitä ja pyroteknisiä tuotteita, enintään 5 kg (netto), mikäli tämä on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista. Nämä on säilytettävä lukitussa kaapissa siten, ettei niiden läheisyydessä ole sellaisia lämmönlähteitä tai tulenkäsittelyä, joka voisi aiheuttaa tulitteiden syttymisen
- Asuinitiloissa saa säilyttää enintään 2 kg ruutia, yhteensä enintään 20000 ampuma-aseissa, työkaluissa ja lähetyspistooleissa käytettävää patruunaa ja niiden sytytysnallia

Yleiset ja yhteiset varastot (esim. pyörävarasto, häkkivarastot), kellarit, ullakot

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia
- Ei saa säilyttää herkästi syttyviä tai palavia nesteitä tai kaasuja, kuten esimerkiksi polttoaineita, nestekaasua, kaasupulloja tai ilotulitteita. Nestekaasun ja muiden ilmaa raskaampien syttyvien kaasujen säilytys on kielletty rakennusten kellari-, ullakko- ja vastaavissa tiloissa.
- Palavia nesteitä ja syttyviä kaasuja ei saa säilyttää yhteisessä kellari- tai ullakkotilassa, joka on tarkoitettu asuntokohtaisen talousirtaimiston säilyttämiseen
- Käytävät ja kulkureitit tulee pitää vapaina ja esteettöminä kaikesta tavarasta

Lisäksi tulee huomioida:

- kylmiin ja lämpötilan vaihteluille alttiina oleviin tiloihin ei saa sijoittaa sisätiloihin tarkoitettuja sähkölaitteita tai -johtoja (esim. huoneistokohtaiset kylmät varastotilat)

SÄHKÖLAITTEIDEN PALOTURVALLISUUS

- Epäkuntoisia sähkölaitteita ei saa käyttää. Älä korjaa vioittuneita sähkölaitteita itse
- Lue laitteen käyttöohje ennen sen käyttöä
- Varusta herkästi päälle unohtuvat sähkölaitteet kello-/turvakytkimellä
- Myös tietoteknisissä laitteissa on palovaara
- Sammutuspeite on tarpeellinen tiloissa, joissa on sähköisiä pienlaitteita
- Puhdista laitteet ja niiden lähiympäristö pölystä säännöllisesti

Sähköjohdot, sähkökaapit ja -keskukset

- Jatkojohdot on tarkoitettu vain tilapäiskäyttöön, ei jatkuvaan käyttöön
- Laitteen tai jatkojohdon kuumeneminen on ensioire laiteviasta
- Vioittuneet jatkojohdot tulee poistaa käytöstä ja niiden korjaaminen itse ei ole suositeltavaa
- Sähkökeskusten edustat tulee pitää vapaina ja kaapeissa/tiloissa ei saa säilyttää tavaraa
- Huomioi ulko- ja märkätilojen osalta, että sähkölaite tai -johto on tilaan soveltuva

Valaisimet

- Sijoita valaisin riittävän kauas palavasta materiaalista. Älä peitä valaisimia tai ripusta niihin esineitä
- Vioittuneet, vilkkuvat loisteputket ja sytyttimet tulee vaihtaa
- Halogeenilamput kuumenevat voimakkaasti – sijoita palava materiaali riittävän kauas lampuista

Kylmälaitteet (pakastin ja jääkaappi)

- Imuroi laitteiston konetila sekä laitteen takana olevat jäähdytyskennot säännöllisesti. Laitteen taakse kertyvä pöly on itsestään herkästi syttyvää ja aiheuttaa laitteen ylikuormitusta
- Epäkuntoista laitetta ei tule käyttää
- Huomioi laitteiden sijoittelussa, että laite on tilaan soveltuva (ulkotilat, kylmät varastot: laitteen tulee olla ulkotiloihin soveltuva!)
- Laitteille suositellaan vuotokaukaloita

Televisio ja muut kodin sähkölaitteet

- Älä jätä laitteita vire- tai valmiustilaan yöksi tai viikonlopuksi
- Varmistu, että laitteen ympärillä on riittävästi tilaa, jotta ilma pääsee kiertämään ja syntyvä lämpö poistumaan
- Laitteet tulee imuroida ulkoapäin säännöllisesti
- Laitteiden päällä ei saa pääsääntöisesti säilyttää tavaraa
- Irrota kännykän yms. laitteiden laturi pistorasiasta aina käytön jälkeen
- Irrota pistokkeet pistorasioista, jos olet pitkään pois

Kodin pesukone

- Tutustu koneen käyttöohjeeseen ennalta

-
- Seuraa, ettei kone ylikuormitu
 - Puhdista koneen rikkasiivilä säännöllisesti ja kytke vesi pois päältä koneen käytön jälkeen vesivahinkojen välttämiseksi
 - Tarvittaessa hanki vuotokaukalo

Liesi

- Lieden päällinen tulee pitää aina vapaana tavarasta. Muista huolehtia myös liesituulettimen rasvasuodattimen puhdistuksesta
- Älä jätä liettä päälle ilman valvontaa
- Älä jätä liedelle ruokaa – liesi voi kytkeytyä vahingossa päälle
- Erillinen liesivahti tai turvakytkin tuo lisää paloturvaa

JÄLKIVAHINKOJEN TORJUNTA

Jälkivahinkojen torjunnalla tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla pyritään estämään tulipalosta tai onnettomuudesta aiheutuvien lisävahinkojen syntyminen sekä käynnistämään vahinkojen saneeraus. Jälkivahinkojen torjunta aloitetaan heti, kun onnettomuus- tai vahinkotilanne sen sallii. Palaneeseen rakennukseen ei kuitenkaan saa mennä ilman pelastustoiminnan johtajan lupaa.

Jälkivahinkojen torjuntaan kuuluvat vesi-, savu- ja hajuhaittojen poistaminen, korroosion estäminen, sähkön ja lämmön järjestelyt yms. toiminta. Tehokas ja ajoissa aloitettu jälkivahinkojen torjunta vähentää huomattavasti taloudellisia tappioita ja lyhentää toiminnan keskeytysaikaa.

Jälkivahinkojen torjunnan toimenpiteet:

- Irtaimiston hätäsiirrot ja suojaaminen (muovia, pressuja ym.)
- Sähkön, lämmityksen ja valaistuksen järjestäminen (valo- ja voimavirtajohtoja, aggregaatti, rakennuskuivureita, valonheittäjiä ym.)
- Savutuuletus pelastuslaitoksen avulla (ikkunoiden ja ovien aukaiseminen)
- Kosteudelle herkkien koneiden ja laitteiden puhdistus ja kuivaus (puhaltimia, kuivausrättejä ym.)
- Vesivahinkojen pienentäminen (vesilastoja, muovia, vesi-imuri ym.)
- Tulipalon aiheuttaman sotkun siivoaminen (raivaus- ja siivousvälineitä, harjoja, lapioita ym.)
- Palaneen rakennuksen korjaus (särkyneet ikkunat ym., vasaroita, nauloja, sahoja, kirveitä ym.)
- Sortuneiden rakenteiden kannatus ja tuenta
- Kaikki muu mahdollinen toiminta vahinkojen pienentämiseksi
- Käytetään tarvittaessa jälkivahinkojen torjuntaan erikoistuneita ammattilaisia
- Riittävästi omaa kalustoa jälkivahinkojen torjunnan aloittamiseen

KOTIVARA

Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi. Kotivaraa käytetään päivittäin "parasta ennen"-suosituksia noudattaen, ja uutta hankitaan tilalle. Näin elintarvikkeet säilyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

Pelastustoimen ohjeen mukaan yhden henkilön viikon kotivara voi olla esimerkiksi seuraavanlainen

- Perunaa 0,5 kg, riisiä ja makaronia 0,5 kg, öljyä ja rasvoja 0,5 kg, sokeria 0,5 kg, UHT-maitoa 1 l sekä vettä.
- Lisäksi juomia, vettä 16 l, leipää ja viljavalmisteita 1,5 kg, maitoa ja maitotuotteita 1,3 kg, hedelmiä ja marjoja 1 kg, vihanneksia ja juureksia 1,5 kg, lihaa, kalaa, kanaa ja kananmunia 1 kg.
- Muista erikseen lapset, vanhukset ja sairaat sekä eläimet! Muista vesi!

Lisäksi jokaisen asukkaan tulisi huomioida omat erityistarpeensa

- Henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatarvikkeet
- Radio, taskulamppu, paristot ja kännykän laturi

TUHOPOLTTOJEN ENNALTA EHKÄISEMINEN

Monet tulipalot ovat tuhopolttoja eli tahallaan sytytettyjä. Suurin osa tuhopoltoista kohdistuu helposti sytytettäviin ja huonosti valvottuihin paikkoihin. Myös varomattomasta tulenkäsittelystä voi seurata tulipaloja, etenkin jos helposti syttyvää materiaalia säilytetään huolimattomasti.

Keinoja tuhopolttojen torjuntaan ovat esimerkiksi:

- Hyvä valaistus piha-alueilla että sisätiloissa
- Asiattomien pääsyn estäminen tiloihin – huolehdi asianmukaisesta lukituksesta. Rakennuksen yleiset tilat, kellarit ja ullakot on hyvä pitää lukittuina. Myös asiattomien pääsy katolle on syytä estää
- Porrashuoneessa, eteisessä, käytävillä tai tuulikaapeissa ei säilytetä eikä varastoida tavaraa
- Syttyvää materiaalia ei säilytetä rakennuksen seinustoilla, jotta se ei aiheuta palon leviämisvaaraa rakennukseen
- Pyörätelineet, penkit ja roskakorit kiinnitetään, jotta niitä ei voida käyttää esimerkiksi ikkunoiden rikkomiseen
- Jäteastiat ja -katokset sijoitetaan riittävän kauas rakennuksista tai vaihtoehtoisesti estetään palon leviäminen rakennukseen palonkestävillä rakenteilla tai jätteiden syväsäilöntäratkaisulla
- Jätesäiliöt sijoitetaan lukittuihin tiloihin tai niissä on lukittavat kannet
- Helposti syttyvää materiaalia ei säilytetä kellari- ja ullakotiloissa
- Ulkopuolisista henkilöistä tehdään tarvittaessa ilmoitus poliisille
- Tulentekovälineet pidetään poissa lasten/asiattomien ulottuvilta
- Lisätään ihmisten turvallisuustietoutta
- Huolehditaan yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä

OHJEITA KODIN TAPATURMIEN ENNALTA EHKÄISEMISEKSI

- Pidä käytävät ja kulkuväylät vapaana ja esteettöminä, jotta poistuminen olisi hätätilanteessa turvallista
- Kiinnitä huomiota paloturvallisuuteen kodin jokaisessa huoneessa (esim. sähkölaitteet, kynttilät)
- Huomioi kalusteiden ja sisusteiden turvallisuus (esim. maton kulmat, kirjahyllyjen kiinnitykset) sekä yleinen siisteys ja järjestys
- Varusta kotisi palovaroitinella (vähintään 1 kpl jokaista alkavaa 60 m² kohden)
- Hanki kotiisi alkusammutuskalustoa, esim. sammutuspeite, min. 120x180cm, tai käsisammutin. Opettele käyttämään niitä
- Tutustu ennalta kotisi poistumismahdollisuuksiin ja -reitteihin
- Hanki kotiisi perusensiaputarvikkeita
- Perehdy huolella annettuihin turvallisuus- ja toimintaohjeisiin. Noudata niitä
- Noudata avotulen käyttöä koskevia ohjeita ja määräyksiä (esim. tupakointi, kynttilät, hitsaus, tulityöt)
- Pidä sähkökeskusten ja muiden teknisten tilojen edustat vapaana ja esteettömänä. Älä varastoi tekniisiin tiloihin tavaraa
- Irrota laitteet pistorasiasta pidemmän poissaolon ajaksi
- Älä peitä sähkölaitteita / sähkökäyttöisiä lämmitys- ym. laitteita. Älä käytä viallisia sähkölaitteita. Noudata laitteiden käyttöohjeita
- Toimita roskat ja jätteet niille varatuille paikoille
- Huolehdi riittävästä valaistuksesta
- Selvitä itsellesi miten toimitaan hätätilanteessa, esim. hätäilmoituksen tekeminen ja poistuminen hätätilanteessa
- Noudata vaarallisten kemikaalien/palavien nesteiden/kaasujen käsittelyä ja säilytystä koskevia ohjeita ja määräyksiä
- Ilmoita vaaratilanteista ja havaitsemistasi turvallisuuteen liittyvistä epäkohdista isännöitsijälle/kiinteistöhuoltoon

ONNETTOMUUDEN JÄLKEEN

- Hakeudu tarvittaessa terveyskeskuksen hoitoon. Esim. jos olet hengittänyt savukaasuja ja voit huonosti
- Estä lisävahingot ja varmista, että tilojen vartioinnista tarvittaessa huolehditaan
- Ota yhteys isännöitsijään ja kiinteistön johtoon
- Jos epäilet, että onnettomuuteen liittyy rikos, ilmoita asiasta poliisille ja pyydä rikosilmoituksesta/poliisin tutkintapöytäkirjasta kopio vakuutusyhtiötä varten
- Ota yhteyttä vakuutusyhtiöön ja pyydä heitä tekemään vahinkotarkastus. Se pitää tehdä ennen kiinteistön korjaustöiden aloittamista
- Ota tarvittaessa yhteyttä kriisiapuun (esim. rikosuhripäivystykseen tai terveydenhuoltoon)

SÄÄILMIÖIHIN VARAUTUMINEN JA NIISSÄ TOIMIMINEN

Myrskytuulet, sateet tai runsas lumipyry voi hankaloittaa elämää. Sääilmiöt voivat lisätä onnettomuusriskiä, esim. häiritä liikennettä, kasvattaa onnettomuusriskiä teillä ja vaikuttaa julkiseen liikenteeseen.

Ennen tilannetta

- Lykkää matkustamista. Jos autoilu on välttämätöntä, varaa mukaan lämmintä vaatetta, ruokaa ja juomaa
- Älä lähde vesille
- Lataa matkapuhelimet, varaa juomavettä ja tarkista taskulampun paristot ajoissa
- Kerää pihalta/parvekkeelta kalusteet ja muu irtain tavara, joka voi lähteä tuulen mukaan ja aiheuttaa lisää vahinkoja. Tarkista myös, missä kunnossa pihapiirin puut ovat - voivatko ne olla vaarassa kaatua
- Sulje ovet ja ikkunat. Tarkista, että kattoikkunat ja parvekelasit ovat kiinni
- Pidä eläimet sisällä
- Aja auto talliin tai pois puiden läheisyydestä
- Kytke pois ne sähkölaitteet, joihin pääset käsiksi

Tilanteen aikana

- Siirry sisätiloihin, pois ikkunoiden läheisyydestä. Telttakatokset, kevyet rakennelmat tai ulkorakennukset eivät ole turvallisia
- Älä yritä korjata omaisuusvahinkoja myrskyn aikana
- Vältä hissien käyttöä, sillä sähkökatkoja voi tulla
- Varo kaatuvia puita ja sähkölinjoja
- Jos olet ulkona, suojaudu kaatuvilta puilta
- Tarvittaessa soita 112

Tilanteen jälkeen

- Vältä matkustamista, jos se on mahdollista. Varo tielle kaatuneita puita. Varoita muita tielläliikkujia tiellä olevista esteistä esim. varoituskolmiolla. Varo osittain kaatuneita tai ristikkäin kaatuneita puita
- Pysy ainakin 20 metrin etäisyydellä vaurioituneista sähköjohtimista
- Jos et itse tarvitse apua, auta naapuria
- Tarkista rakennuksen kattorakenteet, savuhormit ja ikkunat mahdollisen vaurioitumisen varalta
- Puhdista tukkeutuneet sadevesijärjestelmät/ilmoita asiasta
- Ilmoita havainnoistasi tarvittaessa eteenpäin

YLEINEN TOIMINTAOHJE INFEKTIO- JA

TARTUNTATAUTITILANTEISIIN

Kiinteistön tulee varautua myös laajoihin terveyttä uhkaaviin tilanteisiin, esimerkiksi infektiosairauksien ja epidemioiden varalta. Etukäteen mietitään mitä toimenpiteitä tilanne voi vaatia sekä, tilanteen niin vaatiessa, laaditaan kiinteistökohtaiset ohjeet. Tilanteessa tulee seurata viranomaistiedotusta. Kiinteistön johdon, asukkaiden ja käyttäjienkin on hyvä käsitellä epidemioihin liittyvää mahdollista varautumistarvetta ja -valmiutta etukäteen.

Toimintaohjeet lyhyesti

Tarkkaile viranomaistiedotusta ja -ohjeita tilanteeseen liittyen

- seuraa viranomaistiedotteita ja esim. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeita ja tiedotteita

Käsittele leviämisen riskit

- aiheuttajat ja vaikutukset toiminnalle (johto- / kiinteistötasolla)
- aiheuttajat ja vaikutukset arkeen sekä varautumiseen (asukkaat, käyttäjät)
- leviämisen mahdollisesti aiheuttamat katkokset, keskeytykset ja rajoitukset
- tilanne voi vaikuttaa kiinteistön palveluihin, esim. kiinteistöhuolto ja siivous
- Tee tarvittavat päätökset: onko esim. tarvetta lisätä siivoustiheyttä, varautua pidempään oleskeluun kotona / kiinteistössä, kotivaran lisääminen

Ohjeista ja viesti tarpeen mukaisesti

- Ennalta ehkäisevät ohjeet
- Ohjeet tilanteisiin, joissa epäillään tartuntaa

Kun sairastumisriski on kasvanut:

Muista yleinen hygienia, esimerkiksi käsien pesu

- Pese kädet saippuaa ja vettä käyttäen ulkoa sisälle saavuttaessa, ennen ruokailua ja vessakäyntien jälkeen. Kuivaamiseen on hyvä kertakäyttöisiä paperipyyhkeistä. Mikäli käsien peseminen ei ole mahdollista, käytetään käsihuuhdetta.
- Yski ja aivasta esim. nenäliinaan tai hihaan, ei kämmeneen. Pese kädet.
- Pyri käyttämään kertakäyttöisiä nenäliinoja, jotka voi niistämisen jälkeen heittää roskeen. Pese kädet huolellisesti niistämisen jälkeen

Sairaana jäädään kotiin

- Mikäli olet sairas, jää kotiin. Näin ehkäistään taudin leviämistä

Jos epäilet sairastuneesi

- ota yhteyttä puhelimitse omalle terveysasemalle, tai päivystykseen normaalien käytäntöjen

mukaisesti. Noudata ohjeita.

Seuraa ja noudata viranomaisohjeita sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Työterveyslaitoksen ohjeita! Lisäohjeita löydät myös Safetum-palvelun turvatietopankissa.

EVAKUOINTI

Esimerkiksi kaasui- tai säteilyvaaratilanteessa voidaan suorittaa viranomaisten määräyksestä evakuointi. Tällöin ihmiset siirretään viranomaisten toimesta johdetusti vaara-alueelta turvaan ennalta suunnitellulle alueelle tai paikkakunnalle.

Evakuointi voidaan tehdä pienellä alueella, jolloin se käsittää esim. yhden kerrostalon, yhden korttelin tai sitä laajemmalla alueella. Poikkeusoloissa voidaan joutua tekemään laajempi evakuointi, joka käsittää osan kuntaa tai koko kunnan alueen. Tällainen evakuointi tulee toteuttaa 6 tunnin kuluessa ja siirtymismatka on arviolta n. 50 km. Oleskelu vieraalla paikalla on evakuointitilanteessa lyhytaikainen.

Evakuointitilanteessa voit ottaa mukaan vain välttämättömät varusteet:

- Pakkaukset eivät saa olla suurempia kuin itse jaksat kantaa
- Ota mukaan perusvaatetus (huomioi vuoden aika), tarvitsemasi lääkkeet, rahat, arvopaperit, henkilöllisyystodistukset ja sairausvakuutuskortit
- Varaa evästä ja juotavaa kahdeksi vuorokaudeksi

VÄESTÖNSUOJAT

Väestönsuoja on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa. Väestönsuojassa on oltava varusteet väestönsuojan käyttökuntoon saattamiseen, suojautumiseen, uloskaivautumiseen sortumistilanteessa, varavesisäiliöt ja käymälävarusteet. Tarkemmat väestönsuojan varusteiden vaatimukset määräytyvät muun muassa suojaluokan ja suojan koon mukaan.

Lainsäädäntö määrittelee vaatimukset väestönsuojan laitteille, varustukselle ja rakenteille. Kiinteiden laitteiden lisäksi väestönsuojaan tulee hankkia suositusten mukainen suojelumateriaali. Tämän osalta lainsäädäntö ei kerro tarkasti, mikä varustus suojassa on oltava. Väestönsuojien materiaalisuosituksukset perustuvat siihen, että suojassa on oltava sellainen varustus, että suoja voidaan ottaa käyttöön, tietyt toimenpiteet pystytään suorittamaan ja väestönsuojassa suojautumaan.

Väestönsuojassa tulee olla matkaviestimen käytön mahdollistava tekninen järjestelmä tai puhelinpiste, joka on kytketty valmiiksi puhelinverkkoon.

Väestönsuojan varusteiden ja työkalujen osalta noudatetaan yleisesti käytössä olevia varustesuosituksia, jotka perustuvat siihen, että väestönsuojaa voidaan käyttää ja huoltaa tarkoituksenmukaisesti. Väestönsuojan materiaali ja varusteet säilytetään väestönsuojassa tai sen välittömässä läheisyydessä. Suojautumistilanteessa on myöhäistä alkaa hankkimaan tarvittavia

varusteita ja työkaluja.

VÄESTÖNSUOJAN VARUSTEET

- Varavesisäiliöt
 - vähintään 40 litraa jokaista suojatilan neliometriä kohden, mikäli suojassa ei ole vesipistettä
 - vähintään 15 litraa jokaista suojatilan neliometriä kohden, mikäli suojassa on vesipiste
- Kuivakäymälät / Käymälätilat
 - yksi käymälä jokaista suojatilan alkavaa 20 neliometriä kohden (1 käymälä / n. 30 henkilöä)
- Jäteastiat
- Sulkuteltta ja kiinnityskehys (mikäli ei sulkuhuonetta)

Väestönsuojan materiaali

- käsivalaisin ja käsivalaisimen paristot
- rautakanki
- paarit + kantohihnat
- huopa tai lämpöpeite
- palosanko
- sankoruisku tai käsisammutin
- suojan merkitsemiskilpisarja
- veden säilytysaine
- suojan työkalusarja
- väestönsuojan huolto- ja käyttöopas, muu opas- ja ohjekirjallisuus
- kemiallisen käymälän tarvitsemat kemikaalit
- vesiletku
- varasulakkeet

Suojan työkalusarja

- pajavasara, 2 kg
- katkaisutaltta, 300 mm
- piikkitaltta, 300 mm
- linjapihdit
- voimaleikkurit, 600 mm
- veistokirves, n. 400 mm
- kenttälapio, n. 500 mm taitettuna
- sorkkarauta, 600 mm
- käsisaha, terä 500 mm
- rautasaha, terä 310 mm
- rautasahan teriä, 5 kpl varalle
- jakoavain, max kita 35 mm
- ruuvitaltta 8 mm / 150mm
- ristipääruuvitaltta

- kirvesmiehen vasara, n. 0,5 kg
- nauloja, 2 kg, 60 ja 75 mm
- puukko, n. 200 mm
- kiintoavainsarja
- putkipihdit
- pelastusköysi, d=12 mm, 20 m

Talon turvallisuushenkilöstän materiaali

Yksi sarja alkavaa 100 asukasta kohden.

- ensiside, 2 kpl
- suojakypärä, 2 kpl
- suojalasit, 2 kpl
- suojapuku + kumisaappaat, 2 kpl
- suojakäsineet, 2 kpl
- suojanaamari + suodatin, 2 kpl
- huomioliivi tai käsivarsinauha, 2 kpl
- Talon turvaopas
- ensiapulaukku
- joditabletit 2 tbl/hlö
- säteilymittari (yli sadan henkilön väestönsuojiiin)

Lisäksi on syytä huomioida mahdolliset kohdekohtaiset erityispiirteet esimerkiksi väestönsuojan käyttöönottoa ajatellen. Tarvitaanko esimerkiksi jotain muita työkaluja, jotta väestönsuoja saadaan käyttökuntoon? Etukäteen on myös hyvä miettiä, miten viestiminen suojautumistilanteessa onnistuu ja tarvitaanko esimerkiksi varavirtalähteitä kännyköiden tai matkaradion lataamiseen.

Väestönsuojan huolto ja käyttö - oppaasta (SPEK) löytyy hyvin tietoa väestönsuojan kunnossapitoon ja siellä suojautumiseen liittyen. Oppaassa on kerrottu hyvin, mitä väestönsuojaan suojauduttaessa saa ottaa mukaan ja mitä ei.

Väestönsuoja

Suojan sijainti	Velkuanpolku 1 F, Velkuanpolku 2 I
Suojatyyppi	S1
Väestönsuojan koko	74

Väestönsuoja 2

Suojan sijainti	Velkuanpolku 2 I
Suojatyyppe	S1
Suojan koko ()	88

Väestönsuojan kunnossapito ja normaaliajan käyttö

Rakennuskohtaisten väestönsuojien kunnossapitovastuu on kiinteistön omistajalla. Väestönsuoja on pidettävä jatkuvasti sellaisessa kunnossa, että se voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa. Säännöllisellä kunnossapidolla huolehditaan siitä, että laitteet toimivat, metalliosat eivät ruostu, tiivisteet pysyvät ehjinä ja työkalut sekä muu suojaan kuuluva materiaali on kunnossa ja tallella. Väestönsuojan kunnossapitoon kuuluvat vuosittain tehtävät kunnossapitotoimet sekä kymmenen vuoden välein tehtävä määräaikaistarkastus (tiivieskoe). Kunnossapitotoimet kirjataan väestönsuojan vuosihuoltopöytäkirjaan ja määräaikaistarkastuksen tarkastuspöytäkirjaan.

Väestönsuojan kunnossapidossa ja normaaliajan käytössä tulee huomioida:

- 72 tunnin määräaika riittää suojan tyhjentämiseen ja tarvittavan varustuksen asentamiseen, mutta ei enää laajoihin korjaus- tai varustelutöihin.
- Väestönsuojan ja sen laitteiden toimintakunnon varmistamiseksi suositellaan vähintään vuosittain suorittamaan laitteiden koekäyttö, varusteinventaario ja korjaamaan havaitut puutteet. Vuosihuoltopöytäkirja säilytetään väestönsuojassa
- Väestönsuojan laitteiden toimintakunnon varmistamiseksi ne tulee tarkastaa ja huoltaa vähintään 10 vuoden välein (tiivieskoe)
- Väestönsuojan laitteiden tarkastuksessa ja huollossa on myös huomioitava, että eri laitteiden valmistajilla on omia suosituksia tarkastus- ja huoltoväleistä. Väestönsuojan kunnossapidossa tulee huomioida laitekohtaiset huolto- ja kunnossapito-ohjeet.
- Laitteiden toiminnan tarkastuksesta tulee laatia tarkastuspöytäkirja, johon tehdään merkinnät suoritetuista tarkastuksista laitekohtaisesti. Tarkastuspöytäkirja on pyydettyä esitettävä pelastusviranomaiselle
- Väestönsuojan normaaliajan käyttö määritellään rakennusluvassa. Suojassa ei saa varastoida palavia nesteitä, nestekaasua, räjähdysaineita tai muuta helposti syttyvää materiaalia.
- Älä varastoi väestönsuojassa kemikaaleja ym., joissa on voimakas haju tai tavaraa, josta voi jäädä vaikeasti poistettavaa likaa tai hajua.
- Väestönsuojaa ei suositella arkistokäyttöön. Suojan tyhjentämisen vaiheessa voi muodostua ongelmaksi, minne saadaan sijoitettua tärkeät, jopa salassa pidettävät, asiakirjat.
- Väestönsuoja on suositeltavaa pitää jatkuvassa käytössä, jolloin rakenteet ja laitteet eivät pääse vahingoittumaan. On kuitenkin huomioitava, että normaaliolojen käyttöä varten tehdyt rakenteet eivät saa haitata väestönsuojan tarkastuksia ja tiivieskokeen tekemistä.
- Huomioi, että ylimääräiset tavarat, kalustot, väliseinät, mahd. seinäverhoukset ja muut normaaliajan rakenteet voidaan poistaa helposti saatavilla olevilla työkaluilla
- Suojan lämpötila on hyvä pitää välillä +10 - +25°C ja suhteellinen ilmankosteus enintään 80

prosentissa

- Väestönsuojan laitetila on syytä pitää lukittuna. Samoin varusteet on syytä pitää lukitussa tilassa / lukituissa laatikoissa (il kivallan ehkäisy). Väestönsuojan laitetilassa saa varastoida vain väestönsuojan varusteita. Väestönsuoja tulee pitää siistinä

On tärkeää, että suojan suojausominaisuudet eivät heikkene kunnossapidon, huollon tai väärän käytön johdosta. Suojan hoidossa ja kunnossapidossa tulee kiinnittää huomiota kuorisuojaukseen, ilmanvaihtoon sekä vesi- ja jätehuoltoa koskevien varusteiden kuntoon. Nämä ovat suojan käytön kannalta kriittisiä tekijöitä.

Normaaliolojen valmistelut

- Väestönsuojan käyttökuntoon laittoa tulee harjoitella normaaliaikana. Väestönsuojanhoitaja / kiinteistön johto huolehtii siitä, että suoja on aina toimintakuntoinen
- Väestönsuojan hätäpoistumistien maan pinnalle tuleva kohta tulee selvittää pelastussuunnitelmassa, väestönsuojassa olevista pohja- ja asemakuvista tai väestönsuojan suunnitelmassa väestönsuojassa tarvittavien järjestelyjen osalta.
- Kiinteistöä suositellaan nimeämään väestönsuojalle väestönsuojan hoitaja. Tehtävään nimettyä väestönsuojan hoitajaa / kiinteistön johtoa suositellaan suorittamaan väestönsuojan hoitajan kurssi, jossa koulutetaan väestönsuojan tehtäviin.
- Suojanhoitaja / kiinteistön johto vastaavat suojan kunnostamisesta. Heidän on tunnettava suojassa olevat laitteet sekä miten niitä käytetään.
- Suunnitellaan etukäteen miten ja minne väestönsuojassa olevat tavarat siirretään, kun väestönsuoja pitää tyhjentää käyttöönottoa varten.

Väestönsuojassa on aina syytä olla:

- käyttö- ja huolto-ohjeet laitteille ja varusteille sekä päiväkirja tai muu luotettava tapa todentaa huoltotoimenpiteiden suorittaminen
- käyttöohjeet suojan hoitamisesta normaalioloissa ja toimenpiteet suojan saattamiseksi suojauskuntoon (voidaan esittää myös pelastussuunnitelmassa, mutta tällöin pelastussuunnitelma on säilytettävä väestönsuojassa)
- ohje väestönsuojassa tehtävistä käyttökuntoon laittamisessa tarvittavista rakennus- ja purkutöistä
- väestönsuojapiirros (1:50), leikkauspiirros sekä suositeltavaa on myös asemapiirros (1:200 tai 1:500)
- väestönsuojaan suojattavien henkilöiden lukumäärästä kertova dokumentti (varsinainen suojatila / suojapaikat)
- Väestönsuojan varusteet, työkalut ja turvallisuushenkilöstön materiaali

Ohje väestönsuojan käyttökuntoon saattamiseksi

- Suoja tyhjennetään sinne normaalioloissa varastoidusta tai muuten kerääntyneestä tavarasta jokaiselle suojalle laaditun tyhjennyssuunnitelman mukaisesti
- Kulkuaukoissa mahdollisesti käytetyt tilapäiset ovet ja muut rakenteet irrotetaan ja viedään pois suojasta
- Varmistetaan, että väestönsuojan merkinnät ovat paikoillaan. Väestönsuojan ovi merkitään

kilvellä, sisätiloissa kulkureitit viitoitetaan, ulkona merkit laitetaan näkyville paikoille osoittamaan kulkusuunta ja lyhin reitti väestönsuojaan.

Ovet

- Ovien tiivisteet ja käyttökunto tarkastetaan

Hätäpoistumiskäytävä

- Tarkistetaan hätäpoistumiskäytävän ja -luukun käyttökelpoisuus. Varauloskäytävien uloimmat luukut avataan. Sisäpuolisten luukkujen sulkeutumiseen kiinnitetään erityistä huomiota

Käymälät

- Käymäläastiat jaetaan kuivakäymälätiloihin. Jos käymälä tiloja ei ole seinillä eristetty, tehdään se nyt. Materiaalina voidaan käyttää levyä, verhoa tai valmiita käymäläkomeroita. Käymälöitä on oltava yksi jokaista alkavaa 20 m² kohden

Venttiilit ja ilmanvaihto

- Kaikki venttiilit tarkistetaan kiertämällä käsipyörästä ääriasentoihin. Venttiilejä on vesi-, viemäri- ja mahdollisissa lämpöputkissa
- Ylipaineventtiilit tarkistetaan ja nivelkohdat rasvataan
- Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot tukitaan sijoittamalla suojalevyt tiivisteineen paikoilleen
- Paineventtiilien kunto tarkistetaan suojan ympärysseiniä ulkopuolella
- Ilmanavista ja suodattimien pinnalta poistetaan pöly ja irtoroskat
- Kaikki ilmanvaihtoon kuuluvat putket ja niiden kiinnitykset tarkistetaan
- Tarkistetaan suojan paineisuus: Paineoke suoritetaan laitetoimittajien antamien ohjeiden mukaan.
- Tavoitteena on tarkastaa, että suojaan saadaan tarvittava ylipaine eikä suoja "vuoda" liikaa
- Tarkistetaan mahdollisten varavoimakoneiden ja puhaltimien kunto

Varavesisäiliöt

- Varavesisäiliöt puhdistetaan ja täytetään. Yleensä varavesisäiliöön on johdettu letku vesijohtoverkosta; jos näin ei ole, letku on hankittava tai vesi kannettava säiliöihin. Jos on sulkuhuone, siellä olevat suihkut ja suojan pesualtaat tarkistetaan.
 - vettä varastoidaan vähintään 40 litraa jokaista suojatilan neliömetriä kohden, mikäli suojassa ei ole vesipistettä
 - vettä varastoidaan vähintään 15 litraa jokaista suojatilan neliömetriä kohden, mikäli suojassa on vesipiste

Viemärit

- Lattia- ja kokoajakaivojen kannet poistetaan, kaivot puhdistetaan ja niiden toiminta kokeillaan laskemalla niihin vettä. Huom! Lattiakaivo on yhdistetty viemäriin sulkuventtiilin välityksellä.

Kannet asetetaan paikoilleen.

Ylipainemittari

- Katsotaan, että ylipainemittarissa on nestettä ja putken pää on auki suojan seinän ulkopuolella. Tarkastetaan, että varanestettä on erillisessä pullossa
- Ilmamäärämittarien herkkyys kokeillaan koekäytön yhteydessä

Sähkölaitteet, viestintäyhteydet ja antennit

- Varmistetaan, missä ovat suojan sähkölaitteiden päävarokkeet ja tarkistetaan valaisimet, varalamput, paristot, varasulakkeet, katkaisimien toiminta, seinäkoskettimien kunto
- Varmistetaan, missä ovat antenni- ja puhelinkytkinasiat; ellei niitä ole, on ne laitettava suojaan (suojiin). Varmistetaan, että puhelin on kiinteistön omin toimenpitein mahdollista kytkeä puhelinverkkoon. Varmistetaan, että puhelinnumero on tiedossa kunnan viranomaisilla
- Mikäli suojassa ei ole kiinteää puhelinverkkoa, varmistetaan mobiiliverkon toiminnasta

Tilojen jakaminen ja varustaminen

- Suojan tilat jaetaan ennalta tehdyn suunnitelman mukaisesti oleskelu- ja toimintapaikkoihin. Jokaista suojattavaa henkilöä varten on oleskelupaikka, jossa on myöskin mukana olevat henkilökohtaiset tavarat, lääkkeet ja säilyvät elintarvikkeet
- Suojassa on oltava tarpeellinen määrä istuimia, pöytiä sekä kaksi-/kolmikerroksiset sängyt n. kolmasosalle suojaan tulevasta henkilömäärästä. Lisäksi suojaan on hankittava poikkeusoloja varten erilaisia välineitä ja tarvikkeita, jotka tekevät mahdolliseksi oleskella siellä pitemmänkin ajan
- Varavalaistuksen toiminta tarkastetaan

Säteilymittausten aloittaminen

- Säteilymittaukset suoritetaan määrävälein, aina samoista paikoista
- Tulokset kirjataan ja tiedot toimitetaan suojelujohtajalle / turvallisuusvastaavalle
- Tulosten perusteella suojelujohtaja tekee päätöksiä suojautumisen tehostamisesta. Suojelujohtaja voi harkintansa mukaan antaa suojautumiskäskyn ennen viranomaisten antamaa määräystä
- Kun annosnopeus ylittää 1000 mikroSv/h, viranomaiset antavat säteilyhälytyksen ulkohälyttimillä ja radion välityksellä
- Tämän jälkeen suojelujohtajan on annettava suojautumiskäsky, jonka jälkeen alkaa suojautuminen väestönsuojaan
- Väestönsuojassa pysytään annosnopeuden ollessa korkealla
- Suojautuneet noudattavat suojassa suojelujohtajan ennalta laatimaa suunnitelmaa tai päiväohjelmaa
- Kun mittaukset osoittavat annosnopeuden laskeneen ja viranomaiset antavat luvan siirtyä ns. lievennettyyn suojautumiseen, voidaan liikkua rakennuksen sisätiloissa, varsinaisen suojan ulkopuolella, lyhyitä aikoja kerrallaan
- Tiedustelijat tekevät säteilymittauksia ulkona suojaruosteissa. Lievennetty suojautuminen voi kestää pitkään, jopa viikkoja

Ulkokäyntien turvallisuus

- Mukana tulee olla aina säteilymittari
- Ulkokäynnillä henkilön saama säteilyannos kirjataan ylös
- Ulkokäyntejä ei saa suorittaa vain yksi henkilö, vaan kävijöitä vuorotellaan
- Tiedustelukäynneiltä palaavat säteilypölylle altistuneet pestään huolellisesti ennen suojatiloihin siirtymistä
- Koko ajan tulee seurata viranomaisohjeita ja noudattaa niitä
- Hälytystila puretaan viranomaisten käskystä

Toimenpiteet hälytystilan purkamisen jälkeen

- Aloitetaan laitteiston ja tilojen puhdistustoimenpiteet
- Koko ajan huolehditaan henkilökohtaisen säteilyannospäiväkirjan ylläpidosta
- Annosnopeuden laskettua alle 100 mikroSv/h voidaan palata normaaliin päivätoimintaan

Tilapäissuoja ja suojautuminen

- Kohteessa ei ole tilapäissuojaksi soveltuvia tiloja. Tarvittaessa suoritetaan sisälle suojautuminen (ks. toimintaohjeet) tai suojaudutaan viranomaisen osoittamaan suojapaikkaan

11. VÄESTÖNSUOJELU POIKKEUSOLOISSA

Poikkeusoloja ovat:

- Aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys ja sen välitön jälkitila
- Huomattavan aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka
- Väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuva erityisen vakava tapahtuma tai uhka, jonka seurauksena yhteiskunnan toimivuudelle välittömät toiminnot olennaisesti vaarantuvat
- Erityisen vakava suuronnettomuus ja sen välitön jälkitila
- Vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti

Toiminnan jatkaminen poikkeusoloissa

- Poikkeusoloissa viranomainen päättää suojautumistoimenpiteistä. Tarvittaessa viranomainen osoittaa suojapaikan kiinteistön asukkaille.
- Lain mukaan omatoimisen varautumisen järjestämistä valvovat ja ohjaavat pelastusviranomaiset.
- Poikkeusoloissa kunnan väestönsuojelua johtaa kunnan väestönsuojelun johtokeskus.
- Kun Suomea tai sen tiettyä aluetta uhkaa radioaktiivinen laskeuma, viranomaiset aloittavat tehostetun säteilyvalvonnan ja antavat tarvittaessa välittömästi ohjeita ja määräyksiä väestönsuojelutoimenpiteiden käynnistämiseksi.

Säteilyvaara ja väestönsuojelu

Suomessa on käytössä seuraavat varoitus ja hälytysrajat:

- Viranomaishälytysraja, 0,40 mikroSv/h
 - Viranomaiset aloittavat tehostetun säteilyvalvonnan ja -seurannan
- Väestön varoitusraja ja kiinteistökohtaisen valmiuden kohottaminen, 100 mikroSv/h
 - Viranomaiset varoittavat väestöä kohonneesta säteilyarvosta, jolloin suojaudutaan sisätiloihin. Sisätiloihin suojautuessa suljetaan ovet, ikkunat ja ilmanvaihto
 - Kohotetaan kiinteistökohtaista valmiutta
 - Aloitetaan väestönsuojan tyhjentäminen ja käyttökuntoon saattaminen. Aikaa on 72 tuntia. Suljetaan normaaliolojen ilmanvaihto ja varmistetaan viestiyhteyksien toimiminen
 - Suoritetaan väestönsuojan varusteiden käyttöönotto ja jaetaan suojavaarusteet suojeluhenkilöstölle. Suojelujohdon, suojeluvalvojen ym. varusteiden jakamisesta vastaa suojelujohtajan määräämä henkilö. VSS- varusteet tulee säilyttää väestönsuojassa.
 - Määrävälein suoritetaan säteilymittaus. Tulokset kirjataan ja tulosten perusteella suojelujohtaja voi antaa harkintaa käyttäen suojautumiskäskyn ennen viranomaismääräystä
- Väestön hälytysraja, 1000 mikroSv/h
 - viranomaiset antavat ulkohälyttimillä tai radion välityksellä määräyksen suojautua

väestönsuojaiin

- Kiinteistössä suojaudutaan väestönsuojaan ja suojassa pysytään kunnes annosnopeudet ovat laskeneet turvalliselle tasolle. Suojassa noudatetaan suojan päiväohjelmaa. Viranomaiset antavat säteilytilanteen parantuessa luvan siirtyä kevennettyyn suojautumiseen. Tällöin voidaan liikkua kiinteistön sisätiloissa lyhyitä aikoja kerrallaan. Ulkona liikutaan vain suojaruosteissa ja suoritetaan tiedustelutoimintaa sekä tehdään säteilymittauksia
- Kaikki säteilypölylle altistuneet tulee pestä huolellisesti ennen väestönsuojan suojatiloihin siirtymistä
- Hälytystila puretaan viranomaisten määräyksestä tai luvalla

Milloin väestönsuojaa käytetään?

Väestönsuoja on tarkoitettu väestön suojaamiseen sotilaallisen hyökkäyksen aikana. Viranomaiset antavat määräykseen väestönsuojien käyttökuntoon laittamisesta, kun tilanne sitä edellyttää. Väestönsuojat on laitettava käyttö- ja suojautumiskuntoon 72 tunnin kuluessa määräyksestä, jonka jälkeen ihmiset voivat siirtyä niihin.

Väestönsuoja ei anna suojaa ionisoivalta säteilyltä ja myrkyllisiltä aineilta, ellei suojaa ole valmisteltu sulku- tai suodatustilaan. Yllättävän kaasuvaaran aikana ei siis pidä mennä väestönsuojaan, vaan täytyy suojautua muihin sisätiloihin ja sulkea ilmanvaihto. Useat vaarallisista kaasuista ovat ilmaa painavampia kaasuja, painuvat alaspäin ja kerääntyvät helposti pohjakerrokseen. Pysyttele siis mieluiten ylemmissä kerroksissa. Ilmaa kevyemmät kaasut taas hajaantuvat helposti ilmapirran mukana, eivätkä välttämättä aiheuta vaaraa ihmisille.

Väestönsuoja suojaa ilman valmisteluja räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta, rakennussortumilta ja paineaalloilta. Sulku- tai suodatustilassa väestönsuoja suojaa myös tulipaloilta, kemiallisilta taisteluaineilta ja ionisoivalta säteilyltä. Tämä tarkoittaa sitä, että ilmanvaihto ja väestönsuoja tulee valmistella sulkutilaan ja käyttöön otetaan erityissuodatin, joka sisältää hiukkas- ja kaasusuodattimen. Sirpalesuojat suojaavat vain räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta, rakennussortumilta ja paineaalloilta.

Lisätietoja väestönsuojelusta saa paikalliselta pelastuslaitokselta ja esimerkiksi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön, SPEK, verkkosivuilta (<https://www.spek.fi/turvallisuus/varautuminen-kotona/vaestonsuojelu/>).

Alueen yleiset väestönsuojatilat**Lähimmän yleisen väestönsuojan sijainti**

Niemenmäen yhteiskalliosuoja

12. Pelastussuunnitelman päivityshistoria

Toimenpide	Suorittaja	Pvm
Pelastussuunnitelma hyväksytty	Jeremi Teukku	12.03.2024
Pelastussuunnitelman päivitys	Jeremi Teukku	12.03.2024

13. LIITTEET

Muut liitteet

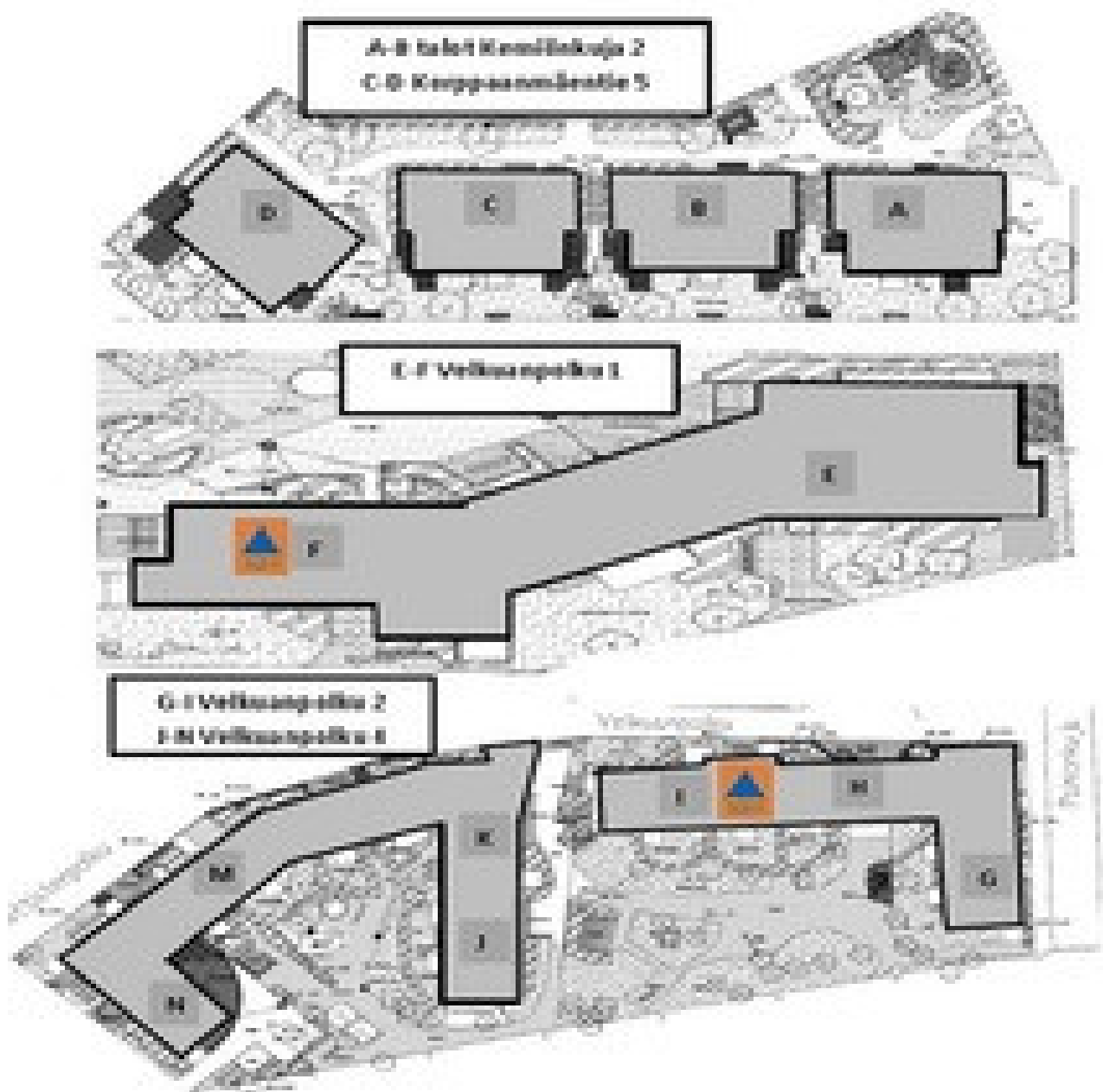
Väestönsuojan käyttöönottosuunnitelma F-porras

PDF	PDF-liite
-----	-----------

Väestönsuojan käyttöönottosuunnitelma I-porras

PDF	PDF-liite
-----	-----------

Asemakuva

VÄESTÖNSUOJAN KÄYTTÖÖNOTTO- SUUNNITELMA

Sisällys

Väestönsuojan tiedot.....	2
Yhteystiedot.....	2
Vaihe 1: Tiedottaminen ja organisoituminen	3
Vaihe 2: Tilojen tyhjentäminen, siivoaminen ja tuulettaminen.....	4
Vaihe 3: Suojatilan rakenteiden rakentaminen ja varustaminen	6
Vaihe 4: Väestönsuojan laitteiden ja varusteiden tarkastaminen + tiiveyskoe.....	8
Vaihe 5: Suojautumisen aikainen tehtävänjako.....	10
Liitteet.....	12

Suunnitelma laadittu 28.6.2023 / Helsingin kaupungin asunnot Oy

Suunnitelma hyväksytty Valitse päivämäärä. / Hyväksyjä(t)

Suunnitelmaa päivitetty Valitse päivämäärä. / Päivittäjä(t)

Helsingin Pelastusliitto ry:n mallipohjan versio 1.0 (laadittu 9.3.2023)

Väestönsuojan tiedot

Osoite	Velkuanpolku 1 00300 Helsinki F porras
Suojelupiiri, -lohko ja -alalohko	Suojelupiiri 2- Läntinen Suojelulohko 201 – Reijola Suojelualalohko 162 – Pikku Huopalahti
Suojaluokka	S1
Rakentamisvuosi	1989
Kokonaispinta-ala	74m ²
Varsinaista suoja-alaa	65,2m ²
Maksimihenkilömäärä	124
Normaaliajan käyttötarkoitus	Varasto
Väestönsuojan dokumenttien säilytys	Suojan huolto- ja tarkastusdokumentit: Tampuuri Rakennuslupapiirustukset: kohteen arkisto Pelastussuunnitelma, tämä käyttöönottosuunnitelma ja kohteen muut turvallisuuskirjeet: hekaoy.fi > asunnot > koheet > (kohteen osoite) > pelastussuunnitelma
Muuta huomioitavaa	-

Yhteystiedot

Omistaja/haltija(t)	Helsingin kaupungin asunnot Oy
Väestönsuojan hoitaja(t)	
Vuosihuolloista vastaava(t)	Helsingin kaupungin asunnot Oyn kiinteistönhuolto
10-vuotistarkastuksesta vastaava(t)	

Vaihe 1: Tiedottaminen ja organisoituminen

Asukkaiden ohjeistaminen

Henkilöitä: 2-3

Väestönsuojan hoitaja tiedottaa asukkaille väestönsuojan käyttökuntoon saattamisesta viranomaisten määräyksestä ja ohjeistaa käyttöönoton toteutumisen tämän suunnitelma sekä väestönsuojasta löytyvien ohjeiden avulla. Asukkaille kerrotaan, mitä suojaan otetaan mukaan ja mitä ei saa ottaa mukaan. Tiedottamisen yhteydessä kartoitetaan asukkaiden mahdollisuuksista osallistua suojan tyhjentämiseen ja käyttöönottoon sekä suojautuvien määrä.

Tiedottamisen tueksi tulostetaan ajantasaiset ohjeet väestönsuojaan tulijoille. Tiedottamisessa on syytä kiinnittää huomiota siihen, millä kielillä se on tarpeen hoitaa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Työnjohtovastuun kantaminen

Henkilöitä: 1 (+1)

Väestönsuojan hoitaja on ensisijaisesti työnjohtovastuussa. Hänelle nimetään varahenkilö, joka hoitaa työnjohtamista väestönsuojan hoitajan lepoaikoina sekä tarvittaessa. Tehtäviin voi nimetä myös esimerkiksi taloyhtiön turvallisuusvastaavan tai turvallisuustiimin jäsenen.

Työnjohtovastuuseen ei nimetä henkilöä, joka on varattu poikkeusolojen tehtäviin.

Työnjohtovastuuseen kuuluu työtehtävien jakaminen, aikataulun laatiminen ja edistymisen seuraaminen. Työnjohtaja ohjeistaa tekijöitä ja varmistaa, että he tietävät, miten ja milloin heidän tulee tehdä työnsä hoitaa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 2: Tilojen tyhjentäminen, siivoaminen ja tuulettaminen

Väestönsuojan lämmityksen katkaiseminen

Henkilöitä: 1

Suuri ihmismäärä voi lämmittää suljettua tilaa jopa haitalliselle tasolle. Väestönsuojan lämmitys katkaistaan hyvissä ajoin, vuodenaika huomioiden esimerkiksi ennen tyhjentämisen aloittamista.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Tilojen tyhjentäminen

Henkilöitä: 7-8

Ensisijaisesti jokainen tyhjentää varastonsa omaan asuntoonsa. Varataan 4 henkilöä tyhjentämään poissaolevien/ tyhjentämiseen kykenemättömien varastot. Mikäli varastoa ei voida tyhjentää asuntoon, tavarat siirretään muihin varastotiloihin, autotalleihin tai viimekädessä pressuilla suojattuna pihalle, ei kuitenkaan tärkeille kulkuväylille.

Tarvikkeet: nokkakärkyt, tyhjiä laatikoita

Kaikki eivät mahdu tyhjentämään varastojaan samaan aikaan. Tyhjentämisen aikana varmistetaan, että kaikki rakenteiden purkamiseen tarvittavat työkalut on saatavilla.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Tarpeettomien rakenteiden purkaminen

Henkilöitä: 5

Puretaan varistorakenteet ja viedään ne pois suojasta. Joitain rakenteita voi jättää paikalleen, mikäli niistä voi olla hyötyä esim. käymälöiden ja sänkyjen rakentamisessa.

Puretaan ilmanvaihtolaitteistojen komerot.

Poistetaan ylimääräiset ovet.

Varmistetaan, ettei suojaan jää paikoilleen esimerkiksi sulkuteltan kiinnittämistä tai ilmanvaihtokoneen käsikäyttöä haittaavia rakenteita tai katosta/seiniltä mahdollisesti putoavia materiaaleja.

Tarvikkeet: (Metallisten varistorakenteet) ruuvimeisseli tai porakone.

(Kevyempien varistorakenteet) purkamiseen soveltuvat työkalut esim. purkurauta

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Suojatilan siivoaminen ja tuulettaminen

Henkilöitä: 2-3

Poistetaan mahdollinen pöly, roskat ja vesi ilmanotto-kanavista, paineventtiileistä, ylipainemittarin mittaputkesta, ylipaineventtiileistä ja suojapuhaltimista sekä muualta väestönsuojasta (lattia, lattiakaivot, seinät, katto). Tuuletetaan ja tarvittaessa viilennetään suojatilaa. Suojan tuulettamiseksi tehdään läpiveto poistumisreitit ja porraskäytävän kautta.

Tarvikkeet: imuri, siivousliinoja, vettä, hajustamaton pesuaine ja ämpäri.

Mikäli suojassa huomataan tarvetta maalata tai tiivistää, tulee se tehdä siivouksen jälkeen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta mahdollista hajuhaittaa voidaan tuulettaa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Hätäpoistumisreitit esiin kaivaminen

Henkilöitä: 2

Mikäli väestönsuojasta on saatavilla pohjakartta, hätäpoistumistie on merkitty siihen. Poistumisluukku löytyy suojan seinältä. Ulostuloluukku tarkistetaan rakennuksen ulkopuolelta valmiiksi ja sen lukitus avataan. Hätäpoistumistie kaivetaan auki tai avonaisten reittien kunto tarkastetaan.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vesisäiliöiden puhdistaminen

Henkilöitä: 2-4

Vesiastioiden täyttäminen aloitetaan heti väestönsuojan varustamisen alussa. Vesiastiat puhdistetaan tarvittaessa ennen täyttämistä. Puhdistaminen suoritetaan kiinteistön pesutiloissa tai suojan vesipisteellä. Tarvikkeet: puhdistusvälineet kuten tiskiaine ja -harja sekä vettä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 3: Suojatilan rakenteiden rakentaminen ja varustaminen

Opasteiden lisääminen

Henkilöitä: 1

Varmistetaan, että suojan ulkopuolella on tarpeeksi opasteita, jotta jokainen löytää suojaan.

Jaetaan suoja alueisiin: ilmanvaihto, vedensäilytys, käymälä, jätteiden säilytys sekä lepo ja oleskelu. Ennen suojan varustamisen aloittamista merkitään suojaan paikat vesipisteen, kuivakäymälöiden ja jäteastioiden kohdalle.

Tarvikkeet: sini-oranssit väestönsuoja-kyllit, kynä, paperi ja teippi

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vesiastioiden täyttäminen

Henkilöitä: 3-6

Vesiastioiden täyttäminen aloitetaan heti väestönsuojan varustamisen alussa. Suuren määrän vuoksi täyttämisessä voi kestää.

Kannellisia vesiastioita tarvitaan vähintään 975 litran tilavuudelta (15l/m^2 , jos suojassa vesipiste, sitä voi käyttää niin kauan kuin se toimii eikä ole toisin ilmoitettu) sekä astioiden täyttämiseen puhdas, ehjä ja riittävän pitkä vesiletku, jonka pystyy liittämään suojan vesipisteeseen. Tietyissä tilanteissa myös suojaan tulevien ihmisten pesemiseen voi tarvita vesipisteeseen liitettävän letkun.

Vesiastiat sijoitetaan vesipisteen lähelle, ei kuivakäymälän viereen.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Ilmanottoputken asentaminen paikalleen

Henkilöitä: 2

Ilmanottoputken puhtaus tarkistetaan.

Jos ilmanottoputki on suojassa varastoituna, kiinnitetään se paikalleen ulos poistamalla ensin umpinainen suojalevy. Ilmanottoputken asennuspaikka kaivetaan esille, jos se on maan alla.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Sulkuteltan asentaminen

Henkilöitä: 2

Sulkuteltta on voitava asentaa paikalleen 20 minuutissa. Sulkuteltalle on varattava tilaa vähintään $2,5\text{m}^2$.

Sulkuteltta asennetaan, jos väestönsuojassa ei ole erillistä sulkuhuonetta. Sulkuteltta poistetaan sen säilytyspakkauksesta (pakkauksen oltava ehjä) ja kiinnitetään tulo-oven ympärillä oleviin kiinnityskehysiin. Mikäli väestönsuojassa on erillinen sulkuhuone, on huolehdittava sen tiiveydestä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Jäteastioiden asettaminen

Henkilöitä: 1
Jäteastioita n. 975 litraa (15l/m²)
Mikäli väestönsuojasta on saatavilla pohjakartta, siihen on usein merkitty jäteastioiden paikat.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Kuivakäymälöiden rakentaminen

Henkilöitä: 4-5
Mikäli väestönsuojasta on saatavilla pohjakartta, siihen on usein merkitty käymälöiden paikat. Käymälät sijoitetaan siten, että ylipaineventtiilit jäävät vessakoppien sisään, jotta hajut ohjautuvat ulos. Käymäläkomerot voi rakentaa esimerkiksi häkkivarastojen rakenteista tai rakennuslevystä tai kiinnittämällä valmiit käymäläkomerot kiinnitysrimoihinsa.

Tarvikkeet: Kuivakäymälöitä 4 (1/alkava 20m²), vesitiiviitä, tärinäkuormituksen kestäviä sisäpusseja varataan 16/käymälä (+kuivike, hajunpoistoaine) sekä tarvikkeet pussien vaihtamista ja sulkemista varten. Lisäksi tarvikkeet käymälän käyttöön: paperit, saippua, käsidesi.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Viestiliikenteen varmistaminen (televisio, radio, puhelin)

Henkilöitä: 1
Tarkastetaan, että suojassa on toimiva puhelinpistorasia tai matkaviestimen käytön mahdollistava tekninen järjestelmä. Tarkastetaan suojan antennipisteen toimivuus ja varustetaan suoja radiolla (+tv). Varmista, että suojan puhelinnumero on kunnan pelastusviranomaisten tiedossa.

Tarvikkeet: radio ja (lanka)puhelin (+televisio, signaalivahvistin, varavirtalähde)

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Väestönsuojan muu varustaminen (esim. pöydät ja penkit)

Henkilöitä: 3
Sähkökatkojen ajaksi lämpöä tuottamaton paloturvallinen valaistus. Suojaan tulevilla tulee olla mukana vähintään ravintoa sekä henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatarvikkeet.
Väestönsuojaan kannattaa ottaa mukaan myös jotain ajanvietettä esim. kirjoja, lautapelejä yms.
Väestönsuojaan voi tuoda esimerkiksi tuoleja ja pöytiä.

Huomioitava, että tilaa on mitoitettu vain n. 0,6-0,75m²/hlö. Tilan hyödyntämiseksi on suotavaa rakentaa vuoteita päällekkäin seinän viereen hyödyntämällä esimerkiksi mahdollisia varastorakenteita.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 4: Väestönsuojan laitteiden ja varusteiden tarkastaminen + tiiveyskoe

Yleisesti väestönsuojan laitteiden ja varusteiden toimintakunnon tarkistamiseen voidaan käyttää vuosihuollon tekemiseen käytettävää ohjetta.

Normaaliajan ilmanvaihtoputkiston irrottaminen ja sulkulaippojen asentaminen paikalleen

Henkilöitä: 2-3

Normaaliajan koneellinen ilmanvaihto pysäytetään. Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot suljetaan asentamalla sulkulevyt paikoilleen tai vääntämällä sulkulevyt kiinni. Varmistetaan, että sulkulaipan/-laippojen tiivisteet ja kiinnitykset (pultit/mutterit) ovat paikoillaan. Tässä yhteydessä tarkistetaan myös kaikkien muiden (esim. viestintään tarvittavien kaapeleiden) läpivientien tiiveys ja tiivistää ne tarvittaessa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Paineoven ja -luukkujen tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen

Henkilöitä: 1

Uloskäyntien, myös hätäuloskäynnin, ovien ja luukkujen käytettävyys ja tiiveys tarkistetaan. Tiivisteet voi tarvittaessa voidella silikonilla.

Paineovien ja -luukkujen mahdolliset sulkemista estävät koteloinnit poistetaan ja oven edestä otetaan pois kaikki, mikä estää oven sulkemisen.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Ylipaineventtiilien tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen

Henkilöitä: 1

Tarkistetaan ylipaineventtiilien kunto. Venttiilien tulee olla toimivat, puhtaat ja kuivat.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Viemärin sulkuventtiilin toimintakunnon tarkistaminen ja venttiilin sulkeminen

Henkilöitä: 1

Viemärit suljetaan, jotta suojaan ei pääse hallitsemattomasti vettä tai ilmaa. Viemärin sulkuventtiili sijaitsee vesipisteen lähellä lattiassa kannen alla. Sulkeminen tapahtuu kääntämällä sulkuventtiili myötäpäivään ääriasentoon. Venttiilin toimivuus voidaan tarkistaa laskemalla vettä venttiilin ollessa kiinni. Venttiili toimii ja on kunnolla kiinni, mikäli vesi kerääntyy kaivoon ja pysyy siinä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Ilmanvaihtokoneiden toimintakunnon tarkistaminen

Henkilöitä: 2-3

Ilmanvaihtokoneen toimintakunnon tarkastaminen ja käyttäminen tulee tehdä koneen yhteydessä olevien huolto- ja käyttöohjeiden mukaisesti. Ilmanvaihtokoneista tarkastetaan öljymäärä ja laatu, kosteudenpoisto, varavalo, lämmitysvastuksen merkkivalo, liitäntäputkien ja laippojen sopivuus, ilmanmäärämittarin toiminta sekä työkalut. Laitteisto tulee koekäyttää sähköllä ja käsin. Erityssuodatinta ei saa käyttää koetilanteessa. Myös erityssuodattimen suojakansien sinetit tulee tarkastaa. Jos sinetti on murrettu, tarkastetaan suodattimen kunto valmistajan ohjeiden mukaisesti. Erityissuodattimet laitetaan tarvittaessa koneisiin viranomaisen erillisen ilmoituksen jälkeen.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Tiiveyskokeen suorittaminen

Henkilöitä: 2-3 Väestönsuojan hoitaja on vastuussa tiiveyskokeen suorittamisesta.

Ohjeet tiiveyskokeen suorittamiseen on väestönsuojan seinällä. Ennen tiiveyskokeen aloittamista on hyvä tarkastaa, onko suojassa ylipainemittarissa käytettävää manometrimestettä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 5: Suojautumisen aikainen tehtävänjako

Tehtävienjako ja vuorojen pituus tulee suunnitella suojautuvien henkilöiden määrän mukaan.

Suojautumisen johtaminen

Henkilöitä: 1-3 /vuoro

Tehtävien jakaminen suojautumisen aikana sekä toiminnan seuraaminen.

Jokaiselle asukkaalle/perheelle osoitetaan oleskelupaikka suojasta, jossa pidetään myös henkilökohtaiset tavarat.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Ilmanvaihtokoneiden käyttäjät

Henkilöitä: 2-3/vuoro/kone

Väestönsuojasta tulee vastuuttaa henkilöt huolehtimaan ilmanvaihtokoneen toiminnasta ja perehtymään siihen. Väestönsuojan ilmanvaihtolaitteiston tulee toimia sekä sähköisesti että käsikäyttöisesti.

Sähkökatkojen aikana suojassa olevien tulee pitää kone käynnissä käsin, jotta ylipaine suojassa säilyy.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Viranomaistiedotteiden seuraaminen ja kirjaaminen

Henkilöitä: 2/vuoro

Radion ja/tai television seuraaminen

Viranomaisten tiedotteita kannattaa seurata ja kirjata ylös, jotta tiedetään, milloin vaara on ohi ja väestönsuojasta voi poistua.

Tarvikkeet: muistiinpanovälineet (radio hankittu vaiheessa 3)

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Kulunvalvonta

Henkilöitä: 2/vuoro

Pidetään kirjaa suojautuneiden määrästä, suojautumisajankohdista sekä tulevista ja saapuvista

henkilöistä esim. jätehuoltoon. Varmistetaan, että suojaan tulevat pääsevät suojaan ja suojasta pois ja

tarvittaessa avustetaan esimerkiksi portaikossa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Jätehuolto

Henkilöitä: 2 /vuoro

Suojasta poistutaan jätehuoltoa tekemään vain, kun se on turvallista. Jätteet viedään sinne, mihin

yleensäkin tai muuhun sovittuun paikkaan. Jätteiden poisviennin yhteydessä tulee huolehtia jäteastioiden puhdistamisesta sekä uusien pussien tuomisesta väestönsuojaan.

Tarvikkeet: hengityssuojain ja kypärä suojautumiseen, hanskat, vain jäteastioille tarkoitetut puhdistusvälineet sekä välineet pussien sulkemiseen ja siirtämiseen

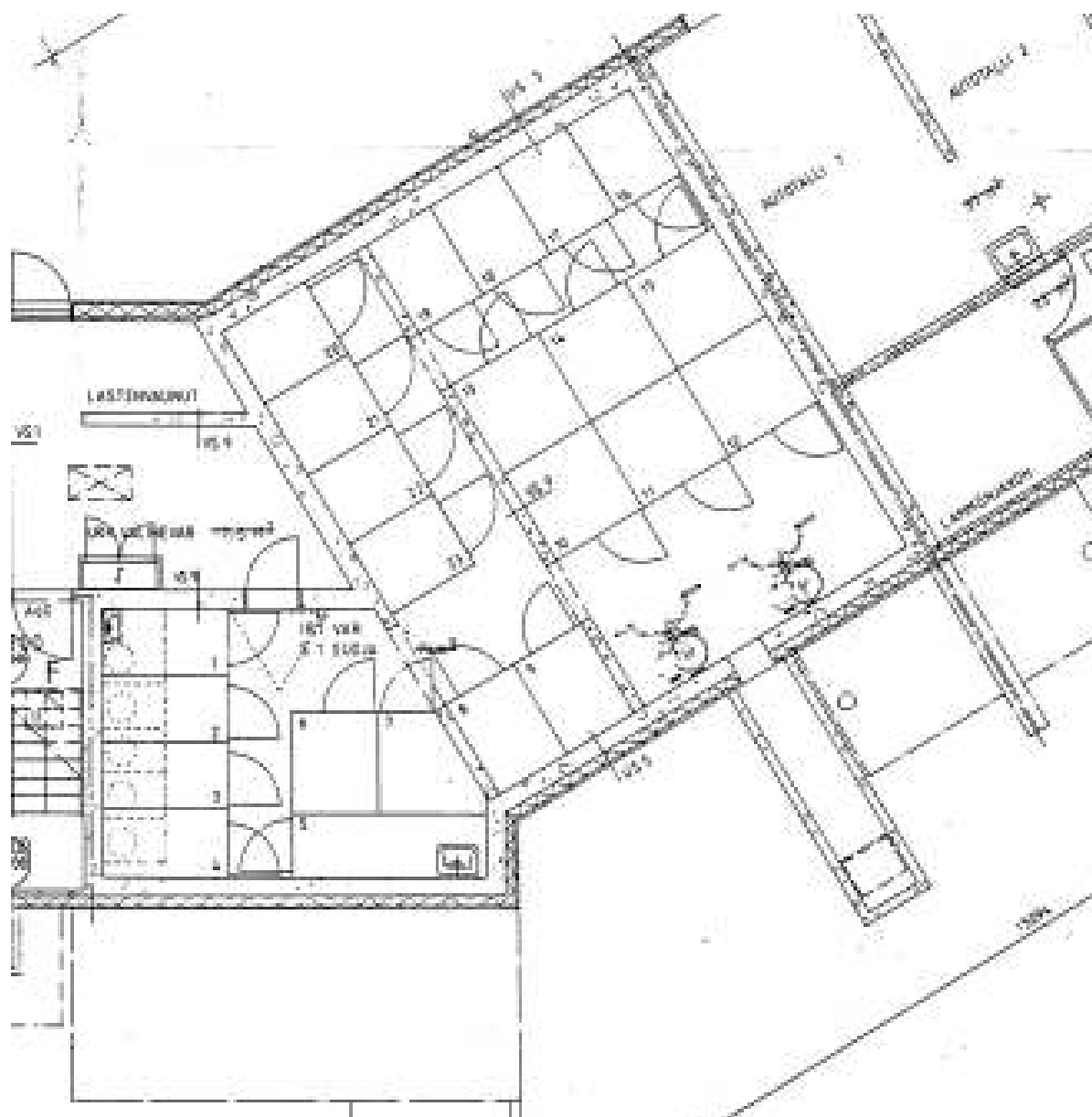
☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Lemmikkieläinten hoito

Väestönsuojaan ei saa ottaa lemmikkieläimiä. (Suojaan saa tuoda opaskoiran.)
Kotiin jäävälle lemmikkieläimelle tulee jättää ruokaa ja vettä saataville sekä sanomalehtiä jätöksiä varten.
Mikäli väestönsuojassa joudutaan olemaan useampi vuorokausi, lemmikkieläinten hoito tulisi tehdä keskitetysti parin henkilön toimesta esimerkiksi jätehuollon yhteydessä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Liitteet

Temet Oy

S1-luokan väestönsuojalaitteiden huolto-ohje

TÄSSÄ VÄESTÖNSUOJASSA ON
TILAA HENKILÖLLE

1. Toimenpiteet normaaliaikana

1.1 Suojan laitteiden tarkastus

Suojan omistajan on tarkastettava väestönsuojalaitteiden kunto VÄHINTÄÄN KERRAN vuodessa. Väestönsuojajärjestelmät tarkastavat suojan 3...5 vuoden välein.

Perehdy huolellisesti S1-luokan väestönsuojan laitekokoonasetuksen kuvien 1.2 ja 3 avulla (kuvat lisäliitteisiin).

1. Tarkasta, että suojan lähteet ovat ehjät ja pakollaan kuvien 1, 2 ja 3 avulla.
2. Tarkasta, että ovien ja lukkujen sekä muiden metallisten suojateosten osat ovat ehjät.
3. Tarkasta ovien ja lukkujen toiminta.
4. Tarkasta, että:
 - ovien ja lukkujen tiivisteet
 - normaalin ilmanvaihdon suojalaitteiden tiivisteet ja putit
 - ilmanvaihtolaitteiston kumiset liitososat ja letkukitokset
 ovat ehjät ja pakollaan:
 - erityisuudattimien suojakannet
 - ovat ehjät ja pakollaan sekä säätödyt.
5. Mikäli suojakannet ovat avatut, pummita erityisuudattimen kohdan 1.5 mukaisesti. Jos suodattimen on kostunut kuivaa se ohjeen mukaan.
6. Tarkasta, että ilmamäärin mittarin säätövipu on "OHITUS"-asennossa ja paineventtiili sekä kiertolämpöventtiili ovat suljettu.
7. Tarkasta, ettei paineventtiilin, ylipaineventtiilin tai suojapuhaltimen ole kertynyt vettä avaamalla niiden alaosasta olevat vedenpoistoruuvit. Kierrä ruuvit tarkastuksen jälkeen takaisin paikalleen.
8. Tarkasta suojapuhaltimen vaihteiston öljymäärä sen öljymittarilla. Suorita puhaltimen normaalihoito kunkin vaihteiston olevien ohjeiden mukaisesti.
9. Tarkasta, että suojalaitteiden pakkaus on tallessa ja kiinnitys on pakollaan.
10. Tarkasta varaväestöiläisten riittävyys (20 ihmistä).
11. Tarkasta kuivakäymäläkalusteiden lukumäärä.

Mikäli suojan laitteissa ilmenee sellaisia toimintahäiriöitä tai puutteita, ettei s.m. toimintoja voida suorittaa, on käynnistettävä laitteiden valmistajan puoleen.

1.2 Väestönsuojan tiiviyn tarkastus

(on toteutettavissa ainoastaan vuonna 1973 ja sen jälkeen valmistuneiden suojien osalta).

1. Sulje suojat ja -luukut sekä normaalin ilmanvaihdon suojalaitteet.
2. Sulje ylipaineventtiili ja lukitse ne lukitusruuveilla.
3. Tarkasta, että ilmanvaihtolaitteisto on ohituskäyttöasennossa (kuva 2).
4. Sulje paineventtiili kierräntä kääntämällä käsiympäristä. Tarkasta, että kiertolämpöventtiili on suljettu.
5. Tarkasta, että suojalaitteiden, mikäli se on asennettu paikalleen, on sen pakkauskassa olevan ohjeen mukaisesti valmistus-asennossa.

6. Jos väestönsuojassa on sulkuhuone, tarkasta, että sinne suojasta johtavat poistolämpöventtiilit ovat täysin suljettu.
7. Tarkasta ylipaineittain kunto ja suorita mittarin nollaus siihen kiinnitettyjen ohjeiden mukaisesti.
8. Käännä ilmamäärin mittarin säätövipu "TILIN" asennoon.
9. Käynnistä puhaltin ja avaa paineventtiili kierräntä kääntämällä käsiympäristä. Tarkasta, kunnes ylipaineittain osoittaa 100 Pa:n (10 mmHg) ylipainetta.
10. Mikäli ilmamäärin mittarin lukema on tällöin korkeintaan 150 m³/h (40 dm³/s), on suojan tiiviyden riittävä. (Lukema ei ilmamäärin mittarin virran asennossa johtuen ole okei; sovelloin ilmamäärin on 20 m³/h (5 dm³/s)).
11. Mikäli ilmamäärin mittarin lukema ylittää arvon 150 m³/h (40 dm³/s) tai vaadittua 100 Pa:n (10 mmHg) ylipainetta ei pyritä säätämään, on suojan tiiviyden huono ja sitä on pyrittävä parantamaan. Vuotokohdat voi paikallistaa esim. seuraamalla kyntälin tai tulitoken läikin tai savun liikettä suojan sisäpintojen läheisyydestä tiiviyden kokeen ohjeita käyttäen.
12. Tiivystarkastuksen jälkeen käännä ilmamäärin mittarin säätövipu "OHITUS"-asennoon ja sulje paineventtiili käsiympäristä.

1.3 Erityisuudattimen kuivatus

Erityisuudattimen kuivatus on suoritettava vain, jos suodattimen on kostunut. Kuivatus on suoritettava suojan sisällä. Kuivatus on suoritettava, jos suodattimen painon todetaan nousseen vähintään 1 kg:lla suodattimen kipeen merkitystä arvosta. Kuivatus on pyrittävä tekemään talvella kuivalla pakkauskalvalla ja suoritetaan seuraavasti:

1. Irrota joustavat liittimet kuivattavan suodattimen ohitusliitospuolelta.
2. Irrota erityisuudattimen suojakannet.
3. Irrota erityisuudattimen kuitus ja käännä suodattimen suodatuskäyttöasennoon. Lukitse suodattimen lukitusruuvista (kuva 3).
4. Irrota joustavat liittimet erityisuudattimeen letkukitoksista.
5. Käännä ilmamäärin mittarin säätövipu "SUODATUS"-asennoon.
6. Sulje paineventtiili kierräntä kääntämällä käsiympäristä. Tarkasta, että kiertolämpöventtiili on suljettu.
7. Käynnistä puhaltin sähköohjauksella ja kytke esilämmittimen toimintaan. Avaa kiertolämpöventtiiliä kunnes ilmamäärin mittarin lukema on noin 150 m³/h (40 dm³/s).
8. Jatka kuivattamista 20 tunnin ajan, kuitenkin vähintään 12 tunnin suodattimen 1 kg painon lisäystä kohti.
9. Sulje erityisuudattimen kuivauksen jälkeen tiivisteet suojakansilla ja letkukitoksilla sekä sinetöi ne (esim. teräslangalla tai maalilla). Asenna ilmanvaihtolaitteisto normaalin tilaan (kuva 2 ja kappale 1.1 kohta 6).

2. Suojautumista edeltävät toimenpiteet

Jos on tarpeellista suojautua väestönsuojan suojautumisen edellyttämään kuntoon, suoritetaan seuraavat tarkastukset ja toimenpiteet.

1. Poista suojasta väestönsuojakäyttöä tarkoitetun tavaran, rakenteet ja laitteet se suojan puolelta mahdollisesti olevat seinät

2. Sulje tiivisteet normaalin ilmanvaihdon aukot niiden suojalaitteilla. Varmista, ettei mikään suojan ympäristöolosuhteiden läpi johtava aukko jää aukkomaan.
3. Kiinnitä suojan varustettu suojalaitteisto suojan sisäpuolelle kiinnityskahkeineen valmistusohjeen noudattaen pakkauskassaan olevaa ohjetta.
4. Tarkasta hätäpoistumäkäytävän ja hätäpoistumisen käyttöolosuhteet. Jos suojalaitteisto on maanpinnan alapuolella, poista ulkopuolelta, sen päältä mahdollisesti oleva, asfalttikerros tai muu päällyste ja varmista, että maakerroksen läpi voidaan helposti ja nopeasti kaivautua ulos. Ulkopuolelta voidaan myös kaivautua kokonaan auki ja suojata veden kääntymisestä.
5. Tarkasta, ettei ilmakanavien tai ylipaineittain mittaputken ole kertynyt roskiä tai vettä. Jos ilmanottoputki on irrotettu ja varustettu suojaan, kiinnitä se ulos pakollaan. Poista kuitenkin ensin ympäristön murenevat läpiviennit peittä. Tarkasta myös ylipaineittain kunto ja lisää tarvittavia tarviteita.
6. Perehdy huolellisesti ilmanvaihtolaitteiston käyttöön ja hoitoon tämän käyttö- ja huolto-ohjeen sekä puhaltimen koneistien avulla.
7. Tarkasta laitteiden kunto. Suorita kappaleen 1.1 kohdan 1-1.1 mukaiset tarkastukset.
8. Tarkasta suojan tiiviyden ilmanvaihtolaitteiston avulla kappaleen 1.2 ohjeiden mukaan.
9. Sulje lämpöjohtojen sekä muiden suojan käyttöä tarpeellisten puukotien suojaventtiilit tarkalleen kuitteen, etteivät putkistot pääse jäähtymään. Tarkasta viemärien suojaventtiilin kunto. Jos takalukituslaitteiden läppä on irrotettu, kiinnitä se paikalleen.
10. Tarkasta varaväestöiläisten tiiviyden ja puhaltimen sekä täytti ne vedellä.
11. Varmistaudu kuivakäymäläkalusteiden käyttöohjeesta.
12. Huolehdi suojan kalustamisesta ja varustamisesta, paristoilla toimivan radion toiminnasta suojan ja sen asennuksen asennuksesta, puhelimen liittämisestä verkkoon, varaväestöiläisten sekä puuttuvien käymälänsä ja suojahuoneiden välisen linjan tekemisestä.

3. Suojautumista koskevia yleisiä ohjeita

Tarkasta, että kaikki suojan ulkopuolelta johtavat ovat ja lukut ovat huolellisesti suljettu.

Viemärien suojaventtiili pidetään suljettuna ja avataan vain tarvittaessa.

Lisäksi on huolehdittava juomaveden ja varaväestöiläisten säätelystä, lepo- ja ruokailu- ja suojautumisen järjestämisestä sekä muista järjestöjen sääntöjen mukaisesti toimenpiteistä.

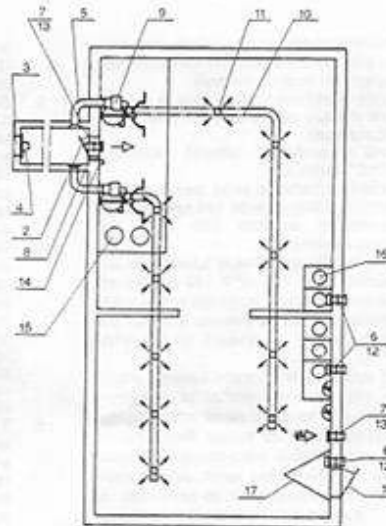
Ohjeita ja tiedot suojautumisen aikana saatetaan lähinnä radion kautta.

Temet Oy

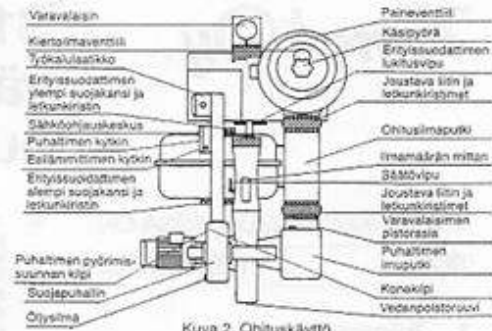
Asentajankatu 3, 00510 HELSINKI
puh. (09) 790 655, tlx 123225 SHEQ SF

S1-luokan väestönsuojalaitteiden käyttöohje

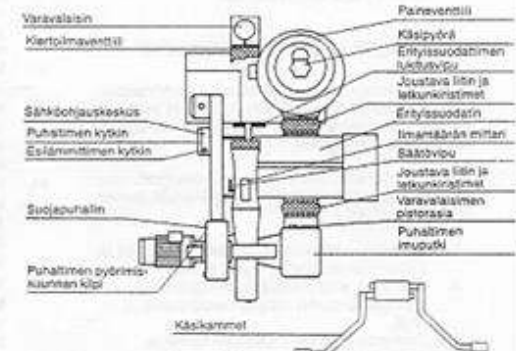
Laitte- tunnus	Laitteenitys	Virtalinen tunnus
1	Suojatili	SO-1
2	Suojakukko	SL-1
3	Häätösuojauksen yksilöyksikkö	
4	Ilmanottoputki	IP-1
5	Paineventtiilin putki	LP-1P
6	Ylipaineventtiilin putki	LP-1
7	Sulkuventtiilin putki	LP-1
8	Ylipaineen mittausputki	
9	Ilmanvaihtolaitteisto – paineventtiili – erityissuodatin – suojapuhaltin ilma- määrän mittareineen – joustavat liitin – sähköohjauskeskus – varavaihtin – työkalauskeskus	IVL-1/75 PV-1/75 ES-1/75 SP-1/75 LO-1 OK-1 VA-1
10	Jakokanavisto	TV-1
11	Tulolamaventtiili	TV-1
12	Ylipaineventtiili	YV-1
13	Normaalin ilmanvaihdon sulkuventtiili	IS-1
14	Ylipaineventtiili	YM-1
15	Varavaihtin	VS-1
16	Kulvakäymäläkaluste	XK-1
17	Sulkuventtiili	ST-1

Kuva 1. S1-luokan väestönsuojan laitesijoittelukaavio ja laitteistoluetelo

Kuva 2. Ohituskäyttö

Kuva 3. Suodatuskäyttö

4. Ilmanvaihtolaitteiston käyttö suojautumisen aikana

Toimenpiteet eri käyttötilanteissa suoritetaan siinä järjestyksessä, kuin ne on ohjeessa lueteltu. Käyttötilanteet määrittelee ja ilmoittaa VSS viranomainen.

4.1 Sulkukäyttö

SULKUKÄYTÖSSÄ EI SUOJAAN OTETA, EIKÄ SIELTÄ POISTETA ILMAA.

1. Sulje paineventtiili kiertämällä käsipyörästä. Sulje ylipaineventtiiliä ja lukitse ne lukitusruuveista. Tarkista, että kiertolamaventtiili on suljettu.
2. Sulje viemärin sulkuventtiili.
3. Sulkuventtiilin aikana sulkuventtiilin tulee olla sen pakkauksessa olevan ohjeen mukaisessa käyttöasennossa.

4.2 Siirtyminen sulkukäytöstä suodatuskäyttöön

SUODATUSKÄYTÖSSÄ SUOJAAN OTETAAN ILMAA VAIN ERITYISSUODATTIMEN KAUTTA. (KUVA 3).

1. Vapauta sulkuventtiiliä tai sulkuhuoneessa olevien ylipaineventtiilien lukitus.
2. Irrota joustavat liittimet ohitusilmapiutuksesta (kuva 2).
3. Irrota erityissuodattimen alempi suojakansi.
4. Vapauta erityissuodattimen lukitus ja käännä suodatin suodatuskäyttöasentoon (kuva 3).
5. Liitä erityissuodattimen alemman joustavan liittimen ja letkunkiristimen avulla tiiviisti puhaltimen imuputkeen ja lukitse suodatin lukitusruuvista.
6. Käännä ilmamäärän mittarin säätövipu "SUODATUS"-asentoon.

7. Käytä puhallinta käsin käsikampien avulla hitaalla nopeudella seuraavien kahden toimenpiteen ajan. Huomaa pyörityssuunnan nuolet vaihdelaatikon kyljessä.
- 7a. Irrota erityissuodattimen ylempi suojakansi.
- 7b. Liitä erityissuodattimen ylempään joustavaan liittimeen ja letkunkiristimen avulla tiiviisti paineventtiiliin.
8. Poista käsikammet.
9. Lukitse erityissuodatin asentonsa.
10. Käynnistä puhallin sähköohjauskeskuksesta.
11. Säädä suodattimen ilmamääräksi 150 m³/h (40 dm³/s) avaamalla hitaasti paineventtiiliä käsipyörästä kiertäen. Kiertolamaventtiiliin tulee olla suljettu.
12. Kytke toimintaan esilämmitin sähköohjauskeskuksesta. (Erityissuodattimen käyttöaika pitenee).
13. Sähköjohdon keskeytyessä avaa paineventtiili täysin auki kiertämällä käsipyörästä ja pyöräytä puhallinta käsin käsikammilla sellaisella nopeudella, että ilmamäärä 150 m³/h (40 dm³/s) saavutetaan. Huomaa pyörityssuunnan nuoli vaihdelaatikon kyljessä. Järjestä tarpeellinen vuorottelu käsikäytössä.
14. Suodatuskäytön aikana sulkuventtiilin tulee olla sen pakkauksessa olevan ohjeen mukaisessa suodatuskäyttöasennossa.
15. Tarkkaile suojan ylipainetta. Ylipaineen tulisi olla vähintään 50 Pa (5 mmvp).

4.3 Siirtyminen suodatuskäytöstä sulkukäyttöön

Mikäli joudutaan siirtymään suodatuskäytöstä takaisin sulkukäyttöön toimitaan seuraavasti.

1. Pysäytä puhallin sähköohjauskeskuksesta tai keskeytä käsikäyttö.
2. Sulje paineventtiili kiertämällä käsipyörästä. Sulje ylipaineventtiiliä ja lukitse ne lukitusruuveista.
3. Kytke esilämmitin pois toiminnasta.
4. Sulje viemärin sulkuventtiili.

4.4 Siirtyminen suodatuskäytöstä ohituskäyttöön

OHITUSKÄYTÖSSÄ EI KÄYTETÄ ERITYISSUODATTINTA (KUVA 2).

1. Pysäytä puhallin tai keskeytä käsikäyttö.
2. Kytke esilämmitin pois toiminnasta sähköohjauskeskuksesta.
3. Käytä puhallinta käsin käsikampien avulla hitaalla nopeudella seuraavien kahden toimenpiteen ajan. Huomaa pyörityssuunnan nuoli vaihdelaatikon kyljessä.
- 3a. Irrota ylempi joustava liitin erityissuodattimesta (kuva 3).
- 3b. Sulje tiiviisti erityissuodattimen ylempällä suojakannella ja letkunkiristimellä.
4. Irrota alempi joustava liitin erityissuodattimesta ja sulje tiiviisti suodattimen alemmalla suojakannella ja letkunkiristimellä.
5. Irrota erityissuodattimen lukitus ja käännä suodatin ohituskäyttöasentoon (kuva 2).
6. Kiinnitä ohitusilmapiutki joustavien liittimien ja letkunkiristimen avulla paineventtiiliin ja puhaltimen imuputkeen. Lukitse suodatin lukitusruuvista.
7. Vapauta kaikkien suojan ylipaineventtiilien lukitukset lukitusruuveista.
8. Avaa paineventtiili täysin auki kiertämällä käsipyörästä. Kiertolamaventtiiliin tulee olla suljettu.
9. Tarkasta, että sulkuventtiili on sen pakkauksessa olevan ohjeen mukaisessa ohituskäyttöasennossa.
10. Jos väestönsuojassa on sulkuhuone, tarkasta, että sinne suojatilasta johtavat poistoilmaventtiilit ovat täysin auki.
11. Käännä ilmamäärän mittarin säätövipu "OHITUS"-asentoon.
12. Käynnistä puhallin sähköohjauskeskuksesta.
13. Avaa paineventtiili täysin auki kiertämällä käsipyörästä. Ilmamäärän tulisi olla vähintään 600 m³/h (170 dm³/s). Sähköjohdon keskeytyessä pyöräytä puhallinta käsin käsikammilla sellaisella nopeudella, että ilmamäärä 500 m³/h (135 dm³/s) saavutetaan (talvikauden ilmamäärä voi olla pienempi). Huomaa pyörityssuunnan nuoli vaihdelaatikon kyljessä. Järjestä tarpeellinen vuorottelu käsikäytössä.

TIEDOTE TALON ASUKKAILLE

Talon asukkaat on määrätty siirtymään suojaan suojautumista varten.

Siirtyminen alkaa _____._____. _____ , kello _____._____ tai erillisestä ilmoituksesta.

Väestönsuojan käyttöönotossa ja suojautumisen aikaisessa ylläpidossa tarvitaan asukkaiden apua. Väestönsuojan hoitaja antaa toiminnasta ja suojaan siirtymisestä tarkemmat ohjeet. Noudattakaa hänen ohjeitaan.

Ennen väestönsuojaan siirtymistä:

- huoneiston ovet ja ikkunat suljetaan
- palavat materiaalit siirretään pois ikkunan läheisyydestä pois
- varmistetaan, ettei huoneistoon jää päälle sähkölaitteita (jääkaappi ja pakastin voivat jäädä päälle, ellei sitä erikseen kielletä)
- varmistetaan, ettei huoneistoon jää palamaan esim. kynttilöitä
- ylimääräiset elintarvikkeet suojataan
- varastoidaan huoneistoon vettä tiiviisiin astioihin

Suojaan otetaan mukaan:

- henkilökohtaiset lääkkeet
- säilyviä elintarvikkeita
- juomaa ja juoma-astia
- vaatteita ja hygieniatarvikkeita
- yöpymisvälineet: peitteitä, patjoja, yms.
- asiakirja, josta henkilöllisyys voidaan todeta
- taskulamppu
- korvatulpat
- avaimet

Väestönsuojaan ei saa tuoda alkoholia, huumeita, aseita, lämpöä tuottavia laitteita (kaasukeitin, myrskylyhty jne.) eikä pahanhajuisia tuotteita. Suojassa ei saa tupakoida.

Suojaan ei saa tuoda kotieläimiä; kotieläimet jätetään huoneistoon ja niille varataan riittävästi ruokaa ja juomaa. Opaskoiran ja vastaavan palveluskoiran saa viedä suojaan.

Huoneiston ovi suljetaan väestönsuojaan siirryttäessä.

Suojaan siirrytään ripeästi, mutta rauhallisesti ja toimitaan opastajien ohjeiden mukaan.

Suojautumisen kestoajasta ilmoitetaan suojeluhenkilöstön toimesta. Suojasta ei saa poistua ilman suojelujohdon lupaa.

KÄYTTÖÖNOTTOSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Väestönsuoja on oltava otettavissa käyttöön 72 tunnin eli kolmen vuorokauden kuluessa viranomaisen määräyksestä.

Käyttöönottosuunnitelmaan kirjataan kaikki ne toimenpiteet, jotka kyseisessä väestönsuojassa on tehtävä, jotta suojautuminen on mahdollista. Nämä sisältävät muun muassa suojan tyhjentämisen muusta tavarasta, tarpeettomien rakenteiden purkamisen, suojan varustamisen, laitteiden ja varusteiden toimintakunnon tarkastamisen sekä riittävän tiedottamisen ja työnjaosta sopimisen.

Jokaiseen suojaan on laadittava oma, yksilöllinen käyttöönottosuunnitelmansa. Voit käyttää apuna valmiita mallipohjia ja tarkistuslistoja, kunhan varmistat, että suunnitelmasta kokonaisuutena tulee juuri omaan suojaanne sopiva.

- Kymenlaakson pelastuslaitoksen ohjeen väestönsuojan käyttöönotosta voit ladata [tästä linkistä](#)
- Uudenmaan Pelastusliiton väestönsuojan käyttöönoton tarkistuslistan voit ladata [tästä linkistä](#)
- SPEK:n mallin väestönsuojan tyhjentämissuunnitelmasta voit ladata [tästä linkistä](#).

Suunnitelmasta kannattaa tehdä riittävän yksityiskohtainen, jotta tarvittaessa muutkin henkilöt kuin koulutuksen käyneet väestönsuojan hoitajat pystyvät aloittamaan käyttöönottoimet. Esimerkiksi valokuvien lisääminen voi helpottaa suunnitelman seuraamista. Vähintään yksi kopio käyttöönottosuunnitelmasta kannattaa säilyttää väestönsuojassa. Jos mahdollista, suunnitelma kannattaa laminoida, jolloin se kestää likaa ja kosteutta.

VAIHE 1: TIEDOTTAMINEN JA ORGANISOITUMINEN

Organisoidumisen osalta taloyhtiössä on oltava etukäteen sovittuna se, kuka tilanteessa ottaa johtovastuun. Luontevaa voi olla, että tilannetta johtaa koulutuksen saanut väestönsuojan hoitaja taloyhtiön hallitus apunaan. Muita tehtäviä aletaan jakaa käyttöönottosuunnitelman mukaisesti paikalla olevien asukkaiden tehtäväksi. Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, kuka tai ketkä kantavat työnjohtovastuun ja pohdi myös varahenkilöjärjestelyjä.

Väestönsuojan käyttöönottomääräys on poikkeuksellinen ja pelottavakin tilanne. Tiedontarve on tällöin suuri ja tiedottaminen kannattaa aloittaa heti. Asukkaiden on tärkeää tietää, miten väestönsuojan käyttöönotto etenee, miten he voivat osallistua siihen, ja miten heidän tulee henkilökohtaisesti varautua suojautumistilanteeseen.

Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, miten tiedottaminen hoidetaan. Väestönsuojaan materiaalilaatikkoon kannattaa varata valmiina tulosteina ainakin seuraavia materiaaleja:

- Käyttöönottosuunnitelmaan perustuva tiedote siitä, miten taloyhtiössä toimitaan käyttöönoton aikana. Tiedotteet voi suunnitella taloyhtiön koosta riippuen jaettavan joko suoraan asukkaille tai vietävän nähtäville rappujen alaoviin tai taloyhtiön ilmoitustaululle.
- Ylimääräinen kopio/kopioita itse käyttöönottosuunnitelmasta, jotta asukkaat voivat halutessaan tutustua siihen.
- Ohje lemmikkieläinten omistajille. Sisäministeriön laatima ohjeistus on luettavissa ja ladattavissa maksutta [pelastustoimi.fi -sivustolta](https://pelastustoimi.fi).
- Ohje asukkaille väestönsuojaan varustautumisesta. Uudenmaan Pelastusliiton laatima esimerkki ohjeesta on ladattavissa [tästä linkistä](#).

Suuremmissa taloyhtiöissä on todennäköisesti järkevää perustaa lisäksi erillinen infopiste, josta asukkaat saavat lisätietoja ja johon he voivat myös ilmoittautua työtehtävien jakoa varten.

VAIHE 2: TYHJENNYS JA PURKU

Suurin osa suojista toimii normaaliaikana jossakin muussa käyttötarkoituksessa kuin pelkästään väestönsuojana (asuintaloissa yleisimmin varastotiloina). Tämä on täysin normaalia ja sallittua. Suojan normaaliajan käyttötarkoitus on määritelty rakennusluvassa.

Käyttöönottovaiheessa suoja on tyhjennettävä tavaroista ja sieltä on purettava kaikki väestönsuojan käyttöön liittymättömät rakenteet. Tavarat voidaan tyhjentää suojasta joko asukkaiden omiin asuntoihin, taloyhtiön muihin varastotiloihin, autotalleihin tai -halleihin, tai viimekädessä pihalle pressulla suojattuna. Huomioi, että kaikki asukkaat eivät yleensä mahdu yhtäaikaaisesti tyhjentämään omia varastokoppejaan. Kaikki eivät myöskään välttämättä ole paikalla tai muuten kykeneviä osallistumaan tavaroiden siirtämiseen.

Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, minne tavarat siirretään, kuinka monta henkilöä tilojen tyhjentämiseen tarvitaan ja mitä työ- ja apuvälineitä (nokkakärkyjä, rullakoita tms.) tyhjennystyöhön on käytettävissä.

Purkuvaihe kannattaa aloittaa ainakin jossain määrin yhtä aikaa tyhjentämisen kanssa, sillä varastokoppien auki saaminen voi vaatia rakenteiden purkamista. Purkuvaiheessa:

- Varastokopit ja muut vastaavat kevyet sisäseinät puretaan ja poistetaan; joitakin rakenteita voi suunnitella jätettäväksi paikalleen, mikäli se on väestönsuojan toimintojen näkökulmasta järkevää (seinällä voidaan esimerkiksi jakaa lepotilat muista tiloista).
- Seinäverhoilut ja muut seinärakenteisiin kiinnitetyt elementit, jotka voivat sitoa lämpöä ja kosteutta tai pudota tärähtelyn vaikutuksesta, poistetaan.
- Hätäpoistumisreitien ulostuloaukko kaivetaan esiin, jos se sijaitsee maan alla; käyttöönottosuunnitelmaan on tärkeää merkitä tieto siitä, missä ulostuloaukko sijaitsee.
- Ilmanottoputken asennuskohta kaivetaan esiin, jos se sijaitsee maan alla, ja putki asennetaan paikalleen; käyttöönottosuunnitelmaan on tärkeää merkitä tieto siitä, missä asennuskohta sijaitsee.

Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, mitä rakenteita kyseisestä väestönsuojasta puretaan ja mitä työvälineitä purkuvaiheessa tarvitaan. Tarkista samalla, että työvälineet on varattu suojan varusteisiin ja materiaaleihin, ja että ne ovat kunnossa.

Suojasta on suositeltavaa piirtää pohjakuva, johon on merkitty sekä purettavat että jätettävät rakenteet. Purkutöihin osoitetut henkilöt voivat näin toimia tehokkaasti heille annetun pohjakuvan ja ohjeiden perusteella. Liitä kuva liitteeksi käyttöönottosuunnitelmaan.

Tyhjennyksen ja purkamisen jälkeen suoja on vielä siivottava ja tuuletettava. Tuuletuksella pyritään myös viilentämään suojaa, sillä suojautuvat ihmiset nostavat lämpötilaa. Voit lisätä myös lämmitysputkistojen venttiilien sulkemisen käyttöönottosuunnitelmaan yhdeksi tyhjennys- ja purkuvaiheen tehtäväksi.

VAIHE 3: RAKENTAMINEN JA VARUSTAMINEN

Väestönsuojaan on rakennettava sulkutelta (jollei suojassa ole erillistä sulkuhuonetta) ja kuivakäymäläkoppien seinät. Opasteita on tarvittaessa lisättävä, suoja on varustettava riittävällä määrällä jäteastioita, varavesiastiat on täytettävä ja tiloihin on tuotava televisio ja radio antennipistokkeiden läheisyyteen. Osa suojatilasta varataan oleskeluun ja osa nukkumista/lepäämistä varten. Hyvin varustellusta suojasta löytyy valmiina koottavia kolmikerroksia vuoteita kolmasosalle suojautujista. Tarvittaessa vuoteita voidaan myös valmistaa saatavilla olevista rakennustarvikkeista. Muuta kalustusta, kuten pöytiä, tuoleja tai säilytyskalusteita voi suunnitella tuotavan (asunnoista tai esimerkiksi kerhotilasta) tilaan maltillisesti. Huomioi, että suoja-alaa on varattu vain 0,6–0,75 m² per henkilö.

Heti rakentamisvaiheen alussa on syytä aloittaa varavesiastioiden täyttäminen. Vaatimukset veden Suunnittele astioiden sijoituspaikka siten, että niiden täyttäminen onnistuu olemassa olevan letkun avulla. Huomioi myös, etteivät säiliöt olisi suoraan kuivakäymälöiden vieressä. Tilan säästämiseksi säiliöt kannattaa täyttää pinota päällekkäin, jos

säiliöt sen mahdollistavat. Arvioi, vaativatko varavesiastiat puhdistustoimenpiteitä ennen täyttämisen aloittamista ja lisää puhdistusvaihe tarvittaessa käyttöönottosuunnitelmaan. Varmista, että suojan varusteiden joukosta löytyy riittävä määrä vesiastioita sekä riittävän pituinen, ehjä vesiletku, jonka pystyy kiinnittämään suojan vesipisteeseen. Halutessaan suojan materiaaleihin voi varata myös vedensäilytysainetta.

Kuivakäymälöiden sijoituspaikka määräytyy ylipaineventtiilien sijainnin mukaan siten, että paineventtiilit jäävät vessakoppien sisään. Siten hajut ohjautuvat ulos suojatilasta. Kuivakäymälöiden määrä riippuu suojan pinta-alasta. Tarkista, että suojaan on varattu riittävä määrä kuivakäymäläkalusteita ja vähintään 16 sisäpussia per kuivakäymälä sekä tarvikkeet pussien sulkemiseksi. Halutessaan suojan materiaaleihin voi varata myös saniteettinestettä hajujen vähentämistä varten.

Listaa käyttöönottosuunnitelmaan kaikki rakentamiseen ja suojan varustelemiseen liittyvät tehtävät. Suojasta on suositeltavaa piirtää pohjakuva, johon on merkitty, mitä käyttötarkoitusta varten mikäkin tila varataan ja mihin varusteet tuodaan. Rakennustöihin osoitetut henkilöt voivat näin toimia tehokkaasti heille annetun pohjakuvan ja ohjeiden perusteella. Liitä kuva liitteeksi käyttöönottosuunnitelmaan.

VAIHE 4: LAITTEIDEN JA VARUSTEIDEN TOIMINTAKUNNON TARKISTAMINEN + TIIVEYSKOE

Ennen kuin väestönsuoja on käyttökunnossa, on sen laitteille ja varusteille tehtävä vielä samat tarkastustoimenpiteet, jotka niille tehdään vuosihuollon yhteydessä. Voitkin hyvin liittää ohjeistuksen vuosihuollon tekemisestä suoraan osaksi käyttöönottosuunnitelmaa.

Lopuksi väestönsuojalle tehdään tiiveyskoe. Tiiveyskokeen tekemiseksi on viimeistään tässä vaiheessa irrotettava normaaliajan ilmanvaihtoputket ja asennettava sulkulaipat paikoilleen sekä purettava paineoven sulkeutumisen mahdollisesti estävät koteloinnit. Voit viitata tiiveyskokeen tekemisen osalta suoraan laitevalmistajan käyttöohjeisiin, jos tiiveyskokeen tekeminen on ohjeistettu niissä. Varmista, että ohjeet ovat saatavilla väestönsuojassa. Jos mahdollista, käyttöohjeet kannattaa laminoida, jolloin ne kestävät likaa ja kosteutta. Kopio käyttöohjeista kannattaa varmuudeksi liittää myös käyttöönottosuunnitelman liitteeksi.

VAIHE 5: SUOJAUTUMISEN AIKAINEN TEHTÄVÄNJAKO

Suoja on nyt teknisesti ja varustukseltaan käyttövalmis. Listaa käyttöönottosuunnitelmaan vielä valmiiksi työtehtäviä, joiden hoitamiseen suojautumisen aikana tarvitaan henkilöitä. Tehtävistä voi laatia valmiiksi lyhyet tehtäväkuvaukset, jotka annetaan tehtävää kulloinkin hoitavalle henkilölle muistilapuksi. Myös työvuorojen pituutta voi suunnitella etukäteen. Huomioi kuitenkin, että suojautujien todellinen määrä voi poiketa suunnitellusta. Etenkin pienissä väestönsuojissa myös tehtävien priorisointia kannattaa pohtia jo etukäteen.

Ohjeelliset henkilömääräsuositukset ja ajankäyttöarviot eri tehtäville

Tehtävä	Pienet väestönsuojat (S1 teräsbetonisuoja, varsinainen suojatila enintään 67 m ² , suojautujia 90)	Hieman suuremmat väestönsuojat (S1 teräsbetonisuoja, varsinainen suojatila enintään 135 m ² , suojautujia 180)
Vaihe 1: Tiedottaminen ja organisoituminen		
Työnjohtovastuun kantaminen	1–2 hlö	2–3 hlö
Asukkaiden/työntekijöiden ohjeistaminen	2–3 hlö	4–5 hlö
Vaihe 2: Tilojen tyhjentäminen, siivoaminen ja tuulettaminen		
Väestönsuojan lämmityksen katkaiseminen	1 hlö	1 hlö
Tilojen tyhjentäminen	4–6 hlö (olettaen tilojen olevan irtaimistovarastokäytössä)	7–8 hlö (olettaen tilojen olevan irtaimistovarastokäytössä)
Tarpeettomien rakenteiden purkaminen	2–3 hlö	4–5 hlö
Suojatilan siivoaminen ja tuulettaminen	2–3 hlö	3–4 hlö
Hätäpoistumisreitit esiin kaivaminen	3–4 hlö	3–4 hlö
Vesisäiliöiden puhdistaminen	1–2 hlö	2–4 hlö
Vaihe 3: Suojatilan rakenteiden rakentaminen ja varustaminen		
Opasteiden lisääminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Vesiastioiden täyttäminen <i>Jos vesipiste on väestönsuojan sisällä, suojassa tulee olla mahdollisuus säilyttää juomavettä vähintään 15 litraa varsinaisen suojatilan neliometriä kohden. Muutoin tulee olla mahdollisuus säilyttää juomavettä vähintään 40 litraa varsinaisen suojatilan neliometriä kohti. (506/2011 17 §)</i>	Varsinaista suojatilaa 67 m² 67 m² x 15 l/ m² = 1005 l 67 m² x 40 l/ m² = 2680 l Virtausnopeudella 6 l/min 1005 l / 6 l/min = 167,5 min eli n. 2,8 h 2680 l / 6 l/min = n. 447 min eli 7,5 h 2–4 hlö	Varsinaista suojatilaa 135 m² 135 m² x 15 l/ m² = 2025 l 135 m² x 40 l/ m² = 5400 l Virtausnopeudella 6 l/min 2025 l / 6 l/min = 337,5 min eli n. 5,6 h 5400 l / 6 l/min = 900 min eli 15 h 3–6 hlö
Ilmanottoputken asentaminen paikalleen	2–3 hlö	2–3 hlö
Sulkuvalvontan asentaminen <i>Sulkuvalvontaa on voitava asentaa paikalleen 20 minuutissa. (409/2011 25 §)</i>	Ajankäyttöarvio 1–2 tuntia. 2–3 hlö	Ajankäyttöarvio 1–2 tuntia. 2–3 hlö
Jäteastioiden asettaminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Kuivakäymälöiden rakentaminen <i>Väestönsuojassa tulee olla kuivakäymäläkomero ja kuivakäymälän kaluste varsinaisen suojatilan jokaista alkavaa 20 neliometriä kohden. (506/2011 4 §)</i> <i>Käymäläkomeron tai käymäläryhmän käyttökuntoon asentamiseen saa kahdelta henkilöltä kuluu enintään 20 minuuttia. (409/2011 25 §), huom. koskee valmiita käymäläkomeroita, ei itse rakennettavia</i>	Varsinaista suojatilaa 67 m ² = 4 kpl 2–3 hlö	Varsinaista suojatilaa 135 m ² = 7 kpl 4–5 hlö
Viestiliikenteen varmistaminen (televisio, radio, puhelin)	1–2 hlö	1–2 hlö
Vuoteiden rakentaminen	4–6 hlö	7–10 hlö
Väestönsuojan muu varustaminen (esim. pöydät ja penkit)	2–3 hlö	4–5 hlö
Vaihe 4: Väestönsuojan laitteiden ja varusteiden tarkastaminen + tiiveyskoe		
Normaaliajan ilmanvaihtoputkiston irrottaminen ja sulkulaippojen asentaminen paikalleen	2–3 hlö	4–5 hlö
Paineoven ja -luukkujen tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Ylipaineventtiilien tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Viemärin sulkuventtiilin toimintakunnon tarkistaminen ja venttiilin sulkeminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Ilmanvaihtokoneiden toimintakunnon tarkistaminen	2–3 hlö	2–3 hlö
Tiiveyskokeen suorittaminen	2–3 hlö	2–3 hlö
Vaihe 5: Suojautumisen aikainen tehtäväjako		
Suojautumisen johtaminen	1–3 hlö / vuoro	3–5 hlö / vuoro
Ilmanvaihtokoneiden käyttäjät	2–3 hlö / vuoro / kone	2–3 hlö / vuoro / kone
Viranomastiedotteiden seuraaminen ja kirjaaminen	2–3 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro
Kulunvalvonta	1–2 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro
Jätehuolto	1–2 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro
Lemmikkieläinten hoito	1–2 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro

VÄESTÖNSUOJAN KÄYTTÖÖNOTTO- SUUNNITELMA

Sisällys

Väestönsuojan tiedot.....	2
Yhteystiedot.....	2
Vaihe 1: Tiedottaminen ja organisoituminen	3
Vaihe 2: Tilojen tyhjentäminen, siivoaminen ja tuulettaminen.....	4
Vaihe 3: Suojatilan rakenteiden rakentaminen ja varustaminen	6
Vaihe 4: Väestönsuojan laitteiden ja varusteiden tarkastaminen + tiiveyskoe.....	8
Vaihe 5: Suojautumisen aikainen tehtävänjako.....	10
Liitteet.....	12

Suunnitelma laadittu 28.6.2023 / Helsingin kaupungin asunnot Oy

Suunnitelma hyväksytty Valitse päivämäärä. / Hyväksyjä(t)

Suunnitelmaa päivitetty Valitse päivämäärä. / Päivittäjä(t)

Helsingin Pelastusliitto ry:n mallipohjan versio 1.0 (laadittu 9.3.2023)

Väestönsuojan tiedot

Osoite	Velkuanpolku 2 00300 Helsinki I porras
Suojelupiiri, -lohko ja -alalohko	Suojelupiiri 2- Läntinen Suojelulohko 201 – Reijola Suojelualalohko 162 – Pikku Huopalahti
Suojaluokka	S1
Rakentamisvuosi	1989
Kokonaispinta-ala	88,5m ²
Varsinaista suoja-alaa	80m ²
Maksimihenkilömäärä	128
Normaaliajan käyttötarkoitus	Varasto
Väestönsuojan dokumenttien säilytys	Suojan huolto- ja tarkastusdokumentit: Tampuuri Rakennuslupapiirustukset: kohteen arkisto Pelastussuunnitelma, tämä käyttöönottosuunnitelma ja kohteen muut turvallisuuskäytännöt: hekaoy.fi > asunnot > koheet > (kohteen osoite) > pelastussuunnitelma
Muuta huomioitavaa	-

Yhteystiedot

Omistaja/haltija(t)	Helsingin kaupungin asunnot Oy
Väestönsuojan hoitaja(t)	
Vuosihuolloista vastaava(t)	Helsingin kaupungin asunnot Oyn kiinteistönhuolto
10-vuotistarkastuksesta vastaava(t)	

Vaihe 1: Tiedottaminen ja organisoituminen

Asukkaiden ohjeistaminen

Henkilöitä: 2-3

Väestönsuojan hoitaja tiedottaa asukkaille väestönsuojan käyttökuntoon saattamisesta viranomaisten määräyksestä ja ohjeistaa käyttöönoton toteutumisen tämän suunnitelma sekä väestönsuojasta löytyvien ohjeiden avulla. Asukkaille kerrotaan, mitä suojaan otetaan mukaan ja mitä ei saa ottaa mukaan. Tiedottamisen yhteydessä kartoitetaan asukkaiden mahdollisuuksista osallistua suojan tyhjentämiseen ja käyttöönottoon sekä suojautuvien määrä.

Tiedottamisen tueksi tulostetaan ajantasaiset ohjeet väestönsuojaan tulijoille. Tiedottamisessa on syytä kiinnittää huomiota siihen, millä kielillä se on tarpeen hoitaa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Työnjohtovastuun kantaminen

Henkilöitä: 1 (+1)

Väestönsuojan hoitaja on ensisijaisesti työnjohtovastuussa. Hänelle nimetään varahenkilö, joka hoitaa työnjohtamista väestönsuojan hoitajan lepoaikoina sekä tarvittaessa. Tehtäviin voi nimetä myös esimerkiksi taloyhtiön turvallisuusvastaavan tai turvallisuustiimin jäsenen.

Työnjohtovastuuseen ei nimetä henkilöä, joka on varattu poikkeusolojen tehtäviin.

Työnjohtovastuuseen kuuluu työtehtävien jakaminen, aikataulun laatiminen ja edistymisen seuraaminen. Työnjohtaja ohjeistaa tekijöitä ja varmistaa, että he tietävät, miten ja milloin heidän tulee tehdä työnsä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 2: Tilojen tyhjentäminen, siivoaminen ja tuulettaminen

Väestönsuojan lämmityksen katkaiseminen

Henkilöitä: 1

Suuri ihmismäärä voi lämmittää suljettua tilaa jopa haitalliselle tasolle. Väestönsuojan lämmitys katkaistaan hyvissä ajoin, vuodenaika huomioiden esimerkiksi ennen tyhjentämisen aloittamista.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Tilojen tyhjentäminen

Henkilöitä: 7-8

Ensisijaisesti jokainen tyhjentää varastonsa omaan asuntoonsa. Varataan 4 henkilöä tyhjentämään poissaolevien/ tyhjentämiseen kykenemättömien varastot. Mikäli varastoa ei voida tyhjentää asuntoon, tavarat siirretään muihin varastotiloihin, autotalleihin tai viimekädessä pressuilla suojattuna pihalle, ei kuitenkaan tärkeille kulkuväylille.

Tarvikkeet: nokkakärret, tyhjiä laatikoita

Kaikki eivät mahdu tyhjentämään varastojaan samaan aikaan. Tyhjentämisen aikana varmistetaan, että kaikki rakenteiden purkamiseen tarvittavat työkalut on saatavilla.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Tarpeettomien rakenteiden purkaminen

Henkilöitä: 5

Puretaan varistorakenteet ja viedään ne pois suojasta. Joitain rakenteita voi jättää paikalleen, mikäli niistä voi olla hyötyä esim. käymälöiden ja sänkyjen rakentamisessa.

Puretaan ilmanvaihtolaitteistojen komerot.

Poistetaan ylimääräiset ovet.

Varmistetaan, ettei suojaan jää paikoilleen esimerkiksi sulkuteltan kiinnittämistä tai ilmanvaihtokoneen käsikäyttöä haittaavia rakenteita tai katosta/seiniltä mahdollisesti putoavia materiaaleja.

Tarvikkeet: (Metallisten varistorakenteet) ruuvimeisseli tai porakone.

(Kevyempien varistorakenteet) purkamiseen soveltuvat työkalut esim. purkurauta

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Suojatilan siivoaminen ja tuulettaminen

Henkilöitä: 2-3

Poistetaan mahdollinen pöly, roskat ja vesi ilmanotto-kanavista, paineventtiileistä, ylipainemittarin mittaputkesta, ylipaineventtiileistä ja suojapuhaltimista sekä muualta väestönsuojasta (lattia, lattiakaivot, seinät, katto). Tuuletetaan ja tarvittaessa viilennetään suojatilaa. Suojan tuulettamiseksi tehdään läpiveto poistumisreitit ja porraskäytävän kautta.

Tarvikkeet: imuri, siivousliinoja, vettä, hajustamaton pesuaine ja ämpäri.

Mikäli suojassa huomataan tarvetta maalata tai tiivistää, tulee se tehdä siivouksen jälkeen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta mahdollista hajuhaittaa voidaan tuulettaa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Hätäpoistumisreitit esiin kaivaminen

Henkilöitä: 2

Mikäli väestönsuojasta on saatavilla pohjakartta, hätäpoistumistie on merkitty siihen. Poistumisluukku löytyy suojan seinältä. Ulostuloluukku tarkistetaan rakennuksen ulkopuolelta valmiiksi ja sen lukitus avataan. Hätäpoistumistie kaivetaan auki tai avonaisten reittien kunto tarkastetaan.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vesisäiliöiden puhdistaminen

Henkilöitä: 2-4

Vesiastioiden täyttäminen aloitetaan heti väestönsuojan varustamisen alussa. Vesiastiat puhdistetaan tarvittaessa ennen täyttämistä. Puhdistaminen suoritetaan kiinteistön pesutiloissa tai suojan vesipisteellä. Tarvikkeet: puhdistusvälineet kuten tiskiaine ja -harja sekä vettä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 3: Suojatilan rakenteiden rakentaminen ja varustaminen

Opasteiden lisääminen

Henkilöitä: 1

Varmistetaan, että suojan ulkopuolella on tarpeeksi opasteita, jotta jokainen löytää suojaan.

Jaetaan suoja alueisiin: ilmanvaihto, vedensäilytys, käymälä, jätteiden säilytys sekä lepo ja oleskelu. Ennen suojan varustamisen aloittamista merkitään suojaan paikat vesipisteen, kuivakäymälöiden ja jäteastioiden kohdalle.

Tarvikkeet: sini-oranssit väestönsuoja-kyllit, kynä, paperi ja teippi

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vesiastioiden täyttäminen

Henkilöitä: 3-6

Vesiastioiden täyttäminen aloitetaan heti väestönsuojan varustamisen alussa. Suuren määrän vuoksi täyttämisessä voi kestää.

Kannellisia vesiastioita tarvitaan vähintään 1200 litran tilavuudelta (15l/m^2 , jos suojassa vesipiste, sitä voi käyttää niin kauan kuin se toimii eikä ole toisin ilmoitettu) sekä astioiden täyttämiseen puhdas, ehjä ja riittävän pitkä vesiletku, jonka pystyy liittämään suojan vesipisteeseen. Tietyissä tilanteissa myös suojaan tulevien ihmisten pesemiseen voi tarvita vesipisteeseen liitettävän letkun.

Vesiastiat sijoitetaan vesipisteen lähelle, ei kuivakäymälän viereen.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Ilmanottoputken asentaminen paikalleen

Henkilöitä: 2

Ilmanottoputken puhtaus tarkistetaan.

Jos ilmanottoputki on suojassa varastoituna, kiinnitetään se paikalleen ulos poistamalla ensin umpinainen suojalevy. Ilmanottoputken asennuspaikka kaivetaan esille, jos se on maan alla.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Sulkuteltan asentaminen

Henkilöitä: 2

Sulkuteltta on voitava asentaa paikalleen 20 minuutissa. Sulkuteltalle on varattava tilaa vähintään $2,5\text{m}^2$.

Sulkuteltta asennetaan, jos väestönsuojassa ei ole erillistä sulkuhuonetta. Sulkuteltta poistetaan sen säilytyspakkauksesta (pakkauksen oltava ehjä) ja kiinnitetään tulo-oven ympärillä oleviin kiinnityskehysiin. Mikäli väestönsuojassa on erillinen sulkuhuone, on huolehdittava sen tiiveydestä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Jäteastioiden asettaminen

Henkilöitä: 1
Jäteastioita n. 1200 litraa (15l/m²)
Mikäli väestönsuojasta on saatavilla pohjakartta, siihen on usein merkitty jäteastioiden paikat.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Kuivakäymälöiden rakentaminen

Henkilöitä: 4-5
Mikäli väestönsuojasta on saatavilla pohjakartta, siihen on usein merkitty käymälöiden paikat. Käymälät sijoitetaan siten, että ylipaineventtiilit jäävät vessakoppien sisään, jotta hajut ohjautuvat ulos. Käymäläkomerot voi rakentaa esimerkiksi häkkivarastojen rakenteista tai rakennuslevystä tai kiinnittämällä valmiit käymäläkomerot kiinnitysrimoihinsa.

Tarvikkeet: Kuivakäymälöitä 5 (1/alkava 20m²), vesitiiviitä, tärinäkuormituksen kestäviä sisäpusseja varataan 16/käymälä (+kuivike, hajunpoistoaine) sekä tarvikkeet pussien vaihtamista ja sulkemista varten. Lisäksi tarvikkeet käymälän käyttöön: paperit, saippua, käsidesi.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Viestiliikenteen varmistaminen (televisio, radio, puhelin)

Henkilöitä: 1
Tarkastetaan, että suojassa on toimiva puhelinpistorasia tai matkaviestimen käytön mahdollistava tekninen järjestelmä. Tarkastetaan suojan antennipisteen toimivuus ja varustetaan suoja radiolla (+tv). Varmista, että suojan puhelinnumero on kunnan pelastusviranomaisten tiedossa.

Tarvikkeet: radio ja (lanka)puhelin (+televisio, signaalivahvistin, varavirtalähde)

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Väestönsuojan muu varustaminen (esim. pöydät ja penkit)

Henkilöitä: 3
Sähkökatkojen ajaksi lämpöä tuottamaton paloturvallinen valaistus. Suojaan tulevilla tulee olla mukana vähintään ravintoa sekä henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatarvikkeet.
Väestönsuojaan kannattaa ottaa mukaan myös jotain ajanvietettä esim. kirjoja, lautapelejä yms.
Väestönsuojaan voi tuoda esimerkiksi tuoleja ja pöytiä.

Huomioitava, että tilaa on mitoitettu vain n. 0,6-0,75m²/hlö. Tilan hyödyntämiseksi on suotavaa rakentaa vuoteita päällekkäin seinän viereen hyödyntämällä esimerkiksi mahdollisia varastorakenteita.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 4: Väestönsuojan laitteiden ja varusteiden tarkastaminen + tiiveyskoe

Yleisesti väestönsuojan laitteiden ja varusteiden toimintakunnon tarkistamiseen voidaan käyttää vuosihuollon tekemiseen käytettävää ohjetta.

Normaaliajan ilmanvaihtoputkiston irrottaminen ja sulkulaippojen asentaminen paikalleen

Henkilöitä: 2-3

Normaaliajan koneellinen ilmanvaihto pysäytetään. Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot suljetaan asentamalla sulkulevyt paikoilleen tai vääntämällä sulkulevyt kiinni. Varmistetaan, että sulkulaipan/-laippojen tiivisteet ja kiinnitykset (pultit/mutterit) ovat paikoillaan. Tässä yhteydessä tarkistetaan myös kaikkien muiden (esim. viestintään tarvittavien kaapeleiden) läpivientien tiiveys ja tiivistää ne tarvittaessa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Paineoven ja -luukkujen tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen

Henkilöitä: 1

Uloskäyntien, myös hätäuloskäynnin, ovien ja luukkujen käytettävyys ja tiiveys tarkistetaan. Tiivisteet voi tarvittaessa voidella silikonilla.

Paineovien ja -luukkujen mahdolliset sulkemista estävät koteloinnit poistetaan ja oven edestä otetaan pois kaikki, mikä estää oven sulkemisen.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Ylipaineventtiilien tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen

Henkilöitä: 1

Tarkistetaan ylipaineventtiilien kunto. Venttiilien tulee olla toimivat, puhtaat ja kuivat.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Viemärin sulkuventtiilin toimintakunnon tarkistaminen ja venttiilin sulkeminen

Henkilöitä: 1

Viemärit suljetaan, jotta suojaan ei pääse hallitsemattomasti vettä tai ilmaa. Viemärin sulkuventtiili sijaitsee vesipisteen lähellä lattiassa kannen alla. Sulkeminen tapahtuu kääntämällä sulkuventtiili myötäpäivään ääriasentoon. Venttiilin toimivuus voidaan tarkistaa laskemalla vettä venttiilin ollessa kiinni. Venttiili toimii ja on kunnolla kiinni, mikäli vesi kerääntyy kaivoon ja pysyy siinä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Ilmanvaihtokoneiden toimintakunnon tarkistaminen

Henkilöitä: 2-3

Ilmanvaihtokoneen toimintakunnon tarkastaminen ja käyttäminen tulee tehdä koneen yhteydessä olevien huolto- ja käyttöohjeiden mukaisesti. Ilmanvaihtokoneista tarkastetaan öljymäärä ja laatu, kosteudenpoisto, varavalo, lämmitysvastuksen merkkivalo, liitäntäputkien ja laippojen sopivuus, ilmanmäärämittarin toiminta sekä työkalut. Laitteisto tulee koekäyttää sähköllä ja käsin. Erityssuodatinta ei saa käyttää koetilanteessa. Myös erityssuodattimen suojakansien sinetit tulee tarkastaa. Jos sinetti on murrettu, tarkastetaan suodattimen kunto valmistajan ohjeiden mukaisesti. Erityissuodattimet laitetaan tarvittaessa koneisiin viranomaisen erillisen ilmoituksen jälkeen.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Tiiveyskokeen suorittaminen

Henkilöitä: 2-3 Väestönsuojan hoitaja on vastuussa tiiveyskokeen suorittamisesta.

Ohjeet tiiveyskokeen suorittamiseen on väestönsuojan seinällä. Ennen tiiveyskokeen aloittamista on hyvä tarkastaa, onko suojassa ylipainemittarissa käytettävää manometrimestettä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Tehtävä valmis

Vaihe 5: Suojautumisen aikainen tehtävänjako

Tehtävienjako ja vuorojen pituus tulee suunnitella suojautuvien henkilöiden määrän mukaan.

Suojautumisen johtaminen

Henkilöitä: 1-3 /vuoro

Tehtävien jakaminen suojautumisen aikana sekä toiminnan seuraaminen.

Jokaiselle asukkaalle/perheelle osoitetaan oleskelupaikka suojasta, jossa pidetään myös henkilökohtaiset tavarat.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Ilmanvaihtokoneiden käyttäjät

Henkilöitä: 2-3/vuoro/kone

Väestönsuojasta tulee vastuuttaa henkilöt huolehtimaan ilmanvaihtokoneen toiminnasta ja perehtymään siihen. Väestönsuojan ilmanvaihtolaitteiston tulee toimia sekä sähköisesti että käsikäyttöisesti.

Sähkökatkojen aikana suojassa olevien tulee pitää kone käynnissä käsin, jotta ylipaine suojassa säilyy.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Viranomaistiedotteiden seuraaminen ja kirjaaminen

Henkilöitä: 2/vuoro

Radion ja/tai television seuraaminen

Viranomaisten tiedotteita kannattaa seurata ja kirjata ylös, jotta tiedetään, milloin vaara on ohi ja väestönsuojasta voi poistua.

Tarvikkeet: muistiinpanovälineet (radio hankittu vaiheessa 3)

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Kulunvalvonta

Henkilöitä: 2/vuoro

Pidetään kirjaa suojautuneiden määrästä, suojautumisajankohdista sekä tulevista ja saapuvista

henkilöistä esim. jätehuoltoon. Varmistetaan, että suojaan tulevat pääsevät suojaan ja suojasta pois ja tarvittaessa avustetaan esimerkiksi portaikossa.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Jätehuolto

Henkilöitä: 2 /vuoro

Suojasta poistutaan jätehuoltoa tekemään vain, kun se on turvallista. Jätteet viedään sinne, mihin

yleensäkin tai muuhun sovittuun paikkaan. Jätteiden poisviennin yhteydessä tulee huolehtia jäteastioiden puhdistamisesta sekä uusien pussien tuomisesta väestönsuojaan.

Tarvikkeet: hengityssuojain ja kypärä suojautumiseen, hanskat, vain jäteastioille tarkoitetut puhdistusvälineet sekä välineet pussien sulkemiseen ja siirtämiseen

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

Lemmikkieläinten hoito

Väestönsuojaan ei saa ottaa lemmikkieläimiä. (Suojaan saa tuoda opaskoiran.)
Kotiin jäävälle lemmikkieläimelle tulee jättää ruokaa ja vettä saataville sekä sanomalehtiä jätöksiä varten.
Mikäli väestönsuojassa joudutaan olemaan useampi vuorokausi, lemmikkieläinten hoito tulisi tehdä keskitetysti parin henkilön toimesta esimerkiksi jätehuollon yhteydessä.

☐ Tehtävä on jaettu hoidettavaksi ☐ Vuorosuunnittelu tehty

[illegible]

Temet Oy

S1-luokan väestönsuojalaitteiden huolto-ohje

TÄSSÄ VÄESTÖNSUOJASSA ON
TILAA HENKILÖLLE

1. Toimenpiteet normaaliaikana

1.1 Suojan laitteiden tarkastus

Suojan omistajan on tarkastettava väestönsuojalaitteiden kunto VÄHINTÄÄN KERRAN vuodessa. Väestönsuojajärjestelmän tarkastavat suojan 3...5 vuoden välein.

Perehdy huolellisesti S1-luokan väestönsuojan laitekokonaisuuteen kuvien 1.2 ja 3 avulla (kuvat kiinteistöpuolelta).

1. Tarkasta, että suojan lähteet ovat ehjät ja pakollaan kuvien 1, 2 ja 3 avulla.
2. Tarkasta, että ovien ja lukkujen sekä muiden metallisten tuoteosien toiminta on ehjä.
3. Tarkasta ovien ja lukkujen toiminta.
4. Tarkasta että
 - ovien ja lukkujen tiivisteet
 - normaalin ilmanvaihdon suukalusteiden tiivisteet ja puut
 - ilmanvaihtolaitteiston kumiset liitososat ja letkukitokset
 ovat ehjät ja pakollaan
 - erityisuudattimien suojakannet
 - ovat ehjät ja pakollaan sekä säätödyt.
5. Mikäli suojakannet ovat avatut, pummita erityisuudattimien kondan 1.5 mukaisesti. Jos suodattimen on kostunut kuivaa se ohjeen mukaan.
6. Tarkasta, että ilmamäärin mittarin säätövipu on "OHITUS"-asennossa ja paineventtiili sekä kiertolämpöventtiili ovat suljettu.
7. Tarkasta, ettei paineventtiilin, ylipaineventtiilin tai suojapuhaltimen ole kertynyt vettä avaamalla niiden alaosasta olevat vedenpoistoruuvit. Kierrä ruuvit tarkastuksen jälkeen takaisin pakollaan.
8. Tarkasta suojapuhaltimen vaihteiston öljymäärä sen öljymittarilla. Suojia puhaltimen nrojauskaikot konekivessä olevien ohjeiden mukaisesti.
9. Tarkasta, että suukalusteapakkaukset on telaila ja kiinnitysketju pakollaan.
10. Tarkasta varavieskälöiden riittävyys (20 litraa).
11. Tarkasta kuivakäymäläkalusteiden lukumäärä.

Mikäli suojan laitteissa ilmenee sellaisia toimintahäiriöitä tai puutteita, ettei s.m. toimintoja voida suorittaa, on käynnistettävä laitteiden valmistajan puoleen.

1.2 Väestönsuojan tiiviyn tarkastus

(on toteutettavissa ainoastaan vuonna 1973 ja sen jälkeen valmistuneiden suojien osalta).

1. Sulje suojat ja -lukut sekä normaalin ilmanvaihdon suukalusteet.
2. Sulje ylipaineventtiili ja lukit se lukitusruuvilla.
3. Tarkasta, että ilmanvaihtolaitteisto on ohituskäyttöasennossa (kuva 2).
4. Sulje paineventtiili kierräntä kääpyräästä. Tarkasta, että kiertolämpöventtiili on suljettu.
5. Tarkasta, että suukalusta, mikäli se on asennettu pakollaan, on sen pakkauksessa olevan ohjeen mukaisesti valmistus-asennossa.

6. Jos väestönsuojassa on sulkuhuone, tarkasta, että sinne suojasta johtavat poistolämpöventtiilit ovat täysin suljettu.
7. Tarkasta ylipainemittarin kunto ja suunta mittarin nolauks siihen kiinnitettyjen ohjeiden mukaisesti.
8. Käännä ilmamäärin mittarin säätövipu "TILIN" asennoon.
9. Käynnistä puhaltin ja avaa paineventtiili kierräntä kääpyräästä. Tarkasta, kunnes ylipainemittari osoittaa 100 Pa:n (10 mmvp:n) ylipainetta.
10. Mikäli ilmamäärin mittarin lukema on tällöin korkeintaan 150 m³/h (40 dm³/s), on suojan tiiviyde riittävä. (Lukema ei ilmamäärin mittarin virran asennossa johtuen ole oika; sovelloinen ilmamäärä on 20 m³/h 8 dm³/s).
11. Mikäli ilmamäärin mittarin lukema ylittää arvon 150 m³/h (40 dm³/s) tai vaadittua 100 Pa:n (10 mmvp:n) ylipainetta ei pyritä säätämään, on suojan tiiviyde huono ja sitä on pyrittävä parantamaan. Vuotokohdat voi paikallistaa esim. seuraamalla kyntään tai tulitun läikin tai savun liikettä suojan sisäpintojen läheisyydestä tiiviydekohteen ollessa käynnissä.
12. Tiivystarkastuksen jälkeen käännä ilmamäärin mittarin säätövipu "OHITUS"-asennoon ja sulje paineventtiili kääpyräästä.

1.3 Erityisuudattimen kuivatus

Erityisuudattimen kuivatus on suoritettava suodattimen ollessa sen kostuneen. Kuivatus toteutetaan pummitamalla suodattimen kuivattavalla vällä. Kuivatus on suoritettava, jos suodattimen painon todetaan nousevan vähintään 1 kg:lla suodattimen kipeen merkitystä arvosta. Kuivatus on pyrittävä tekemään talvella kuivalla pakkaslämpöä ja suoritetaan seuraavasti:

1. Irrota joustavat liittimet kuivattavan suodattimen ohitusilmapiutuksesta.
2. Irrota erityisuudattimen suojakannet.
3. Irrota erityisuudattimen lukitus ja käännä suodattimen suodatuskäyttöasennoon. Lukitsee suodattimen lukitusruuvista (kuva 3).
4. Liitä joustavat liittimet erityisuudattimeen letkukitoksilla.
5. Käännä ilmamäärin mittarin säätövipu "SUODATUS"-asennoon.
6. Sulje paineventtiili kierräntä kääpyräästä. Tarkasta, että kiertolämpöventtiili on suljettu.
7. Käynnistä puhaltin sähköohjauksella ja kytki esilämmitin toimintaan. Avaa kiertolämpöventtiiliä kunnes ilmamäärin mittarin lukema on noin 150 m³/h (40 dm³/s).
8. Jatka kuivattamista 20 tunnin ajan, kuitenkin vähintään 12 tunnin suodattimen 1 kg painon lisäystä kohti.
9. Sulje erityisuudattimen kuivauksen jälkeen tiivisteet suojakansilla ja letkukitoksilla sekä siirrä ne (esim. teräslangalla tai maailalla). Asenna ilmanvaihtolaitteisto normaalin tilaan (kuva 2 ja kappale 1.1 kohta 6).

2. Suojautumista edeltävät toimenpiteet

Jos on tarpeellista suojata väestönsuojat suojautumisen edellyttämään kuntoon, suoritetaan seuraavat tarkastukset ja toimenpiteet.

1. Poista suojasta väestönsuojakäyttöä tarpeellon tavalla, rokotet ja lähteet se suojan puolelta mahdollisesti olevat seinä

2. Sulje tiivisteet normaalin ilmanvaihdon aukot niiden suukalusteilla. Varmista, ettei mikään suojan ympäristöolosuhteiden läpi johtava aukko jää aukkoma.
3. Kiinnitä suojan varustettu suukalusta suojatoven sisäpuolelle kiinnityskahvyksensä valmistusohjeen noudattaen pakkauksessa olevaa ohjetta.
4. Tarkasta hälypöytäsuukalusta ja hälypöytäsuukalusta käyttöolosuhteet. Jos suukalusta on asennettu alapuolelta, poista suukalusta, sen päältä mahdollisesti oleva, asfalttikerros tai muu päällyste ja varmista, että maakerroksen läpi voidaan helposti ja nopeasti kaivautua ulos. Ulkopuolelta voidaan myös kaivautua kokonaan sulki ja suojata veden kääntymisestä.
5. Tarkasta, ettei ilmakanavien tai ylipainemittarin mittaputken ole kertynyt roskaa tai vettä. Jos ilmanottoputki on irrotettu ja varustettu suojaan, kiinnitä se ulos pakollaan. Poista kuitenkin ensin ympäristön mureneleva läpiviennin pekki. Tarkasta myös ylipainemittarin kunto ja lisää tarvittaessa.
6. Perehdy huolellisesti ilmanvaihtolaitteiston käyttöön ja hoitoon tämän käyttö- ja huolto-ohjeen sekä puhaltimen konekivien avulla.
7. Tarkasta laitteiden kunto. Suorita kappaleen 1.1 kohdissa 1-11 mukaiset tarkastukset.
8. Tarkasta suojan tiiviyde ilmanvaihtolaitteiston avulla kappaleen 1.2 ohjeiden mukaan.
9. Sulje lämpöjohtojen sekä muiden suojan käyttöä tarpeellisten puukotujen suukalusteilla tarkalleen kuitenkin, etteivät putkistot pääse jäähtymään. Tarkasta viemäriin suukalusteiden kunto. Jos takalukitusta läppä on irrotettu, kiinnitä se pakollaan.
10. Tarkasta varavieskälöiden tiiviyde ja puhaltus sekä täytä ne vedellä.
11. Varmistaudu kuivakäymäläkalusteiden käyttöohjeesta.
12. Huolehdi suojan kalustamisesta ja varustamisesta, paristoilla toimivan radion toiminnasta suojan ja sen asennuksen asennuksesta, puhelimen liittämisestä verkkoon, varavieskälöistä sekä puuttuvien kumilaitteiden ja suojahuoneiden välisenä laitteiden laitteesta.

3. Suojautumista koskevia yleisiä ohjeita

Tarkasta, että kaikki suojan ulkopuolelta johtavat ovat ja lukut ovat huolellisesti suljettu.

Viemäriin suukalustilla pidetään suljettuna ja avataan vain tarvittaessa.

Lisäksi on huolehdittava juomaveden ja varavieskälöiden säätelystä, lepoaunon järjestämisestä sekä muista järjestöjen sääntöjen mukaisesti toimenpiteistä.

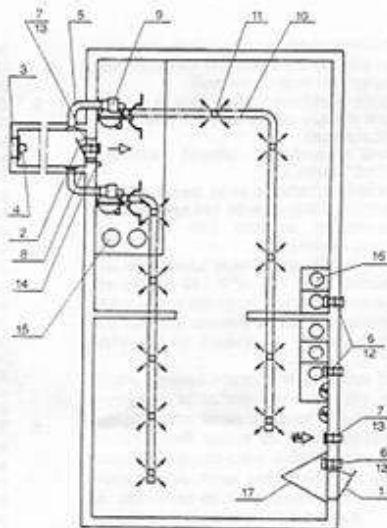
Ohjeita ja tiedot suojautumisen aikana saatetaan lähinnä radion kautta.

Temet Oy

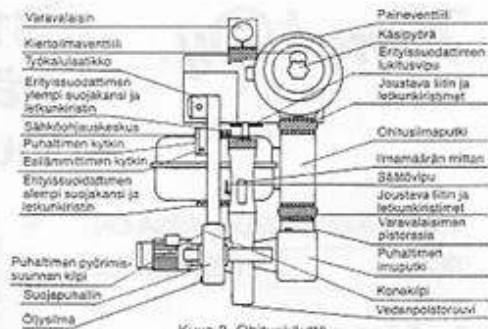
Asentajankatu 3, 00510 HELSINKI
puh. (09) 790 655, tik 123225 SHEQ 51

S1-luokan väestönsuojalaitteiden käyttöohje

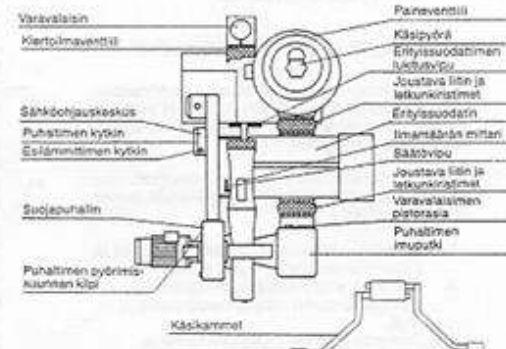
Laitte- tunnus	Laitteenitys	Virtalinen tunnus
1	Suojatili	SO-1
2	Suojakukku	SL-1
3	Häätösuojauksen yksilöyksikkö	
4	Ilmanottoputki	IP-1
5	Paineventtiili	LP-1P
6	Ylipaineventtiili	LP-1
7	Sulkuventtiili	LP-1
8	Ylipaineen mittausputki	
9	Ilmanvaihtolaitteisto	
	- paineventtiili	IVL-1/75
	- erityissuodatin	PIV-1/75
	- suojapuhallin ilma- määrän mittareineen	ES-1/75
	- joustavat liitin	SP-1/75
	- sähköohjauskeskus	LO-1
	- varavälikappale	OK-1
	- työkalauskeskus	VA-1
10	Jakokanavisto	
11	Tulolamaventtiili	TV-1
12	Ylipaineventtiili	YV-1
13	Normaalin ilmanvaihdon sulkuventtiili	IS-1
14	Ylipaineventtiili	YM-1
15	Varavälikappale	VS-1
16	Kulvakäymäläkaluste	XK-1
17	Sulkuventtiili	ST-1

Kuva 1. S1-luokan väestönsuojan laitejärjestelmä ja laiteistoluettelo

Kuva 2. Ohituskäyttö

Kuva 3. Suodatuskäyttö

4. Ilmanvaihtolaitteiston käyttö suojautumisen aikana

Toimenpiteet eri käyttötilanteissa suoritetaan siinä järjestyksessä, kuin ne on ohjeessa lueteltu. Käyttötilanteet määrittelee ja ilmoittaa VSS viranomainen.

4.1 Sulkukäyttö

SULKUKÄYTÖSSÄ EI SUOJAAN OTETA, EIKÄ SIELTÄ POISTETA ILMAA.

1. Sulje paineventtiili kiertämällä käsipyörästä. Sulje ylipaineventtiili ja lukitse ne lukitusruuveista. Tarkista, että kiertolamaventtiili on suljettu.
2. Sulje viemärin sulkuventtiili.
3. Sulkuventtiilin aikana sulkuventtiilin tulee olla sen pakkauksessa olevan ohjeen mukaisessa käyttöasennossa.

4.2 Siirtyminen sulkukäytöstä suodatuskäyttöön

SUODATUSKÄYTÖSSÄ SUOJAAN OTETAAN ILMAA VAIN ERITYISSUODATTIMEN KAUTTA. (KUVA 3).

1. Vapauta sulkuventtiili tai sulkuhuoneessa olevien ylipaineventtiilien lukitus.
2. Irrota joustavat liittimet ohitusilmapiutuksesta (kuva 2).
3. Irrota erityissuodattimen alempi suojakansi.
4. Vapauta erityissuodattimen lukitus ja käännä suodatin suodatuskäyttöasentoon (kuva 3).
5. Liitä erityissuodattimen alemman joustavan liittimen ja letkunkiristimen avulla tiiviisti puhallimen imuputkeen ja lukitse suodatin lukitusruuvista.
6. Käännä ilmamäärän mittarin säätövipu "SUODATUS"-asentoon.

7. Käytä puhallinta käsin käsikampien avulla hitaalla nopeudella seuraavien kahden toimenpiteen ajan. Huomaa pyörityssuunnan nuolet vaihdelaatikon kyljessä.
- 7a. Irrota erityissuodattimen ylempi suojakansi.
- 7b. Liitä erityissuodattimen ylempään joustavaan liittimeen ja letkunkiristimen avulla tiiviisti paineventtiiliin.
8. Poista käsikammet.
9. Lukitse erityissuodatin asentonsa.
10. Käynnistä puhallin sähköohjauskeskuksesta.
11. Säädä suodattimen ilmamääräksi 150 m³/h (40 dm³/s) avaamalla hitaasti paineventtiiliä käsipyörästä kiertäen. Kiertolamaventtiiliin tulee olla suljettu.
12. Kytke toimintaan esilämmitin sähköohjauskeskuksesta. (Erityissuodattimen käyttöaika pitenee).
13. Sähköjohdon keskeytyessä avaa paineventtiili täysin auki kiertämällä käsipyörästä ja pyöräytä puhallinta käsin käsikammilla sellaisella nopeudella, että ilmamäärä 150 m³/h (40 dm³/s) saavutetaan. Huomaa pyörityssuunnan nuoli vaihdelaatikon kyljessä. Järjestä tarpeellinen vuorottelu käsikäytössä.
14. Suodatuskäytön aikana sulkuventtiilin tulee olla sen pakkauksessa olevan ohjeen mukaisessa suodatuskäyttöasennossa.
15. Tarkkaile suojan ylipainetta. Ylipaineen tulisi olla vähintään 50 Pa (5 mmvp).

4.3 Siirtyminen suodatuskäytöstä sulkukäyttöön

Mikäli joudutaan siirtymään suodatuskäytöstä takaisin sulkukäyttöön toimitaan seuraavasti.

1. Pysäytä puhallin sähköohjauskeskuksesta tai keskeytä käsikäyttö.
2. Sulje paineventtiili kiertämällä käsipyörästä. Sulje ylipaineventtiili ja lukitse ne lukitusruuveista.
3. Kytke esilämmitin pois toiminnasta.
4. Sulje viemärin sulkuventtiili.

4.4 Siirtyminen suodatuskäytöstä ohituskäyttöön

OHITUSKÄYTÖSSÄ EI KÄYTETÄ ERITYISSUODATTINTA (KUVA 2).

1. Pysäytä puhallin tai keskeytä käsikäyttö.
2. Kytke esilämmitin pois toiminnasta sähköohjauskeskuksesta.
3. Käytä puhallinta käsin käsikampien avulla hitaalla nopeudella seuraavien kahden toimenpiteen ajan. Huomaa pyörityssuunnan nuoli vaihdelaatikon kyljessä.
- 3a. Irrota ylempi joustava liitin erityissuodattimesta (kuva 3).
- 3b. Sulje tiiviisti erityissuodattimen ylempällä suojakannella ja letkunkiristimellä.
4. Irrota alempi joustava liitin erityissuodattimesta ja sulje tiiviisti suodattimen alemmalla suojakannella ja letkunkiristimellä.
5. Irrota erityissuodattimen lukitus ja käännä suodatin ohituskäyttöasentoon (kuva 2).
6. Kiinnitä ohitusilmapiutki joustavien liittimien ja letkunkiristimen avulla paineventtiiliin ja puhallimen imuputkeen. Lukitse suodatin lukitusruuvista.
7. Vapauta kaikkien suojan ylipaineventtiilien lukitukset lukitusruuveista.
8. Avaa paineventtiili täysin auki kiertämällä käsipyörästä. Kiertolamaventtiiliin tulee olla suljettu.
9. Tarkasta, että sulkuventtiili on sen pakkauksessa olevan ohjeen mukaisessa ohituskäyttöasennossa.
10. Jos väestönsuojassa on sulkuhuone, tarkasta, että sinne suojatilasta johtavat poistoilmaventtiilit ovat täysin auki.
11. Käännä ilmamäärän mittarin säätövipu "OHITUS"-asentoon.
12. Käynnistä puhallin sähköohjauskeskuksesta.
13. Avaa paineventtiili täysin auki kiertämällä käsipyörästä. Ilmamäärän tulisi olla vähintään 600 m³/h (170 dm³/s). Sähköjohdon keskeytyessä pyöräytä puhallinta käsin käsikammilla sellaisella nopeudella, että ilmamäärä 500 m³/h (135 dm³/s) saavutetaan (talvikauden ilmamäärä voi olla pienempi). Huomaa pyörityssuunnan nuoli vaihdelaatikon kyljessä. Järjestä tarpeellinen vuorottelu käsikäytössä.

TIEDOTE TALON ASUKKAILLE

Talon asukkaat on määrätty siirtymään suojaan suojautumista varten.

Siirtyminen alkaa _____._____. _____ , kello _____._____ tai erillisestä ilmoituksesta.

Väestönsuojan käyttöönotossa ja suojautumisen aikaisessa ylläpidossa tarvitaan asukkaiden apua. Väestönsuojan hoitaja antaa toiminnasta ja suojaan siirtymisestä tarkemmat ohjeet. Noudattakaa hänen ohjeitaan.

Ennen väestönsuojaan siirtymistä:

- huoneiston ovet ja ikkunat suljetaan
- palavat materiaalit siirretään pois ikkunan läheisyydestä pois
- varmistetaan, ettei huoneistoon jää päälle sähkölaitteita (jääkaappi ja pakastin voivat jäädä päälle, ellei sitä erikseen kielletä)
- varmistetaan, ettei huoneistoon jää palamaan esim. kynttilöitä
- ylimääräiset elintarvikkeet suojataan
- varastoidaan huoneistoon vettä tiiviisiin astioihin

Suojaan otetaan mukaan:

- henkilökohtaiset lääkkeet
- säilyviä elintarvikkeita
- juomaa ja juoma-astia
- vaatteita ja hygieniatarvikkeita
- yöpymisvälineet: peitteitä, patjoja, yms.
- asiakirja, josta henkilöllisyys voidaan todeta
- taskulamppu
- korvatulpat
- avaimet

Väestönsuojaan ei saa tuoda alkoholia, huumeita, aseita, lämpöä tuottavia laitteita (kaasukeitin, myrskylyhty jne.) eikä pahanhajuisia tuotteita. Suojassa ei saa tupakoida.

Suojaan ei saa tuoda kotieläimiä; kotieläimet jätetään huoneistoon ja niille varataan riittävästi ruokaa ja juomaa. Opaskoiran ja vastaavan palveluskoiran saa viedä suojaan.

Huoneiston ovi suljetaan väestönsuojaan siirryttäessä.

Suojaan siirrytään ripeästi, mutta rauhallisesti ja toimitaan opastajien ohjeiden mukaan.

Suojautumisen kestoajasta ilmoitetaan suojeluhenkilöstön toimesta. Suojasta ei saa poistua ilman suojelujohdon lupaa.

KÄYTTÖÖNOTTOSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Väestönsuoja on oltava otettavissa käyttöön 72 tunnin eli kolmen vuorokauden kuluessa viranomaisen määräyksestä.

Käyttöönottosuunnitelmaan kirjataan kaikki ne toimenpiteet, jotka kyseisessä väestönsuojassa on tehtävä, jotta suojautuminen on mahdollista. Nämä sisältävät muun muassa suojan tyhjentämisen muusta tavarasta, tarpeettomien rakenteiden purkamisen, suojan varustamisen, laitteiden ja varusteiden toimintakunnon tarkastamisen sekä riittävän tiedottamisen ja työnjaosta sopimisen.

Jokaiseen suojaan on laadittava oma, yksilöllinen käyttöönottosuunnitelmansa. Voit käyttää apuna valmiita mallipohjia ja tarkistuslistoja, kunhan varmistat, että suunnitelmasta kokonaisuutena tulee juuri omaan suojaanne sopiva.

- Kymenlaakson pelastuslaitoksen ohjeen väestönsuojan käyttöönotosta voit ladata [tästä linkistä](#)
- Uudenmaan Pelastusliiton väestönsuojan käyttöönoton tarkistuslistan voit ladata [tästä linkistä](#)
- SPEK:n mallin väestönsuojan tyhjentämissuunnitelmasta voit ladata [tästä linkistä](#).

Suunnitelmasta kannattaa tehdä riittävän yksityiskohtainen, jotta tarvittaessa muutkin henkilöt kuin koulutuksen käyneet väestönsuojan hoitajat pystyvät aloittamaan käyttöönottoimet. Esimerkiksi valokuvien lisääminen voi helpottaa suunnitelman seuraamista. Vähintään yksi kopio käyttöönottosuunnitelmasta kannattaa säilyttää väestönsuojassa. Jos mahdollista, suunnitelma kannattaa laminoida, jolloin se kestää likaa ja kosteutta.

VAIHE 1: TIEDOTTAMINEN JA ORGANISOITUMINEN

Organisoitumisen osalta taloyhtiössä on oltava etukäteen sovittuna se, kuka tilanteessa ottaa johtovastuun. Luontevaa voi olla, että tilannetta johtaa koulutuksen saanut väestönsuojan hoitaja taloyhtiön hallitus apunaan. Muita tehtäviä aletaan jakaa käyttöönottosuunnitelman mukaisesti paikalla olevien asukkaiden tehtäväksi. Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, kuka tai ketkä kantavat työnjohtovastuun ja pohdi myös varahenkilöjärjestelyjä.

Väestönsuojan käyttöönottomääräys on poikkeuksellinen ja pelottavakin tilanne. Tiedontarve on tällöin suuri ja tiedottaminen kannattaa aloittaa heti. Asukkaiden on tärkeää tietää, miten väestönsuojan käyttöönotto etenee, miten he voivat osallistua siihen, ja miten heidän tulee henkilökohtaisesti varautua suojautumistilanteeseen.

Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, miten tiedottaminen hoidetaan. Väestönsuojaan materiaalilaatikkoon kannattaa varata valmiina tulosteina ainakin seuraavia materiaaleja:

- Käyttöönottosuunnitelmaan perustuva tiedote siitä, miten taloyhtiössä toimitaan käyttöönoton aikana. Tiedotteet voi suunnitella taloyhtiön koosta riippuen jaettavan joko suoraan asukkaille tai vietävän nähtäville rappujen alaoviin tai taloyhtiön ilmoitustaululle.
- Ylimääräinen kopio/kopioita itse käyttöönottosuunnitelmasta, jotta asukkaat voivat halutessaan tutustua siihen.
- Ohje lemmikkieläinten omistajille. Sisäministeriön laatima ohjeistus on luettavissa ja ladattavissa maksutta [pelastustoimi.fi -sivustolta](https://pelastustoimi.fi).
- Ohje asukkaille väestönsuojaan varustautumisesta. Uudenmaan Pelastusliiton laatima esimerkki ohjeesta on ladattavissa [tästä linkistä](#).

Suuremmissa taloyhtiöissä on todennäköisesti järkevää perustaa lisäksi erillinen infopiste, josta asukkaat saavat lisätietoja ja johon he voivat myös ilmoittautua työtehtävien jakoa varten.

VAIHE 2: TYHJENNYS JA PURKU

Suurin osa suojista toimii normaaliaikana jossakin muussa käyttötarkoituksessa kuin pelkästään väestönsuojana (asuintaloissa yleisimmin varastotiloina). Tämä on täysin normaalia ja sallittua. Suojan normaaliajan käyttötarkoitus on määritelty rakennusluvassa.

Käyttöönottovaiheessa suoja on tyhjennettävä tavaroista ja sieltä on purettava kaikki väestönsuojan käyttöön liittymättömät rakenteet. Tavarat voidaan tyhjentää suojasta joko asukkaiden omiin asuntoihin, taloyhtiön muihin varastotiloihin, autotalleihin tai -halleihin, tai viimekädessä pihalle pressulla suojattuna. Huomioi, että kaikki asukkaat eivät yleensä mahdu yhtäaikaaisesti tyhjentämään omia varastokoppejaan. Kaikki eivät myöskään välttämättä ole paikalla tai muuten kykeneviä osallistumaan tavaroiden siirtämiseen.

Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, minne tavarat siirretään, kuinka monta henkilöä tilojen tyhjentämiseen tarvitaan ja mitä työ- ja apuvälineitä (nokkakärkyjä, rullakoita tms.) tyhjennystyöhön on käytettävissä.

Purkuvaihe kannattaa aloittaa ainakin jossain määrin yhtä aikaa tyhjentämisen kanssa, sillä varastokoppien auki saaminen voi vaatia rakenteiden purkamista. Purkuvaiheessa:

- Varastokopit ja muut vastaavat kevyet sisäseinät puretaan ja poistetaan; joitakin rakenteita voi suunnitella jätettäväksi paikalleen, mikäli se on väestönsuojan toimintojen näkökulmasta järkevää (seinällä voidaan esimerkiksi jakaa lepotilat muista tiloista).
- Seinäverhoilut ja muut seinärakenteisiin kiinnitetyt elementit, jotka voivat sitoa lämpöä ja kosteutta tai pudota tärähtelyn vaikutuksesta, poistetaan.
- Hätäpoistumisreitien ulostuloaukko kaivetaan esiin, jos se sijaitsee maan alla; käyttöönottosuunnitelmaan on tärkeää merkitä tieto siitä, missä ulostuloaukko sijaitsee.
- Ilmanottoputken asennuskohta kaivetaan esiin, jos se sijaitsee maan alla, ja putki asennetaan paikalleen; käyttöönottosuunnitelmaan on tärkeää merkitä tieto siitä, missä asennuskohta sijaitsee.

Suunnittele ja kirjaa käyttöönottosuunnitelmaan, mitä rakenteita kyseisestä väestönsuojasta puretaan ja mitä työvälineitä purkuvaiheessa tarvitaan. Tarkista samalla, että työvälineet on varattu suojan varusteisiin ja materiaaleihin, ja että ne ovat kunnossa.

Suojasta on suositeltavaa piirtää pohjakuva, johon on merkitty sekä purettavat että jätettävät rakenteet. Purkutöihin osoitetut henkilöt voivat näin toimia tehokkaasti heille annetun pohjakuvan ja ohjeiden perusteella. Liitä kuva liitteeksi käyttöönottosuunnitelmaan.

Tyhjennyksen ja purkamisen jälkeen suoja on vielä siivottava ja tuuletettava. Tuuletuksella pyritään myös viilentämään suojaa, sillä suojautuvat ihmiset nostavat lämpötilaa. Voit lisätä myös lämmitysputkistojen venttiilien sulkemisen käyttöönottosuunnitelmaan yhdeksi tyhjennys- ja purkuvaiheen tehtäväksi.

VAIHE 3: RAKENTAMINEN JA VARUSTAMINEN

Väestönsuojaan on rakennettava sulkutelta (jollei suojassa ole erillistä sulkuhuonetta) ja kuivakäymäläkoppien seinät. Opasteita on tarvittaessa lisättävä, suoja on varustettava riittävällä määrällä jäteastioita, varavesiastiat on täytettävä ja tiloihin on tuotava televisio ja radio antennipistokkeiden läheisyyteen. Osa suojatilasta varataan oleskeluun ja osa nukkumista/lepäämistä varten. Hyvin varustellusta suojasta löytyy valmiina koottavia kolmikerroksia vuoteita kolmasosalle suojautujista. Tarvittaessa vuoteita voidaan myös valmistaa saatavilla olevista rakennustarvikkeista. Muuta kalustusta, kuten pöytiä, tuoleja tai säilytyskalusteita voi suunnitella tuotavan (asunnoista tai esimerkiksi kerhotilasta) tilaan maltillisesti. Huomioi, että suoja-alaa on varattu vain 0,6–0,75 m² per henkilö.

Heti rakentamisvaiheen alussa on syytä aloittaa varavesiastioiden täyttäminen. Vaatimukset veden Suunnittele astioiden sijoituspaikka siten, että niiden täyttäminen onnistuu olemassa olevan letkun avulla. Huomioi myös, etteivät säiliöt olisi suoraan kuivakäymälöiden vieressä. Tilan säästämiseksi säiliöt kannattaa täyttää pinota päällekkäin, jos

säiliöt sen mahdollistavat. Arvioi, vaativatko varavesiastiat puhdistustoimenpiteitä ennen täyttämisen aloittamista ja lisää puhdistusvaihe tarvittaessa käyttöönottosuunnitelmaan. Varmista, että suojan varusteiden joukosta löytyy riittävä määrä vesiastioita sekä riittävän pituinen, ehjä vesiletku, jonka pystyy kiinnittämään suojan vesipisteeseen. Halutessaan suojan materiaaleihin voi varata myös vedensäilytysainetta.

Kuivakäymälöiden sijoituspaikka määräytyy ylipaineventtiilien sijainnin mukaan siten, että paineventtiilit jäävät vessakoppien sisään. Siten hajut ohjautuvat ulos suojatilasta. Kuivakäymälöiden määrä riippuu suojan pinta-alasta. Tarkista, että suojaan on varattu riittävä määrä kuivakäymäläkalusteita ja vähintään 16 sisäpussia per kuivakäymälä sekä tarvikkeet pussien sulkemiseksi. Halutessaan suojan materiaaleihin voi varata myös saniteettinestettä hajujen vähentämistä varten.

Listaa käyttöönottosuunnitelmaan kaikki rakentamiseen ja suojan varustelemiseen liittyvät tehtävät. Suojasta on suositeltavaa piirtää pohjakuva, johon on merkitty, mitä käyttötarkoitusta varten mikäkin tila varataan ja mihin varusteet tuodaan. Rakennustöihin osoitetut henkilöt voivat näin toimia tehokkaasti heille annetun pohjakuvan ja ohjeiden perusteella. Liitä kuva liitteeksi käyttöönottosuunnitelmaan.

VAIHE 4: LAITTEIDEN JA VARUSTEIDEN TOIMINTAKUNNON TARKISTAMINEN + TIIVEYSKOE

Ennen kuin väestönsuoja on käyttökunnossa, on sen laitteille ja varusteille tehtävä vielä samat tarkastustoimenpiteet, jotka niille tehdään vuosihuollon yhteydessä. Voitkin hyvin liittää ohjeistuksen vuosihuollon tekemisestä suoraan osaksi käyttöönottosuunnitelmaa.

Lopuksi väestönsuojalle tehdään tiiveyskoe. Tiiveyskokeen tekemiseksi on viimeistään tässä vaiheessa irrotettava normaaliajan ilmanvaihtoputket ja asennettava sulkulaipat paikoilleen sekä purettava paineoven sulkeutumisen mahdollisesti estävät koteloinnit. Voit viitata tiiveyskokeen tekemisen osalta suoraan laitevalmistajan käyttöohjeisiin, jos tiiveyskokeen tekeminen on ohjeistettu niissä. Varmista, että ohjeet ovat saatavilla väestönsuojassa. Jos mahdollista, käyttöohjeet kannattaa laminoida, jolloin ne kestävät likaa ja kosteutta. Kopio käyttöohjeista kannattaa varmuudeksi liittää myös käyttöönottosuunnitelman liitteeksi.

VAIHE 5: SUOJAUTUMISEN AIKAINEN TEHTÄVÄNJAKO

Suoja on nyt teknisesti ja varustukseltaan käyttövalmis. Listaa käyttöönottosuunnitelmaan vielä valmiiksi työtehtäviä, joiden hoitamiseen suojautumisen aikana tarvitaan henkilöitä. Tehtävistä voi laatia valmiiksi lyhyet tehtäväkuvaukset, jotka annetaan tehtävää kulloinkin hoitavalle henkilölle muistilapuksi. Myös työvuorojen pituutta voi suunnitella etukäteen. Huomioi kuitenkin, että suojautujien todellinen määrä voi poiketa suunnitellusta. Etenkin pienissä väestönsuojissa myös tehtävien priorisointia kannattaa pohtia jo etukäteen.

Ohjeelliset henkilömääräsuositukset ja ajankäyttöarviot eri tehtäville

Tehtävä	Pienet väestönsuojat (S1 teräsbetonisuoja, varsinainen suojatila enintään 67 m ² , suojautujia 90)	Hieman suuremmat väestönsuojat (S1 teräsbetonisuoja, varsinainen suojatila enintään 135 m ² , suojautujia 180)
Vaihe 1: Tiedottaminen ja organisoituminen		
Työnjohtovastuun kantaminen	1–2 hlö	2–3 hlö
Asukkaiden/työntekijöiden ohjeistaminen	2–3 hlö	4–5 hlö
Vaihe 2: Tilojen tyhjentäminen, siivoaminen ja tuulettaminen		
Väestönsuojan lämmityksen katkaiseminen	1 hlö	1 hlö
Tilojen tyhjentäminen	4–6 hlö (olettaen tilojen olevan irtaimistovarastokäytössä)	7–8 hlö (olettaen tilojen olevan irtaimistovarastokäytössä)
Tarpeettomien rakenteiden purkaminen	2–3 hlö	4–5 hlö
Suojatilan siivoaminen ja tuulettaminen	2–3 hlö	3–4 hlö
Hätäpoistumisreitit esiin kaivaminen	3–4 hlö	3–4 hlö
Vesisäiliöiden puhdistaminen	1–2 hlö	2–4 hlö
Vaihe 3: Suojatilan rakenteiden rakentaminen ja varustaminen		
Opasteiden lisääminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Vesiastioiden täyttämisen <i>Jos vesipiste on väestönsuojan sisällä, suojassa tulee olla mahdollisuus säilyttää juomavettä vähintään 15 litraa varsinaisen suojatilan neliometriä kohden. Muutoin tulee olla mahdollisuus säilyttää juomavettä vähintään 40 litraa varsinaisen suojatilan neliometriä kohti. (506/2011 17 §)</i>	Varsinaista suojatilaa 67 m² 67 m² x 15 l/ m² = 1005 l 67 m² x 40 l/ m² = 2680 l Virtausnopeudella 6 l/min 1005 l / 6 l/min = 167,5 min eli n. 2,8 h 2680 l / 6 l/min = n. 447 min eli 7,5 h 2–4 hlö	Varsinaista suojatilaa 135 m² 135 m² x 15 l/ m² = 2025 l 135 m² x 40 l/ m² = 5400 l Virtausnopeudella 6 l/min 2025 l / 6 l/min = 337,5 min eli n. 5,6 h 5400 l / 6 l/min = 900 min eli 15 h 3–6 hlö
Ilmanottoputken asentaminen paikalleen	2–3 hlö	2–3 hlö
Sulkuvalvontan asentaminen <i>Sulkuvalvontaa on voitava asentaa paikalleen 20 minuutissa. (409/2011 25 §)</i>	Ajankäyttöarvio 1–2 tuntia. 2–3 hlö	Ajankäyttöarvio 1–2 tuntia. 2–3 hlö
Jäteastioiden asettaminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Kuivakäymälöiden rakentaminen <i>Väestönsuojassa tulee olla kuivakäymäläkomero ja kuivakäymälän kaluste varsinaisen suojatilan jokaista alkavaa 20 neliometriä kohden. (506/2011 4 §)</i> <i>Käymäläkomeron tai käymäläryhmän käyttökuntoon asentamiseen saa kahdelta henkilöltä kuluu enintään 20 minuuttia. (409/2011 25 §), huom. koskee valmiita käymäläkomeroita, ei itse rakennettavia</i>	Varsinaista suojatilaa 67 m ² = 4 kpl 2–3 hlö	Varsinaista suojatilaa 135 m ² = 7 kpl 4–5 hlö
Viestiliikenteen varmistaminen (televisio, radio, puhelin)	1–2 hlö	1–2 hlö
Vuoteiden rakentaminen	4–6 hlö	7–10 hlö
Väestönsuojan muu varustaminen (esim. pöydät ja penkit)	2–3 hlö	4–5 hlö
Vaihe 4: Väestönsuojan laitteiden ja varusteiden tarkastaminen + tiiveyskoe		
Normaaliajan ilmanvaihtoputkiston irrottaminen ja sulkulaippojen asentaminen paikalleen	2–3 hlö	4–5 hlö
Paineoven ja-luukkujen tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Ylipaineventtiilien tiiveyden ja toiminnan tarkistaminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Viemärin sulkuventtiilin toimintakunnon tarkistaminen ja venttiilin sulkeminen	1–2 hlö	1–2 hlö
Ilmanvaihtokoneiden toimintakunnon tarkistaminen	2–3 hlö	2–3 hlö
Tiiveyskokeen suorittaminen	2–3 hlö	2–3 hlö
Vaihe 5: Suojautumisen aikainen tehtäväjako		
Suojautumisen johtaminen	1–3 hlö / vuoro	3–5 hlö / vuoro
Ilmanvaihtokoneiden käyttäjät	2–3 hlö / vuoro / kone	2–3 hlö / vuoro / kone
Viranomastiedotteiden seuraaminen ja kirjaaminen	2–3 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro
Kulunvalvonta	1–2 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro
Jätehuolto	1–2 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro
Lemmikkieläinten hoito	1–2 hlö / vuoro	2–3 hlö / vuoro